

steklar

IZHAJA OD LETA 1959

LETNIK XXV ŠT. 2

HRASTNIK, 10. 2. 1983

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Kadar čez gozdove rjovejo viharji, drevesa se svojih korenin zavedo

Ponavadi se zgodi tako. Čim težji je boj za obstanek, za lastno rast in razvoj, bolj se vračša in zavedaš svojih korenin, svojega izvora, svojega bistva.

Tako je bilo skozi zgodovino tudi z nami, Slovenci. Kot majhen narod smo se izgubljali v premoči nemštva, ki si je na vse načine, tudi s silo prizadevalo, da nam vsili svoje življenje, svojo kulturo. Med slovenskim narodom so bili ljudje, veliko ljudi, ki so pozabili svoje korenine, na to, da so Slovenci, bili so takšni, ki so se zmrdovali nad slovenskim jezikom, saj v »kultivirani« visoki družbi ni kazalo govoriti drugače kot nemško. Čeprav majhen narod, zaradi nezdrave, neslovenske miselnosti nismo propadli, se utopili v nemštvu, v tuji kulturi. Naše takratno jedro, čeprav skromno, je ostalo zdravo in na pravi poti. Kljub temu, da je bil naš jezik reven, skromen, ker se ni nihče trudil, da bi ga razvijal in bogatil, so bili veliki ljudje našega malega naroda, ki so znali iz te nepopolnosti narediti ogromno. Res je, da je svet občudoval in poveličeval Goetheja. Mi pa smo dobili Prešerna, vrednoto in umetnika, ki je znal v slovenskem jeziku ustvariti prave umetnine, na katere smo lahko vseskozi le ponosni in ki so se, čeprav pozneje, povzpele tudi v sam svetovni vrh. V prozi je vznikla prav tako velika in naša veličina — Ivan Cankar, med obema velikanoma, pred njima in tudi kasneje, pa je ustvarjalo tako v poeziji kot v prozi še cel kup drugih; in ves njihov prispevek je neizmerljiv: v težkem obdobju zapostavljanja, negiranja našega naroda in vrednosti, jih je vodila zavest, da so v skromnih in nemogočih razmerah razvijali in krepili našo kulturo, da niso životarile in se ohranjale le korenine našega naroda, ki bi potem postopoma tudi odmrle, ampak smo, čeprav majhni, vendar z njihovo pomočjo, imeli možnost, da se lahko razvijamo, rastemo in da se danes s ponosom spominjamo teh »minulih viharjev«, ki se jim nismo uklonili. Tudi po razpadu Avstro-Ogrske monarhije in poskusih združevanja jugoslovanskih narodov, niso bile razmere dosti drugačne. Eno zatiranje je nadomestilo drugo, takšni interesi so posegali tudi na kulturno področje. Spet so

bile dileme, bile so ideje o enotni jugoslovanski kulturi in jeziku, zablude o tem, da je napačno in potratno, da Slovenci, tako majhni kot smo, gojimo svojo kulturo, izdajamo tisto majhno peščico knjig v svojem jeziku in da umetniki tratijo svojo nadarjenost v jeziku, ki je tako malo poznan. Tudi v teh pomembnih trenutkih odločitve, je prevladal močnejši, pametnejši duh, ki ga je narekovala slovenska zavednost.

Naš narod se je skupaj z jugoslovanskimi narodi moral vse-skozi boriti za obstoj in ta boj je bil ves čas trd in neenakopraven. Skozi vse to se je bilo potrebno prebijati, ostati trden, naravn, na svoji poti, svojih koreninah. Ne moreš enostavno zavreči sebe, stoletij pred seboj, ki so jih zate zgradili drugi in začeti znova.

Socialistična revolucija in narodnoosvobodilni boj, ki smo ga združeni vodili proti temnim fašističnim silam in domačim tiranom, sta nam kazala že od vsega začetka jasno pot. Pred vsemi, ki jih je zajel vihar vojnih grozot, je vstajalo novo upanje — da se borijo za novo družbo in ureditev, v kateri se bo dalo dihati, ustvarjati, živeti in biti tisto, kar dejansko tudi si.

Nekaj mesecev pred koncem narodnoosvobodilne vojne je z datumom 1. februarja 1945 SNOS izdal z Vidmarjevim in Kidričevim podpisom »Odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda«.

nil pečat današnji čas, čas demokracije, svobode. Tudi pogoji dojemanja in sprejemanja kulture so drugačni. Včasih pa se ti

Odtlej imamo ta dan za slovenski kulturni praznik. Ustvarjenim vrednotam iz preteklosti so se pridružile nove, ki jim je vtisnil ob vsej tej drugačnosti vendarle pomudijo ob vprašanju, kaj sploh je kultura. Drugače je, kot je bilo pred vojno, kot je bilo v prvih letih po vojni.

Vprašaš se, kaj nam pomeni kultura danes, ko ni več boja in prerekanja, ali smemo in bomo obdržali slovenski jezik ali ne. Smo takšni, ki nam dajanje in doživljanje na tem področju nekaj pomeni, drugi pa na to ne dajo nič.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Bolniški stalež v preteklem letu

Že dalj časa občuti naša delovna sredina bolniški stalež kot pereč problem, kot vprašanje, ki dostikrat predstavlja resne težave za normalno odvijanje proizvodnje, kot dejstvo o precejšnjem: huligani. Vendar, kot nam njem primanjkljaju sredstev na ta račun v okviru zdravstvene skupnosti. Res je, da smo temu problemu v lanskem letu namenili precej pozornosti, da smo analizirali vzroke, primerjali številke, v posameznih stvareh tudi ukrepali, da pa smo v končni sazi dosti premalo storili, da bi se dogodki obrnili drugače, skratka na bolje v naše skupno dobro.

Splošna slika bolniškega staleža v naših temeljnih organizacijah in delovni skupnosti je domala enaka: vsepovsod je zaslediti porast bolniškega staleža v primerjavi z letom poprej, zlasti pa je viden porast v 2. polletju leta 1982 v primerjavi z letom 1981, ali celo obdobji poprej.

Zelo zgovoren je podatek, da smo morali za nadomestila osebnih dohodkov v letu 1982 nameniti 9.878.379,30 din letno zaradi bolniškega staleža do 30 dni, 7.116.872,50 din pa so znašala nadomestila zaradi koriščenja bolniškega staleža nad 30 dni.

Pri bolniških izostankih v naši TOZD dekorirna s satinirnic, saj je znašal mesečni odstotek delovni organizaciji prednjači vse leto od 13 do 15%, v mesecu oktobru 1982 pa je narasel celo na 16,27%!

Tudi obe temeljni organizaciji osnovne proizvodnje beležita visok bolniški stalež — od 10 do 13%, kar jim prav tako povzroča precejšnje probleme, ki se najbolj konkretno odražajo na posameznih delovnih mestih, ko ni dovolj delavcev za normalno opravljanje dela. Stanje v delov-

ni skupnosti skupnih služb, kjer je vključeno tudi skladišče gotovih izdelkov, je nekako v sredini v stanju posameznih TOZD, torej je jasno, da je tudi tu stalež previsok. Primerjajoč podatke Steklarne Hrastnik pa je bilo najmanj teh izostankov zaslediti v TOZD orodjarna s strgarsko-cizelersko delavnico, kjer je stalež oktobra sicer narasel na ne-normalnih 16,17%, sicer pa je dosegal približno vedno 4 do 5 procentov. Podobno ugodnejša (čeprav tudi ne dobra) je situacija še v TOZD energetika s ključavničarsko delavnico.

Tako beležimo skozi celo leto 1982 na nivoju delovne organizacije 5636 primerov koriščenja bolniškega staleža, pri čemer prevladuje bolniški stalež do 30 dni ali 4.070 primerov.

Glede na strukturo zaposlenih in s tem delež žena imamo tudi visok delež porodniškega dopusta, ki povzroča težave predvsem v TOZD avtomatska predelava steklene mase. Povprečno je bilo mesečno na porodniškem dopustu na nivoju DO 36 delavk.

Kot je razvidno iz polletne analize zasavskega zdravstvenega centra o bolniškem staležu, med najpogostejšimi vzroki za njegovo koriščenje prevladujejo: bolezní respiratornega sistema, bolezní kosti in gibal, bolezní ust in zobovja in bolezní prebavil in jeter.

Že ti grobo prikazani podatki nakazujejo, da je stanje vsekar zaskrbljujoče, že na prvi pogled pa se pojavlja nekaj težko razumljivih neskladij: stalež je skoraj ves čas v porastu, prav tako je tudi z nesrečami pri delu in to kljub temu, da je popolnoma jasno in so vidni tudi rezultati, da smo marsikaj storili in tudi dosegli na področju zagotav-

ljanja in izboljševanja življenjskih in delovnih razmer delavcev, kar seveda sicer prištevamo med bistvene razloge za nastanek in koriščenje bolniškega staleža.

Upravičeno si tudi postavljamo vprašanje, kako je mogoče, da bi bili leta 1982 in letos bolj bolni kot leta poprej, če upoštevamo ves napredek, ki ga nikakor ne gre zatajiti. Odveč tudi ii vprašanje, kaj je z našo zavestjo do tega, vsekakor skupnega problema.

Zelo je namreč pomembno, da se vsi skupaj zavedamo, da delnih in posameznih rešitev za zmanjšanje tega zelo visokega bolniš-

kega staleža ni in ne more biti. Nihče od številnih dejavnikov in udeležencev se ne more izločiti in ni upravičen krivde zavračati na drugega. Potemtakem pa bo nekako tudi res, da se premalo povezujemo, organiziramo in smo premalo dosledni, skratka, od besed vse prepočasi prehajamo k dejanjem, dogodki gredo pa svoj pot, s svojimi tipičnimi posledicami. Vsekakor pa velja tudi priznati, da po tej poti — naraščanja bolniškega staleža, namesto bistvenega zmanjševanja — nikakor ne bo kazalo več dolgo oz. sploh ne hoditi.

(Glej diagram na 8. strani)

BIL JE SKROMEN V NASTOPANJU IN VELIK V DEJANJH

Ni nas še nehala težiti žalost in bolečina po izgubi ljubljenega Tita in Kardelja, ko se je tej bolečini pridružila nova: smrt Vladimirja Bakarića. Njegovo življenje je ugasnilo 16. januarja — 51 dni pred njegovim 71. rojstnim dnevom.

Vladimir Bakarić je pripadal tisti generaciji jugoslovanskih komunistov, ki je vstopila v komunistično partijo v začetku tridesetih let, se kalila in rasla v boju proti režimu šestojanuarske diktature, pripadal je generaciji, ki se je zbrala okoli tovariša Tita, se z njim bojevala in se pripravljala na usodna štirideseta leta, da v zaslužnji državi dvigne vstajo, začne in pripelje do zmage oboroženo revolucijo jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Revolucionarna pot Vladimirja Bakarića se je začela v študentskih letih, leta 1932. 1933. leta je postal član KPJ, leta 1935 pa skofjeviski sekretar na Zagrebški univerzi.

V obdobju, ko je na čelo partije stopil tovariš Tito, so se naloge Vladimirja Bakarića v partijskih vrstah še poglabile in prispevale skupnim prizadevanjem za konsolidacijo KPJ.

V vseh obdobjih narodno-osvobodilne borbe in socialistične graditve je Vladimir Bakarić sodeloval v največjih bitkah, kot partijski in vojaški voditelj, kot državnik in ideolog. Vselej je bil sredi družbenih dogodkov. Leta 1941 je bil organizator in vodja vstaje na Hrvaškem, organizator narodnoosvobodilne vojske Hrvaške in organizator revolucionarne ljudske oblasti. Bil je delegat prvega in drugega zasedanja AVNOJ, bil je član predsedstva tega najvišjega organa revolucionarne oblasti.

Po zmagi revolucije je v svobodni domovini od leta 1945 naprej opravljal najbolj odgovorne državne in partijske funkcije v SR Hrvaški in SFRJ. Nastopal je kot aktivni udeleženec velikih bitk; za mednarodno priznanje nove Jugoslavije in ohranitev pridobitev naše revolucije; leta 1948, ko se je bilo treba upreti Stalinovemu pritisku in nadaljevati po naši samostojni poti graditve socializma; sprejetje zakona o izročitvi tovarn v upravljanje delavcem, uresničevanje gospodarske reforme v šestdesetih letih, sprejemanje ustavnih amandmajev in nove ustave...

Težko ali nemogoče je v nekaj vrstah strniti življenje in veličino dela Vladimirja Bakarića, ki nam ostaja. Težko je te vrstice zapolniti z živostjo in življenjskostjo. Ob poslednjem slovesu je predsednik predsedstva CK ZK Hrvaške Jure Bilic dejal takole: »...Ne o življenju in tudi ne o delu tovariša Vladimirja Bakarića ni mogoče širše spregovoriti s posplošnimi spomini. Bil je skromen v nastopanju in velik v dejanjih. Bil je eden od kovačev revolucionarne misli in prakse. Obogatil nas je s celim človeškim vekom in izkušnjo za modrost in za nauk, ki bo trajal dlje od človeškega življenja...«

(Nadaljevanje s 1. strani)

V slovenskem prostoru je tudi res, da imamo različne možnosti za kulturo. Drugače se je kulturno udejstvovati in doživljati ta utrip v Ljubljani, kjer lahko izbiraš med Cankarjevim domom, različnimi gledališči, opero, kinematografi, razstavami — ali pa živeti v majhnem kraju, kot je naš, in ne imeti kaj dosti možnosti izbire.

Res je tudi, da se je potrebno vprašati, kakšne potrebe in želje sploh imamo, kakšen je naš interes — če pa je dvorana ob abonmajski predstavi napol prazna — če čutijo »dolžnost« priti na koncert pevskega zbora le svojci članov zbora, nekaj upokojencev in posamezniki po službeni dolžnosti — če je sreča, da ti isti, skupaj s šolarji uspejo napolniti dvorano ob naših pomembnejših praznikih — če je pomembno, da vsak lokalček in bife dobi v Hrastniku čimprej čimbolj dostojno mesto v centru in po drug poleg drugega, knjižnica pa bo »morda« vendarle uspelo dobiti malo bolj ugleden in upamo da dovolj velik prostor v novem dijaškem domu — če so člani godbe in pevskih zborov pretežno le starejši in ne uspejo dobiti podmladka, na dru-

gi strani pa je vendarle jasno, da so osnovnošolci na teh istih področjih v šoli zelo aktivni — če je prosti čas siromašen in pust, ker ni pobud, ni možnosti, da bi človek nekaj doživljal, občutil lepoto in vrednost ustvarjenega, vsaj delčka naše kulture, če usmerja program naše kinodvorane le ekonomski račun, kar pomeni, da imamo možnost in »pravico« le do lahkih, erotičnih, kung-fu, fantastičnih filmov, ob katerih se lahko le resno vprašamo, kakšen prispevek dajejo naši kulturi, kakšen zgled in osnova so naši mladi generaciji, če nima možnosti videti drugega kot nasilja, pa ti ob tem ni treba biti pretirano moralen, da si ustvariš tako mnenje.

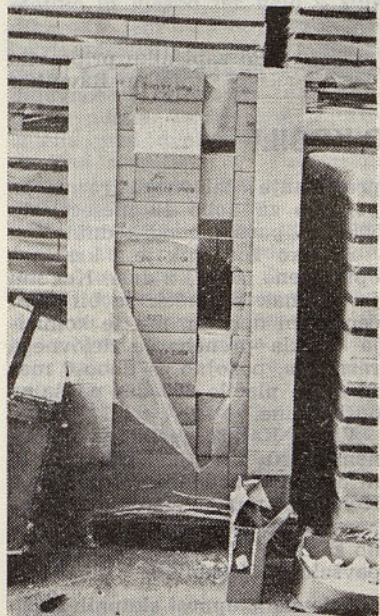
Vse to je del naše kulture. Zlahka najdemo svoje mesto ali nismo v njej. Ali ji dajemo premalo, ali zahtevamo premalo? Morda izgublamo smisel, ustvarjalnost in želja gresta mimo nas. Res je, viharjev, ki bi završali čez nas, da bi se bilo treba zbat, ali bodo naše korenine vzdržale, ni. Pa vendar — ali so res potrebni edinole viharji, da nas prebudijo, da nas naredijo drugačne?

Jasna

INVENTURA NAŠA VSAKOLETNA

Ali je res potrebno, da se pri inventuri iz leta v leto pojavljajo isti problemi in težave, ki se običajno pričnejo že pri imenovanju inventurnih komisij. Končajo pa očitno takrat, ko komisije svoje težave opišejo v poročila.

Nekdo izmed članov delavskega sveta je ob koncu seje, ki je bila namenjena obravnavi in potrditvi inventure, dejal: »No ja, pa smo jo le spravili pod streho. Je pa bilo veliko.« V mislih je kajpak imel dolžino poročila inventurne komisije, dolgega devetnajst strani, čeprav v njem še ni bilo vseh podatkov, saj smo za posamezne rezultate in vrednosti zvedeli šele pred samo sejo. Ob tej pripombi sem se nehote zamislila, kako je inventura potekala lani, kako letos pa tudi, kako bo prihodnje leto. V mislih sem še enkrat preletela vsebino zapisnikov posameznih komisij, tožb in pritožb o težavah pri delu.

Takile prizori so pogosti v naši DO. Ne le da so slabo ogledalo našega ravnanja, temveč otežujejo tudi delo inventurnih komisij.

Res je, da smo inventuro tudi letos opravili v roku in tako kot to določajo predpisi. V sklepih samoupravnih organov smo se kar naprej sklicevali na določila zakona, pravilnika. Toda vse to še ni spremenilo ali odpravilo problematike, ki se iz leta v leto ponavlja.

Pa naj pričnem kar od začetka. Koliko razburjanj ali negotovanj pri posameznikih (ne vseh) povzroči že sam sklep o imenovanju. Nato sledijo pritožbe (upravičene ali pa ne) imenovanih, sledijo zamenjave, dokler se končno popisne komisije ne stabilizirajo, izdelajo programe dela in slednjič delo steče.

Trideset popisnih komisij je bilo na delu ob zadnji inventuri. Sedemnajst takih, ki so popisovale sredstva in materiale, ki se vodi v posameznih službah za delovno organizacijo kot celoto. Trinajst komisij je bilo imenovanih na temeljnih organizacijah.

Zadolžitve komisij so torej znane. Delo se prične bolj ali manj uteženo, ponekod se zatika iz te-

ga ali onega razloga, dokler pač komisije ne opravijo dela. O delu oz. popisu še končno sestavijo zapisnik in vanj se vpiše vsa problematika pri popisu. Toda ti zapisniki so si iz leta v leto tako podobni, da človek kar ne more verjeti, da se v letu dni ni nič spremenilo. Kot rdeča nit se iz leta v leto (in kdo ve koliko let se še bo) pri istih komisijah po-

Med zahtevnejše popise spada tudi popis surovin.

javljala problematika za katero menda velja, da je dolgoročnega značaja. Pa vendar, jo bomo uspeli kdaj odpraviti?

Tudi v letošnjih zapisnikih beremo:

— Komisija za popis nedovršene proizvodnje je pri popisu imela veliko težav saj so proizvodni obrati zatrpani z izdelki, paletami in podobno.

— Komisija za popis gotovih izdelkov v skladišču je delo sicer opravila v roku, toda imela je težave, saj je skladišni prostor premajhen oz. prenatrpan, kar onemogoča normalno delo.

— Komisija za popis kartonske embalaže ugotavlja, da so kartoni zloženi po hodniku, kleti, v skladišču za Savo. Komisija ugotavlja, da je toliko in toliko kartonov uničenih zaradi vode, vlage neustreznih dimenzij. Komisija je svoje delo težko

opravljala saj so jo sestavljale le ženske, ki pa so težko dvigovale velike zavoje kartonov.

— Komisija za popis osnovnih sredstev je imela veliko težav pri iskanju pripadajočih osnovnih sredstev, zato predlaga da se evidenca uvede po temeljnih organizacijah.

Take in podobne pripombe v zapisnikih in poročilih tako sledimo iz leta v leto. So tako neznatne, da jih enostavno lahko prezremo? In končno, komu so namenjene?

Ob koncu leta popišemo tudi nedokončane investicije, ki predstavljajo večji vrednosti. Tako ob letošnjem popisu ostaja nedokončana skladiščna hala v Podkraj, enota samskega doma na Rudniku, nerealizirana ostaja investicija za odpraševanje v zmesarni. Zaradi predvidenih visokih stroškov se ni opravilo nadvišanje skladiščnega peska, temveč bodo namesto tega postavljeni jekleni silosi ob rekonstrukciji zmesarne.

K nedokončanim investicijam štejemo tudi vse tiste stroje, naprave, rezervne dele, ki se nabavijo z namenom, da jih bomo vključili v proizvodni proces takrat, ko bo potrebno zamenjati tiste, ki so v obratovanju.

To je le nekaj razmišljanj in številki o inventuri in informacij o inventuri. In zakaj smo pisali o njih? Ker je tudi inventura odraz našega dela, ravnanja, odločanja in morda še česa.

M. K.

POLONI

Polona se odločila

Od doma mlada napotila

Lahko ji nikdar ni bilo

Od doma biti je težko

Na delo v Steklarno je prišla

Izbrala tukaj si moža

Tržanovega Francita

Rodila troje je otrok

Živela pa ni lahkinih nog

A zdaj se je odločila

Na delo ne bo več hodila

V petek pa na delu bo

Sodelavkam stiskala roko

Lepo se zdaj Polona ti

Od dela doma odpočij

Vendar si zapomni to

Od nas pozabljena ne boš.

Sodelavke

PRIJETNO — VENDAR TUDI GRENKO SLOVO

Da, slovo od tovarne, od sodelavk in sodelavcev. Nastop nove življenjske dobe — upokojitve.

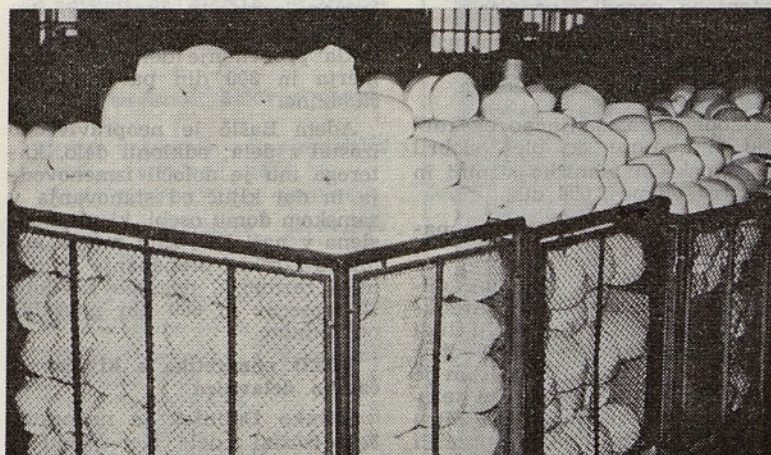
Priznam, težko sem pričakovala ta dan, saj leta prinesejo svoje, človek slabi in nima več moči dohitevati brzino dela kot se zahteva v tovarni.

Vendar pa mi to radost kali tudi kanček grenkobe, to je slovo od vas drage sodelavke in sodelavci. Veliko let smo preživeli vsak dan 8 ur skupaj, sedaj pa kar ne morem verjeti, da bom marsikoga od vas videla zelo pogosto. Dostikrat je bilo grenko, vendar pa tudi lepo, saj smo vedno z združenimi močmi premagovali težave. Počutila sem se kot del te celote. Da sem to res bila, in da ste me popolnoma sprejeli v svojo sredino, mi je ob mojem slovesu dokaz tudi prelepo darilo, ki ste mi ga zopet z združenimi močmi poklonili.

Ne morem z besedami izraziti občutka hvaležnosti do vas vseh, kot tudi občutka grenkobe slovesa, ki ga ta čas čutim, vendar pa vseeno tisočkrat vam hvala za vse.

Vsemu kolektivu pa želim še naprej uspešno poslovanje.

Polona Tržan,
Kontrola TOZD 1

Komisija za popis nedovršene proizvodnje mora večino dela opraviti zadnji delovni dan v letu.

IZ DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Delavski svet DO

Člani delavskega sveta DO so na 8. seji, dne 29. 12. 1982 obravnavali:

Sprejeli so ugotovitveni sklep.

S tem sklepom so ugotovili, da so v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti že obravnavali dopolnitve oz. spremembe samoupravnih aktov. Na podlagi te ugotovitve je delavski svet verificiral:

— Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za zgraditev obrata družbene prehrane,

— Dopolnitev Pravilnika o delovnih razmerjih,

— Dopolnitev Pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti,

— Spremembe in dopolnitve Samoupravnega sporazuma o delovanju stanovanj,

— Informacijo o poteku priprav za združitev DO Steklarne Hrastnik in DO Sijaj Hrastnik.

Imenovali so komisijo za analitično oceno delovnih nalog in opredelili na nivoju delovne organizacije.

Komisijo sestavljajo: Ervin Predovnik inž., Albert Kapelar, Marjana Tovornik, Avgust Fišner, Martin Kreže in Gojmir Steh.

Pristojnost te komisije je priprava predlogov analitičnih ocen novih delovnih mest, ne pa spreminjanje analitičnih ocen za delovna mesta, kjer so analitične ocene že določene. Predloge, ki jih bo ta komisija pripravila, bo potreboval delavski svet DO.

Naročila za knjigo Vinka Trinkausa, Komisar padlega bataljona.

Odbor za poslovno politiko DO

Odbor je na 6. seji, dne 29. 12. 1982 obravnaval:

Poročilo o obisku večjih kupcev v ZR Nemčiji in Belgiji.

Poročila s potovanja so podali dipl. pravn. Brane Milinovič, dipl. inž. Niko Kavšek in inž. Jože Tušar. Vsebinska poročila oziroma rezultati službenega potovanja so bili objavljeni v 1. številki Steklarja, zato informacije na tem mestu ne bomo ponavljali.

Poročilo s službenega potovanja k firmi Radex Radetheim

Poročilo sta podala dipl. inž. Aleksej Us in tov. Milan Kožar. Namen obiska je bil: pregledati in potrditi spremembe konstrukcije komor ter ureditev vseh komercialnih vprašanj povezanih z omenjene firme.

Pri tem je šlo predvsem za izbiro materiala, tako za stene komor, gorilniškega žrela, vmesne stene komor in rešetke komor.

Prvotno je bilo za satovje komor predvideno 6 različnih formatov, po novem pa le še dva formata. S tem bo olajšana zidava, kakor tudi skladiščenje potrebnega materiala. Zaradi omenjenih sprememb na komorah se je zmanjšala vrednost materiala, ki ga potrebujemo za remont komor. zato so se dogovorili, da bodo za presežek kupili material za remont peči »B«.

Dogovorili so se tudi o terminih dobav naročenega materiala.

Na podlagi dopisa Kulturne skupnosti Hrastnik, je sprejel sklep, da nabavimo 100 izvodov knjig Vinka Trinkausa z naslovom Komisar padlega bataljona.

Delavcem Steklarne Hrastnik se enkrat letno omogoči brezplačna nabava steklenih izdelkov in nakup po znižani ceni.

Delavski svet je v soglasju z delavskimi sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti sprejel sklep, s katerim se delavcem, ki imajo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas enkrat letno omogoči brezplačna nabava steklenih izdelkov do višine 350 din in možnost nakupa steklenih izdelkov po znižani ceni enkrat letno do višine 500 din.

Delavcem, ki imajo sklenjeno delovno razmerje za določen in nedoločen čas, štipendistom DO Steklarne Hrastnik se ob zaključku leta izda brezplačno steklo (šest kozarcev oz. kozarcev z nogi).

Upokojencem DO Steklarne Hrastnik se enkrat letno omogoči možnost nakupa steklenih izdelkov po znižani ceni do višine 500 din.

Pomoč Brodarskemu društvu Hrastnik

Na podlagi prošnje Brodarskega društva Hrastnik za aluminijaste plošče za pokritje strehe, je delavski svet sprejel sklep, s katerim je zadolžil tehnično konferenco, da prouči možnosti za pomoč.

Urejene so bile zadnje podrobnosti, potrebne za pridobitje kredita pri »Adria bank« z Dunaja.

Prikazana jim je bila tudi celotna študija, ki so jo opravili na vzorcih napak o opalnem steklu naše tovarne, vendar jim še niso mogli podati popolnega odgovora.

Podpis pogodbe z AEROM, Celje

Obravnavali so pogodbo za tisk glasila Steklar v prihodnjem letu in zavzeli sklep, s katerim so pooblastili direktorja DO oziroma od njega pooblaščenega osebo, da omenjeno pogodbo podpiše.

Pomoč maturantom ekonomske in tehniško strojne in elektro šole — Šolski center Trbovlje

Odbor je za zaključno ekskurzijo in maturantski ples odobril ekonomski in tehniško strojni in elektro šoli po 2.000 din.

Napeljava telefona članom našega kolektiva

Glede na to, da nekatere delavce kolektiva večkrat potrebujemo v delovni organizaciji tudi izven delovnega časa, je odbor sprejel sklep, da PTT Trbovlje v najkrajšem času napelje telefon inž. Jožetu Guzaju in Miru Zorcu. PTT Trbovlje so opozorili tudi, da sklep odbora za napeljava telefona dipl. inž. Alekseju Usu še ni realiziran.

Samoupravna delavska kontrola DO

Člani Samoupravne delavske kontrole DO so na 10. seji, dne 24. 12. 1982 obravnavali:

Izvajanje stabilizacijskih ukrepov

Ugotovljeno je bilo, da nimamo ustreznih stabilizacijskih ukrepov, ker zadnji, ki so bili sprejeti 27. 3. 1980 ne ustrezajo, kajti gospodarske razmere so se precej spremenile. V letu 1982 smo sicer sprejeli Program poslovanja v zoženih materialnih možnostih, ki so na nek način tudi stabilizacijski ukrepi. Sprejet je bil sklep s katerim so zadolžili vodstvo TOZD, da v plan za leto 1983 vnesejo tudi stabilizacijske ukrepe.

Koriščenje bencinskih bonov v delovni organizaciji

Samoupravna delavska kontrola DO je pregledala dokumentacijo v zvezi z uporabo oziroma porabo bencina v novembru in decembru 1982.

Ugotovila je, da je obračun in izdaja bencinskih bonov v skladu z omejitvami in navodili.

Dopolnitve pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti

Obravnavali so tudi dopolnitve omenjenega pravilnika, na katere pa niso imeli bistvenih pripomb in so ga v celoti potrdili.

Izvajanje samoupravnih sporazumov o skupnem nastopanju na tujih tržiščih

Samoupravna delavska kontrola je ugotovila, da imamo z delovnimi organizacijami v Jugoslaviji sklenjenih več samoupravnih sporazumov o skupnem nastopanju na tujem tržišču in delitvi skupno ustvarjenega deviznega prihodka, zato je zadolžila komercialno službo, ki je pripravila poročilo. Ugotovljeno je bilo, da nekaterih ne izvajamo, zato je sprejela sklep, s katerim je ponovno zadolžila komercialno službo, da poskrbi za izvajanje le-teh.

Po zapisniku pripravila
Jelka Ravnikar

DELOVNE OBVEZNOSTI SO KRŠILI

Disciplinska komisija DO Steklarne Hrastnik je na seji, dne 26. 11. 1982 obravnavala 24 kršiteljev delovnih obveznosti.

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Redžo Muratović je 2 krat neopravičeno izostal z dela. Disciplinska komisija mu je izrekla javni opomin in 1.000 din pavšalne odškodnine.

Jože Šubi je zapustil delovno mesto in odšel po alkoholno pijaco. Disciplinska komisija mu je izrekla javni opomin.

Vili Korbar je zapustil delovno mesto in odšel po alkoholno pijaco. Disciplinska komisija mu je izrekla javni opomin.

TOZD avtomatska predelava steklene mase

Aida Mulalič je 2 krat neopravičeno izostala z dela, zato ji je komisija izrekla javni opomin in 600 din pavšalne odškodnine.

Ranka Odžič je 6 krat neopravičeno izostala z dela, zato ji je komisija izrekla prenehanje delovnega razmerja in 3.000 din pavšalne odškodnine.

Munib Huzejrovič je neopravičeno izostal z dela. Ker mu je bil že izrečen ukrep prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev, mu je komisija izrekla prenehanje delovnega razmerja in 300 din pavšalne odškodnine.

Adem Bašič je neopravičeno izostal z dela; odklonil delo, katerega mu je določil izmenovodja in dal ključ od stanovanja v samskem domu osebi, ki ni zaposlena v naši DO, zato mu je komisija izrekla prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 12 mesecev in 600 din pavšalne odškodnine.

TOZD energetika s ključavničarsko delavnico

Branko Dolinšek je neopravičeno izostal z dela. Ker so mu za enake prekrške že bili izrečeni ukrepi opomin, in 2 krat javni opomin, mu je komisija izrekla

prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 12 mesecev in 500 din pavšalne odškodnine.

Zvonko Tovornik je 2 krat neopravičeno izostal z dela. Ker mu je za enak prekršek že bil izrečen javni opomin, mu je komisija izrekla prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev in plačilo 600 din pavšalne odškodnine.

Vinko Kaluža je bil na delovnem mestu v vinjenem stanju in ni opravljal zadanih del in nalog. Komisija mu je izrekla prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 12 mesecev in 500 din pavšalne odškodnine.

Delovna skupnost skupnih služb

Mitja Šoba je brez dovoljenja upravljal viličarja na nakladalni rampi, zato mu je komisija izrekla začasno razporeditev na dela in naloge žgalca folij v slikarnico.

Lažje so delovno obveznost kršili:

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Bajro Muratović, Adil Spahič, Ljubica Mihajlovič.

TOZD avtomatska predelava steklene mase

Stanka Kepa, Džemila Omeršić, Jana Radočaj, Branka Sajević, Ručija Softić, Janez Žizek.

Na seji, dne 21. 12. 1982 pa je obravnavala 27 kršitev delovnih obveznosti.

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Tonček ŠKRINJAR je neopravičeno izostal z dela in se namerno rezal po podplatu, da mu ni bilo potrebno na delo. Komisija mu je izrekla javni opomin.

TOZD avtomatska predelava steklene mase

Bojan OBLAK je sodelavki vrgel kepo papirja prevlečeno s slotejpom v oko in prišel na delo v vinjenem stanju in v kopalnici (Nadaljevanje na 5. strani)

Zahvala steklarski godbi

Življenje človeka gre svojo pot tako kot gre svojo pot tudi čas in družbeni razvoj. In naj si ljudje še tako prizadevamo hoditi v korak s časom in razvojem, vselej ostaja dejstvo, da iz dneva v dan postajamo starejši. Tako kar nenadoma pride čas, ko postajamo tudi neaktivni. Odstopamo od tistega dela, ki smo ga v mladih letih opravljali z veliko ljubeznijo v korist delavskega gibanja, ljudskega in kulturnega napredka, v lastno zadovoljstvo.

Toda čas človeku prinaša tudi staranje, s starostjo pa pride utrujenost, napadajo te različne bolezni. Če si še tako prizadevaš, ti prav bolezen mnogokrat onemogoči početi tisto, kar si nekoč tako ljubil.

Tudi mene napadajo različne bolezni. Zavirajo me pri vsakdanjem delu v družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Že v mladih letih sem vzljubil dramatiko in glasbo ter delo v sindikatu. V tem času se je med delavstvom Steklarne porajala ideja, da bi ob že obstoječih kulturnih dejavnostih ustanovili tudi godbo na pihala. Ta ideja se je uresničila pred dvainpetdesetimi leti. Rad sem delal v društvu in vse dotlej dokler me pri delu ni pričela ovirati bolezen.

Morda bo kdo rekel, zakaj pišem o tej kroniki, toda mislim, da je to le potrebno, še posebej zaradi tovariških odnosov v tem društvu in zaradi spoznanja, da ti tovariši in sredina v katero sem tako rad veliko let zahajal, niso pozabili.

Ne najdem besed kako bi godbenikom izrekla zahvalo za tovariško gesto izkazano ob prehodu starega v novo leto.

Godbeniki, hvala vam za igrane koračnice pred mojim domom. Hvala vam za spominsko darilo. Srečen sem ob misli in spoznanju, da me še vedno vodite med svojimi člani. Želim vam, da bi v letu 1983 imeli še več uspehov na področju glasbene kulture, vspešno pa skrbeli za svoj podmladek, da bi začelo delo ne stagniralo, temveč iz leta v leto napredovalo in da bi tudi v bodoče gojili take tovariške odnose.

Naj na tem mestu apeliram na vse godbenike, da bi te moje vrstice vplivale na slehernega posameznika v društvu kot tudi na organizacije, da bi imeli take odnose za vse svoje veterane.

Še enkrat vam kličem — vse sile za nove uspehe na polju glasbene kulture! Istočasno, v imenu vseh upokojencev, celotnemu kolektivu Steklarne želim mnogo delovnih uspehov v letu 1983.

Jože Kastelic, upokojenec

Steklarjem

*Delaš, delaš v vročini veliki,
zagledaš se v žarečo maso,
ki žari kakor lava pred teboj.*

*Potiš se, potiš in
z njojem svojim služiš kruh
pihaš, pihaš
in izdelke s sapo oblikuješ svoje.*

Ljubi Pokleka, 7. b
OŠ NH Rajka Hrastnik

(Nadaljevanje s 4. strani)

nici fizično napadel sodelavca. Komisija mu je izrekla prenehanje delovnega razmerja.

Amalija BEZGOVŠEK je na delovnem mestu fizično obračunala s sodelavko, zato ji je komisija izrekla javni opomin.

Aida MULALIČ je dvakrat neopravičeno izostala z dela. Komisija ji je izrekla javni opomin in 600 din pavšalne odškodnine.

Željko BAGARIČ je dvakrat neopravičeno izostal z dela, zato mu je komisija izrekla javni opomin in 600 din pavšalne odškodnine.

Fazila AHMETI je neopravičeno izostala z dela, komisija ji je izrekla javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine 600 din.

Milenko ODŽIČ je malomarno opravljal dela in naloge, zato mu je komisija izrekla začasno razporeditev na dela in naloge delavca na kanalu za dobo 6 mesecev.

Ismet BASIČ je dvakrat neopravičeno izostal z dela. Komisija mu je izrekla ukrep prenehanje delovnega razmerja pogojno 6 mesecev in 600 din pavšalne odškodnine.

Rajko ODŽIČ je prišel na delo v vinjenem stanju in je moral domov, zato ima neopravičen izostanek. Komisija mu je izrekla javni opomin in 500 din pavšalne odškodnine.

Fatima FAZLIČ si je protipravno prisvojila steklene izdelke, zato ji je komisija izrekla prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 12 mesecev.

Sadika FAZLIČ in Cica MARJANOVIČ sta si prav tako protipravno prisvojili steklene izdelke, zato jima je komisija izrekla javni opomin.

TOZD energetika s ključavničarsko delavnico

Franc PLAZAR je povzročil pretep na delovnem mestu, zato mu je komisija izrekla javni opomin.

Ladislav ŽELEZNIK je izzival pretep na delovnem mestu, zato mu je komisija izrekla javni opomin.

Lažje so kršili delovne obveznosti

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Franc SANTEJ, Ivo BARAGA.

TOZD avtomatska predelava steklene mase

Jože TERŠEK, Šemsudin MEŠIĆ, Alojz CENTRIH, Stefan CAVLOVIČ in Mira TADIČ.

TOZD energetika s ključavničarsko delavnico

Franc LAPORNIK.

Podatke zbrala
JELKA RAVNIKAR

Predsednik komisije
EDI GORENŠEK

Odbor za razmerja iz družbenega dela in kadre v delovni skupnosti skupnih služb

razpisuje prosta dela in naloge

POČITNIŠKI DOM V PORTOROŽU

1. Glavna kuharica	— 1 izvršitelj
2. Kuharica	— 1 izvršitelj
3. Pomožna kuharica	— 1 izvršitelj
4. Kuhinjska delavka	— 1 izvršitelj
5. Servirka	— 2 izvršitelja
6. Sobarica	— 1 izvršitelj

Pogoji:
Delovne naloge se razpisujejo za določen čas od 5. 6. do 20. 9. 1983. Od kandidatov pričakujemo, da imajo ustrezno izobrazbo gostinske smeri (možno tudi priučeni).

prosta dela in naloge

POČITNIŠKI DOM V BOHINJU

1. Kuharica — servirka	— 1 izvršitelj
2. Kuhinjska delavka — sobarica	— 1 izvršitelj

Pogoji:
Delovne naloge se razpisujejo za določen čas od 5. 6. do 20. 9. 1983. Od kandidatov pričakujemo, da imajo ustrezno izobrazbo gostinske smeri (možno tudi priučeni).
Rok prijave:

30 dni po objavi razpisa. Pismene prijave pošljite na naslov: Odbor za razmerja iz združenega dela in kadre v DSSS, Steklarna Hrastnik.

Delovni čas za razpisana dela je od 5. do 21. ure s popoldanskim 3-urnim počitkom (za servirke do 22. ure in popoldanskim društvom). Vsem sodelavcem počitniškega doma je zagotovljena brezplačna hrana in stanovanje.

Vtisi z letovanja na Češkem

Že dalj časa se vrši izmenjava med člani sindikata Sijaj in člani Steklarne iz JABLONACA na Češkem, ki proizvajajo steklene obeske za Sijaj.

Tudi letos pozimi, v času zimskih počitnic, se je nekaj članov kolektiva Sijaj odločilo, da preživi zimske počitnice v zimsko športnem središču v pogorju KRKONOŠEV, bolj točno v kraju Špindlerovi Mlin.

Sama pot na Čehoslovaško je potekala dokaj mirno. Bil sem presenečen nad prijaznimi obmejnimi organi. Čeprav je meja dobro zastražena in zavarovana z dvojno boječo žico, nismo imeli nobenih problemov na meji ne pri vstopu pa tudi pri izstopu je bil čakalni rok minimalen.

Proti večeru smo prišli na cilj. Že tu so se začele težave, saj je parkirni prostor oddaljen od doma, kjer smo prebivali, najmanj 20 minut hoje. Naša sreča, da so nam kovčke in smučarsko opremo odpeljali s kombijem v dom. Po razmestitvi po sobah, ki so bile ozke in utesnjene kot jetniške celice s tekočo mrzlo vodo in toplo vodo (ki je pa nikoli ni bilo), smo se pač sprijaznili, da bomo morali tu prebiti 10 dni. Bili smo tudi takoj seznanjeni z hišnim redom. Obvezni so bili copati, čiščenje sob je bilo prepuščeno nam samim, kopanje oziroma tuširanje enkrat tedensko in kot sem že omenil, jutranje umivanje z mrzlo vodo.

Povedati pa moram, da so bile sobe zelo dobro ogrevane vse z električnimi pečmi in izgleda, da v Češki še nimajo problemov z energijo. No, kasneje smo ugotovili, da po dveh dneh vtičnice v sobah ne delujejo, tako, da smo se morali briti kar na hodniku. (izgleda, da so pobrali varovalke ven).

Zvedeli smo tudi, da se bomo prehranjevali v drugem počitniškem domu, ker v našem ni bilo restavracije. Tako smo imeli trikrat na dan »sprehod« po snegu in vetru, da smo lahko zadovoljili našim potrebam po hrani. Vendar že prvi dan pri zajtrku so nastajali problemi. Ni bilo za vse primerne prostora in že so se začela prestavljanja in odrievanja z nami. Nekateri so morali jesti v kavarni. Šele po večkratnih intervencijah smo lahko vsi jedli v istem prostoru, seveda vsi v copatah ali pa bosi, drugače vstopa ni bilo. Če pa si slučajno zamudil čas zajtrka ga nisi več dobil ali pa čakal, da so vsi pojedli in si šele nato dobil zajtrk, čeprav je bilo dovolj prostih miz, da bi bil lahko prej postrežen. Tako smo se kaj kmalu vsi navadili na vojaški red in smo največkrat prihajali predčasno, čeprav je bil zajtrk že zjutraj ob 7.30 uri, kar je za dopust pozimi seveda prekmalu.

V samem domu je bila tudi klubska soba in v njej nameščena televizija, ki je pa delala samo par dni, ker je bila »nenadoma« odtrgana antena in tako otroci niso mogli več gledati televizije.

Vse to nas pa še ni toliko motilo, se mora človek pač prilagoditi trenutnemu stanju. No v tem domu smo živeli skupaj s Čehi. Na zunaj je vse izgledalo v redu, toda njihovi otroci so zmerjali naše otroke z vzdevki, ki jih ne bi rad opisal v mojem članku. Sigurno, da pa se to ni rodilo v njihovih glavah, temveč pri njihovih starših. Tudi pri hrani sem imel občutek, da se dela neka razlika med nami in ostalimi, ki so se hranili v istem domu.

Če pa pogledamo cene v trgovinah in gostilnah ter uradno menjavo, lahko rečem, da je pri nas zimski dopust mnogo cenejši kot na Češkem. Samo za primerjavo naj povem, da je tam super bencin 63,00 din (9 kron), da je 0,7 l vina v kavarni 399,00 din (57 kron), da je ena vožnja na sedežnici od 28,00—42,00 din (4—6 kron) in da je liter iavdnega belega vina v trgovini 160,00 din (23 kron). Menjš lahko 1000 din za 1300 kron potem si lahko ustvariš predstavo kako drago je letovanje na Češkem.

Tudi glede urejenosti smučišč in čakanja na smučiščih se ne morejo primerjati z našimi smučišči. Nekateri vlečnice med opoldanskim časom enostavno ustavijo in jih pač poženejo kadar se jim zahoče. Teptalci snega so večkrat samo za okras, ker so bile proge neurejene kljub zelo prikladnim terenom. Do smučišč in nazaj si imel tudi do 30 minut peš hoje. Na celotnem terenu sta praktično dve sedežnici, precej zastareli, ena je celo takšna, da se pelješ brez vsake zaščite, kot bi doma sedel na stolu, obešenem na jekleno vrvo. Kljub dolgim čakalnim vrstam se je mnogokrat pripetilo, da sploh vseh naprav, ne vem iz kakšnega razloga, ni bilo v obratovanju. Čeprav so vse sedežnice in vlečnice v enem kraju, nikakor nisi mogel dobiti enotne karte in si jih moral sprotkupovati za vožnjo, ali za več voženj skupaj, vendar jih mnogokrat zaradi navala nisi mogel porabiti. Pri vsej zmešnjavi teh kart se je enemu od naših pripetilo, da je pomotoma dal napadno karto za sedežnico. Reakcija, ki je nato sledila: enostavno so ga potegnili iz sedežnice, ga

hoteli postaviti nazaj na začetek vrste kljub temu, da je takoj nato dal pravilno karto, saj jih je imel poln žep. Ker pa ni hotel zopet čakanje ca. 30 minut, je vse skupaj stalo 10 minut, da so se tovariši iz žičnice dogovorili, na konec vrste, kar bi pomenilo da je vse v redu in da lahko naprej obratujejo.

Poleg vseh teh nevšečnosti pa se nam je pripetilo še naslednje. Ko smo šli peti dan bivanja na Češkem na ogled steklarne, kjer izdelujejo obeske za Sijaj, smo si na parkirišču ogledali stanje naših avtomobilov. Bili smo zelo presenečeni, ko smo videli, da je šest naših avtomobilov bilo popraskanih do temeljne barve, nekateri celo do pločevine. Pri pregledu drugih avtomobilov smo ugotovili, da so bili popraskani samo avtomobili z oznako YU, drugi avtomobili so bili nedotaknjeni. Ko smo klicali policijo, je ta rabila ca. 1 uro, da je prišla na 500 m oddaljeno parkirišče. Izgovor, da pač niso imeli avtomobila. Lahko si pa prišel peš v 10 minutah. Po vprašanju kdo bi nam lahko to naredil je bil odgovor: huligan. Vendar, kot nam je znano, huligani pri svojem dejanju ne izbirajo točno določene oznake vozila.

Pri opisu svojih vtisov iz letovanja na Češkem sem bil popolnoma realen. Boli me odnos do nas kot turistov, zato smatram, da bi se morali sindikati in tisti, ki skrbijo za te izmenjave zamisliti ali se še izplača takšna izmenjava. Smatram pa, da bo čedalje težje dobiti ljudi za letovanje na Češkem pod takšnimi pogoji, kot smo jih imeli mi na zimskih počitnicah.

inž. Jože Guzaj

Participacija sedaj drugače

Uporabniki zdravstvenih storitev bodo prispevali del sredstev k ceni zdravstvene storitve z namenom, da bi zagotovili odgovornejši odnos delavcev, delovnih ljudi in občanov do lastnega zdravja, njegove krepitve ter spodbujali smotnejše razporejanje sredstev za potrebe zdravstvenega varstva, da bi dosegli potrebno prestrukturiranje zdravstvenih dejavnosti.

V primerjavi z dosedaj veljavnim sistemom, so na podlagi zakonskih sprememb zdaj dolžni k ceni zdravstvenih storitev prispevati tudi:

— uporabniki pri ambulantnem zdravljenju nalezljivih bolezni, za katere ni predpisano obvezno zdravljenje,

— ženske za vse otroke, ki niso v zvezi z nosečnostjo, porodom in materinstvom,

— delovni invalidi z manj kot 70 % telesno okvaro,

— upokojenci, ki ne prejema-jo varstvenega dodatka.

Prispevek uporabnikov k ceni zdravstvenih storitev je naslednji:

— za prvi kurativni pregled pri zdravnikih v osnovni zdrav-

stveni dejavnosti (za prvi pregled se šteje vsak prvi obisk pri posameznem zdravniku ali prvi obisk zaradi posamezne bolezni na zahtevo uporabnika v koledarskem letu — 50 din

— za prvi obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev — 120 din

— za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu — 110 din

— za vsak ponovni pregled pri specialistu, vendar največ 3 obiske, ki sledijo prvemu specialističnemu pregledu — 30 din

— za vsak obisk pri zdravniku v nočnem času med 22. in 6. uro zjutraj:

pri zdravniku osnovne dejavnosti — 100 din

pri zdravniku specialistu — 220 din

— za vsako zdravlilo na recept — 40 din

— za vsak prevoz z reševalnim avtomobilom za razdaljo:

do 20 km — 110 din

od 21 do 70 km — 190 din

nad 70 km — 250 din

— za medicinski del oskrbe v bolnišnici in zdraviliški dejavnosti pri neprekinjeni oskrbi največ 30 dni v letu — 100 din

— za medicinski del oskrbe in zdravstvene storitve v bolnišnici in zdraviliški dejavnosti za celotno zdravljenje ene bolezni v koledarskem letu:

do 3 dni — na dan — 80 din

od 4 do 10 dni — na dan — 50

od 11 do 15 dni — na dan — 30

din

Pomembno je tudi vedeti, da se znesek participacije podvoji pri zdravstvenih storitvah, ki so posledica poškodb izven dela in alkohola. Izjema pa so poškodbe, do katerih je prišlo pri športno-rekreativni dejavnosti, ki jo organizira športno društvo ali telesno-kulturna organizacija, ali pa če gre za poškodbo pri občan-ih, starejših od 65 let.

Med uporabniki, ki niso dolžni prispevati participacije pa so naslednje skupine: zdravljenje nalezljivih bolezni, pri katerih je predpisano obvezno zdravljenje, pri zdravljenju malignih rakastih bolezni, hemofilije, skleroze multipleks, sladkorne bolezni, duševnih bolezni in živčno-mišičnih bolezni, pri zdravljenju in negi bolnika na domu ter pri preventivnih ukrepih.

Deloma so oproščeni plačila participacije naslednji uporabniki:

— upokojenci in kmetje, prejemniki starostne pokojnine in občani, starejši od 70 let, za prve preglede v osnovni dejavnosti in zdravlila na recept,

— delovni invalidi in druge osebe, ki imajo status invalidne osebe z najmanj 70 % telesno okvaro, za: reševalne prevoze in zdraviliško zdravljenje,

— občani, ki se zdravijo zaradi nalezljivih bolezni, pri katerih je potrebna obvezna prijava in zaradi bolezni zvišanega krvnega pritiska, za 1. obisk v osnovni dejavnosti, za reševalne prevoze in zdravlila na recept.

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam pomagali pri izvedbi zadnjih večjih tekmoval in prispevali svoj delež v obliki nagrad, iskrena hvala. Predvsem bi se radi zahvalili: v Steklarni TOZD 1 in TOZD 2 ter tovarni kemičnih izdelkov.

UO NTK Kemičar
Hrastnik

AKCIJA „BREZHIBNO VOZILO JE VARNO VOZILO“

V okviru akcije NNNP je bila tudi v letošnjem letu izvedena akcija »Brezhibno vozilo je varno vozilo«, ki se je že v lanskem letu izkazala kot nujna kar kažejo tudi podatki o akciji v letu 1981, ko je bilo v akciji pregledano in ustavljeno na cesti 134 motornih vozil, med katerimi je bilo precejšnje število tehnično oporečnih.

V lanskem letu je bila časovno akcija postavljena v prvo polovico decembra, da bi bila tehnična brezhibnost vozil primerna pred za vožnjo najneugodnejšo sezono — zimo.

Akcija je bila kot leto popreje z gorivom in uporabo varzdružena z akcijama za varčevanostnih pasov. Akcija je potekala v treh smereh:

- pregledi vozil v tekočem prometu;
- brezplačen tehnični pregled na servisu DO ZAL Avtomotor Celje, enota Trbovlje;
- pregledi vozil v avtoparkih v vseh enotah v občini Hrastnik (razen v TOZD Jelka).

V akciji »Brezhibno vozilo je varno vozilo« smo preverjali le brezhibnost najpomembnejših delov in zglobov, zavorni mehanizem, krmilni mehanizem, gume, svetlobne signalne naprave in ugotavljali večje napake na vozilih, ki so pomembni za varnost prometa. Ob enem so voznike osebnih avtomobilov anketirali o uporabi varnostnih pasov ter registrirali vgrajena naslonjala za glavo v osebnih avtomobilih.

Te podatke so ločeno sproti vpisovali v kontrolne liste, ločeno za osebne avtomobile, tovorne avtomobile in avtobuse, s čimer smo želeli dobiti stvarne podatke o tehnični brezhibnosti vozil v Hrastniku.

Med akcijo smo voznikom osebnih avtomobilov razdelili letak, ki ga je izdal občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu — »Vožnja v zimi je nevarna«. Od republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa smo dobili letake »Varnostni pas« in »Nasveti za varno vožnjo«. Vsem voznikom, ki so imeli vozilo brez tehničnih pomanjkljivosti, jim je bila dana nalepka »Brezhibno vozilo je varno vozilo«, voznikom, ki so bili pripeti z varnostnim pasom pa je bila izročena nalepka »Varnostni pas«. Vsem voznikom, ki so po oceni ekipe pripeljali z večjo hitrostjo kot bi smeli, pa jim je bila dodeljena nalepka »Zmanjšaj hitrost, varčuj z gorivom« in jim izročali kodeks etike udeležencev v prometu. Podobno se je ravnalo tudi z vozniki tovornih avtomobilov in avtobusov.

Akcija »Brezhibno vozilo je varno vozilo« je bila v sredo 15. decembra 1982 od 8. do 12. ure in od 14. do 16. ure, katero je organiziral svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri Skupščini občine Hrastnik v sodelovanju z delavci PM Hrastnik, člani združenja šoferjev in avtomekanikov (prometni tehniki) in člani AMD Hrastnik. Akcija je bila izvedena v treh skupinah, in sicer:

- na Dolu pri Hrastniku,
- pri Savskem mostu,

— pri Blagovnici v Hrastniku.

Skupno je bilo ustavljenih 164 vozil. Od teh vozil je imelo napake na zavornem mehanizmu 14 vozil, na krmilnem mehanizmu 19 in na gumah 15 vozil. Na svetlobnih napravah je imelo napake 68 vozil, drugih večjih napak je bilo 10. Skupno je bilo ustavljenih 63 brezhibnih vozil. Ustavljena so bila 3 vozila, katerih vozniki redno uporabljajo varnostni pas, 26 voznikov od ustavljenih ga uporablja občasno, 135 pa ga ne uporablja. Ustavljenih vozil, katera imajo vgrajeno naslonjalo za glavo na prednjih sedežih je bilo 33. V soboto 11. 12. in 18. 12. 1982 so bili v organizacijah združenega dela, ki imajo tovarne avtomobile izvršeni tehnični pregledi. V soboto 1. 12. 1982 v STP, Rudnik, Sijaj, v soboto 18. 12. 1982 pa SGP, TKI, Steklarna in KOP.

Akciji se ni odzval TOZD Jelka Hrastnik. Pri pregledu se je za vsak tovorni avto vodil zapisnik. Poudariti moramo, da večjih napak — nepravilnosti na vozilih ni bilo ugotovljenih. V glavnem je bilo več napak na končnikih voznega droga, na vzmeteh, pri lučeh, zgloboh, amortizerji, počena vetrobranska stekla, brez rezervnih žarnic, gasilnim aparatom v nekaterih avtomobilih je rok že potekel.

V Sijaju je od 16 pregledanih avtomobilov 5 takšnih, ki ima vetrobransko steklo počeno, ki se lahko vsak trenutek zdrobi. Da je temu tako je krivda v tem, da teh stekel na trgu ni. Prav tako je problem z nabavo gum, še posebno zimskih.

Na razgovorih, ki smo jih izvršili po končanih pregledih s šoferji in vodstvom avtoparka, so izpostavili predvsem slabo zalo-

ženost trgovin z rezervnimi deli in to brez razlik ali gre za uvožen tovornjak ali doma izdelan. Ker pa jim povzroča velike težave pri tem še finančni uspeh, ker so nekatera vozila nevozna tudi dalj časa.

Na vseh razgovorih smo vodje TOZD oziroma enot za prevoz in tudi šoferje opozorili na nov zakon o varnosti cestnega prometa predvsem na 159. in 160. člen, ki govori o notranji kontroli.

TKI Hrastnik pa je bilo predlagano, da v čim krajšem času napravi kanal, kjer bodo lahko vozniki in kontrolor vozil pregledali vozila tudi s spodnje strani.

Pri akcijah v DO so sodelovali delavci PM, požarno varnostni inšpektor, 3 do 4 mehaniki (prometni tehniki), predstavniki ZSAM in AMD ter načelnik občinskega oddelka za notranje zadeve Skupščine občine Hrastnik.

Glavni namen navedene akcije je tudi, opozoriti na tehnično brezhibnost vozil, ki je eden od temeljnih dejavnikov za varen potek cestnega prometa, ki pa ga vozniki motoristov vozil vse premalo upoštevajo. Zato je potrebno zlasti pred začetkom poslabšanih voznih razmer, ki jih pogojujeta jesen in zima, vzpodbuditi voznike motornih vozil, da poskrbijo za tehnično urejenost svojih vozil, zlasti pa tiste dele, od katerih je najbolj odvisna varna vožnja.

V sredo 15. 12. 1982 je bilo tudi anonimno testiranje voznikov, kjer je lahko vsak voznik preveril svoje znanje iz cestno prometnih predpisov. Udeležba je bila zelo slaba kljub dobri propagandi, saj se je testiranja udeležilo komaj 8 voznikov. Menimo, da je komentar odveč.

Svet za preventivo in vzgojo
v cestnem prometu
Skupščine občine Hrastnik

VOZNIKI MOTORNIH VOZIL, POZOR!

Po določbah 109., 110 in 184. člena Zakona o varnosti cestnega prometa bodo po 31. marcu 1983 smeli voziti traktor le tisti vozniki, ki bodo imeli veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo traktorja. Do tega roka smejo voziti traktor tudi vozniki, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil B, C ali D kategorije. Ti vozniki lahko zahtevajo do 31. 3. 1983 izdajo vozniskega dovoljenja za traktor na podlagi vozniskega dovoljenja za vožnjo motornih vozil B, C ali D kategorije.

Zahtevek za izdajo vozniskega dovoljenja za traktor vložijo vozniki pri občinskem oddelku za notranje zadeve Občine Hrastnik (soba št. 4), kateremu mora biti priložena ena fotografija, ki mora biti izdelana na belem, tankem fotografskem papirju in brez retuš. Stroški za izdajo vozniskega dovoljenja za traktor pa znašajo ca. 90.— din.

Torej, vozniki motornih vozil B, C ali D kategorije, kdo želi dobiti vozniško dovoljenje za traktor, naj vložijo zahtevek za izdajo istega najkasneje do 31. 3. 1983.

Občinski oddelk za notranje
zadeve občine Hrastnik

RADIO TRBOVLJE

Odslej oddaja tudi ob ponedeljkih

Minilo je že sedemnajst let, odkar se je Radio Trbovlje prvič oglasil s svojim avizom. V tej prehojeni poti se je ta kolektiv srečeval s številnimi finančnimi, kadrovskimi in prostorskimi težavami. V neki meri je delavcem te probleme uspelo rešiti. Pa tudi prizadevanja, da bi si ta institucija v Revirjih pridobila ustrežno mesto, niso bila zaman, kajti Radio Trbovlje je postal še kako pomemben pri obveščanju občanov v Zasavju.

Ceprav začeto leto 1983 predstavlja omejevanje vseh vrst porabe, varčevanje na vsakem koraku in povsod, pa si ne smemo dovoliti, da bi pri obveščanju nazadovali. Zato so v uredništvu radia sprejeli programsko shemo in se med drugim dogovorili za oddajanje tudi ob ponedeljkih. Več pozornosti bodo novinarji namenili informativnemu programu in ga oblikovali s krat-

kimi in aktualnimi vestmi. Tudi ostale oddaje, kot so: po delegatski poti, aktualno, sredi dogodkov in druge bodo sledile tem zahtevam. Kot že v letu prej, bodo tudi letos nadaljevali s kontaktnimi oddajami v živo, kjer bo težišče na posameznih temah. Novost, ki so jo uvedli z novo programsko shemo, sta oddaji ob sredah, Otroci in mi ter Življenje in delo zasavskih upokojencev.

Ker je v Zasavju nakopičena industrija, je potrebno precejšnji del programa namenjati gospodarskim temam. Vendar pa žal na podlagi svobodne menjave dela, v vseh zasavskih delovnih kolektivih ne kažejo razumevanja, da bi z radiom Trbovlje podpisali samoupravni sporazum. 65 % finančnih sredstev radiu zagotavljajo vse tri zasavske družbenopolitične skupnosti, 35 odstotkov sredstev pa si ustvari-

jo z lastnim prihodkom delavci sami.

Vse bolj pa pri radiu ugotavljajo, da tehnična oprema, s katero razpolagajo, znatno zaostaja za razvojem programa. V letošnjem letu nameravajo dokončati in postaviti brezžično povezavo studija z oddajnikom na Kleku. Nekaj sredstev bo namenjenih tudi za dopolnitev glasbene diskoteke in arhiva.

Na osnovi programske sheme je izračunan količinski obseg govornega programa kakor tudi celoten program. Tako bodo v letošnjem letu imeli na radiu Trbovlje 588 ur celotnega programa, od tega 274 ur govornega in 283 ur glasbenega programa, 31 ur programa pa je namenjeno za obvestila in objave.

V. P.

Programsko shemo si preberite na strani 11.

OBLJUBA DELA DOLG

Memorial Janeza Groharja

Na žalni seji, ki je bila v decembru 1981 leta, so člani Strelske družine Steklar sklenili, da počastijo spomin na preminulega dolgoletnega predsednika Strelske družine Steklar, s spominskim memorialom, ki naj bi se izvedel ob obletnici njegove prehitre smrti. Člani družine so bili mnenja, da se edino na tak način lahko vsaj deloma oddol-

žimo za vse tisto, kar je pokojni tovariš Janez vložil v izgradnjo strelskega doma in v razvoj strelstva na področju spodnjega dela Hrastnika.

Minilo je leto dni in ker obljuba dela dolg, so se člani upravnega odbora strelske družine z vso resnostjo lotili izvedbe tega tekmovanja, naj bi postala tradicionalna prireditev kvalitetnih strelskih ekip v tekmovanju z zračno puško.

Zadnjo nedeljo v decembru 1982 je bilo strelišče SD Steklarja prizorišče prvega »MEMORIALA JANEZA GROHARJA«. Tekmovanja se je udeležilo 17 štiričlanskih ekip iz različnih krajev Slovenije. Na tej manifestaciji strelstva smo lahko videli strelce Kranja, Postojne, Celja, Slovenj Gradca, Trbovelj, Zagorja in ostalih centrov, kjer gojijo ta plemeniti šport. Memoriala se je tudi udeležila strelska ekipa iz Paračina, ki je s svojo prisotnostjo dokazala, da si želi utrditi in poglobiti prijateljske odnose med obema strelskima družinama.

Sedaj ko je tekmovanje za nami, lahko zadovoljni ugotovimo, da je bilo zelo uspešno izvedeno, kar so potrdile laskave pohvale

sodelujočih ekip. To splošno zadovoljstvo pa nam daje garancijo, da bo tudi na drugem memorialu zagotovljena udeležba kvalitetnih ekip in verjetno še v večjem številu.

Kot je že znano, so prvo mesto in s tem lep prehodni pokal o-

svojili strelci DS Rudnik Hrastnik. Ob prejemu tega pokala smo tudi na drugem memorialu zelo potrudili in da ga ne bodo kar tako spustili iz svoje družine, kjer jim bo z ostalimi trofejami krasil strelske prostore na strelišču na Rudniku.

Izročitev plakete vodji ekipe za uspešno sodelovanje na prvem MEMORIALU JANEZA GROHARJA

Spomin na pokojnega predsednika je počastila s svojo udeležbo tudi ekipa strelcev iz Paračinske steklarne in s tem dokazala, da si želijo v bodoče poglobljati medsebojne tovariške odnose med športniki obeh steklarn.

Tovariš Jakšič Srečko — predsednik IO OO sindikata TOZD 2 predaja osvojeni pokal za prvo mesto članu ekipe SD Rudnik Hrastnik (prehodnega kristalnega pokala žal ne moremo prikazati zaradi ne-kvalitetnega fotografskega posnetka).

Po končanem tekmovanju je stekla beseda ob kozarčku dobre kapljice bolj sproščeno, obenem pa se je napravila analiza zelo napornega dneva, tako za tekmovalce kot za strokovne delavce organizatorja.

GIBANJE BOLNIŠKEGA STALEŽA

Primerjava na nivoju delovne organizacije, leto 1981—1982

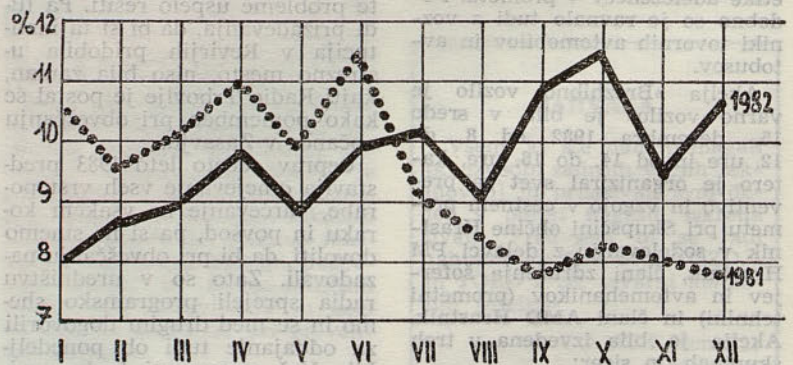

Diagram je dopolnilo k prispevku »Bolniški stalež v preteklem letu«, objavljen na 2. strani.

Tudi za osvojitev drugega mesta je prejela ekipa SD Kranj lep steklen pokal, ki je izdelek domačih setklarjev.

Tudi kot stanovalci – samoupravljalci

Oblike povezovanja za uresničevanje pravic in dolžnosti stanovalcev

Samoupravno organiziranje in delovanje delovnih ljudi in občanov kot stanovalcev je sestavni del sistema socialističnega samoupravljanja. Samoupravljanje v stanovanjski hiši v družbeni lastnini temelji na pravici in dolžnosti stanovalcev, da gospodarijo s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini pod pogoji, pod katerimi so delavci v združenem delu, ki so v ta stanovanja vložili sredstva TOZD, prenesli upravljanje in gospodarjenje teh stanovanjskih hiš na stanovalce.

Samoupravljanje stanovalcev je sestavni del samoupravljanja v krajevni skupnosti, omogoča pa večje sproščanje njihovih pobud in interesov za reševanje posameznih vprašanj.

Temeljne oblike in organi, v katerih in preko katerih stanovalci izražajo, usklajujejo in uresničujejo svoje pravice in dolžnosti pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini so

- skupnost stanovalcev, z organi: zbor stanovalcev, hišni svet in organ samoupravne delavske kontrole,
- svet stanovalcev pri krajevni skupnosti,
- samoupravna stanovanjska skupnost,
- zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije.

SKUPNOST STANOVALCEV

Pomeni osnovno celico hišne samouprave, v kateri stanovalci organizirajo uresničevanje svoje pravice in dolžnosti pri gospodarjenju s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini.

Vsi stanovalci so enakopravni člani skupnosti, ne glede na starost, ne glede na to, ali so imetniki stanovanjske pravice na družbenem stanovanju, ali etažni lastniki, ali pa uporabniki poslovnih prostorov. Skupnost stanovalcev je pravna kategorija, kot pravno osebo pa jo zastopa predsednik hišnega sveta.

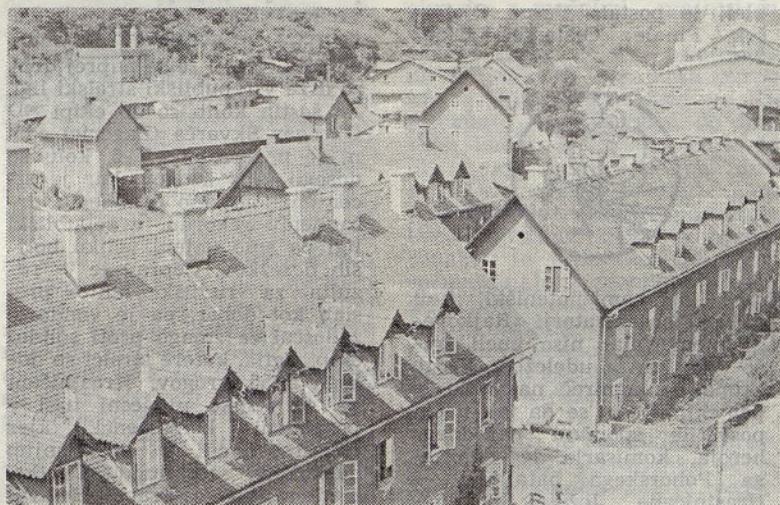
ZBOR STANOVALCEV

Sestavljajo polnoletni delegati vsakega stanovanja in poslovnega prostora v hiši. Vsako stanovanje zastopa po en delegat. Med konkretnimi nalogami zbora stanovalcev velja omeniti: sprejemanje aktov, kot so statut skupnosti, poslovnik o delu organov, skupnosti, voli in razrešuje hišni svet, predsednik hišnega sveta ter namestnika in blagajnika, organ samoupravne delavske kontrole, delegate v svet stanovalcev pri krajevni skupnosti, sprejema srednjeročni plan gospodarjenja s stanovanjsko hišo, program vzdrževanja, prenove in upravljanja stanovanjske hiše, sprejema samoupravni sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti in druge akte, ki se nanašajo na gospodarjenje s stanovanji, kakor tudi program izvajanja nalog s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v stanovanjski hiši ter obravnava ostala vprašanja.

HIŠNI SVET

Je izvršilni organ zbora stanovalcev, njegove najpomembnejše naloge pa so: izvaja sklepe zbora stanovalcev, skrbi za smoterno gospodarjenje s stanovanjsko hišo in stanovanji, skrbi za izvajanje vseh vzdrževalnih del v stanovanjski hiši, lahko daje mnenje ob uveljavljanju pravic upravičenca do delne nadomestitve stanarine, daje soglasje za in drugih skupnih prostorov v stanovanja ali poslovne prostore, skrbi za varstvo bivalnega okolja, za izvajanje hišnega reda itd.

Naloge, ki jih opravlja hišni svet, so posebnega družbenega pomena in jih mora hišni svet obvezno opravljati.

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Zbora stanovalcev nadzira pravilnost dela zbora stanovalcev in hišnega sveta. Ta organ opozarja na nepravilnosti in predlaga ukrepe za njih odpravo. Če ne more v sodelovanju z organom skupnosti stanovalcev doseči soglasja za ureditev spornih vprašanj, se lahko obrne na dejavnike v krajevni skupnosti (npr. svetstanovalcev) ali v občini (npr. družbeni pravobranilec samoupravljanja, sodišče združenega dela itd.).

SVET STANOVALCEV PRI KRAJEVNI SKUPNOSTI

Delegate v ta svet volijo zbori stanovalcev. To je stalno delovno telo v krajevni skupnosti, ki izraža skupne interese vseh stanovalcev, tudi tistih v individualnih hišah. Njegova vloga in položaj mora biti opredeljena v statutu krajevne skupnosti in se nanaša predvsem na usklajevanje in razreševanje vseh problemov bivanja v krajevni skupnosti. Tu naj bi se izoblikovala tudi stališča za delegacijo KS, ki delegira delegate v zbor uporabnikov stanovanjske skupnosti. Prav tako je ta svet tudi telo, ki koordinira delo organov hišne samouprave, skrbi za izboljšavo tega dela z izmenjavo medsebojnih pozitivnih izkušenj, nudi pomoč hišni samoupravni, skrbi za bivalno okolje itd.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST

Je samoupravna interesna skupnost, ki jo ustanovijo delavci, delovni ljudje in občani, da bi skupno in enakopravno odločali o pogojih in načinu opravljanja dejavnosti in o družbeno-ekonomskih odnosih na področju stanovanjskega gospodarstva, o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko gospodarstvo. Praviloma se skupnost ustanovi za območje ene občine. Samoupravni organ je delegatska skupščina, ki jo sestavljata zbor uporabnikov in zbor izvajalcev. Naloge v okviru SSS se odvijajo na podlagi osebnega izvajanja delegatov in s pomočjo strokovne lovni ljudi in občanov prek deželne in sicer predvsem:

- sprejemajo planske akte in

spodarstva ter sprejemajo ukrepe za njihovo uresničevanje,

- organizirajo družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo,
- se dogovorijo o združevanju in upravljanju s sredstvi za financiranje družbene usmerjene gradnje in o združevanju in upravljanju s sredstvi iz starinarne za vzdrževanje in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini,

- določajo politiko in sprejemajo osnove in merila za gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini,

- skrbijo, da ima vsaka stanovanjska hiša posebej pregled sredstev stanarin, najemnin in stroškov in sicer po posameznih elementih stanarine, najemnine in stroškov,

- skrbijo, da so hišni sveti redno seznanjeni s stanjem in porabo sredstev, ki pripadajo stanovanjski hiši (najmanj vsakih 6 mesecev),

- skrbijo za varstvo in izboljšanje bivalnega okolja in izboljšanje stanovanjske kulture,

- skrbijo za izvajanje ukrepov civilne zaščite v stanovanjskih hišah,

- organizirajo in izvajajo solidarnostne naloge pri graditvi in uporabi družbenih stanovanj,

- določajo izvajalca investicijskih del za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo

- ostale naloge, ki so med drugim razčlenjene tudi v različnih družbenih dogovorih.

Zaradi dogovarjanja in usklajevanja stališč pri reševanju in izvajanju nalog, ki so skupnega pomena za vso Slovenijo s področja stanovanjskega gospodarstva, pa ustanovijo samoupravne stanovanjske skupnosti zvezo stanovanjskih skupnosti na območju naše republike.

v njih opredeljujejo politiko in cilje družbenega razvoja v občini na področju stanovanjskega go-

OBVESTILO UPOKOJENCEM

Večini izmed vas pošiljamo Steklarja po pošti. Nekateri pa ste ga prišli iskat k vratarju, ali trafiko pri Steklarni, nekaterim pa ga dolgo časa prinaša prizadevni Janez Kováč. V uredništvu pa smo se odločili, da ga bomo po pošti pošiljali tudi vam, ki ste ga prejeli tako kot smo povedali v uvodu. Zato vas prosimo, da nam sporočite svoj naslov.

Še to: Včasih se tudi kdo preseli. Prosim, da nam javite tudi take spremembe, sicer Steklar ne bo »našel« poti do vas.

Uredništvo.

POPRAVEK

V prejšnji številki se je pri pisanju članka Preselitve v minule letu vrinila neljuba napaka. Pravilna navedba se glasi: v stanovanje na Taborniški poti 9

Šport in rekreacija - iz meseca v mesec

Športni Hrastnik bo prihodnji mesec organizator še ene velike športne prireditve. Na strelišču SD Steklar, Rudnik in Rudnik v telovadnici OŠ Heroja Rajka na Logu bo 12. marca letošnje republiško prvenstvo v streljanju z zračnim orožjem. Organizator: Občinska strelska zveza ob pomoči vseh treh strelskih družen, pričakuje, da bo nastopilo kar blizu 250 najboljših slovenskih strelcev in strelk. Ni dvoma, da je zaupanje izvedbe takšnega tekmovanja kot je republiško prvenstvo lepo priznanje prizadevnim hrastniškim strelskim delavcem in dokaz več za kvaliteto našega strelskega športa.

Pokrovitelj letošnjega »Večera športa, glasbe in razvedrila«, ki sta ga pripravila Telesno kulturna skupnost in Zveza telesnokulturnih organizacij Hrastnik in o katerem bomo več zvedeli v naši naslednji številki, je bil Izvršni odbor konference osnovnih organizacij zveze sindikata Steklarne. Predstavniki pokrovitelja predsednik IO Janez Ciglar je najboljšim podelil prekrasne pokale, darilo pokrovitelja, kar je naletelo na splošne simpatije prepolne dvorane poslovno-stanovanjskega objekta. Prevzem pokroviteljstva nad to prireditvijo pa je samo potrditev več, razumevanja za telesno kulturo oziroma sodelovanja med telesnokulturnimi institucijami in Steklarno Hrastnik. Skoda je le, da takšnih med združenim delom in telesnokulturnimi organizacijami ne oblik naprednega sodelovanja beležimo v večjem številu. Zato naj bo to za vzgled.

Organizator prvega zimskega »Peterboja« železarjev, gumarjev, kemikov, kovinarjev in steklarjev — jeseniška Železarna, nam je sporočil, da s prvim srečanjem športnikov z Jesenic, Kranja, Medvod, Žalca in Hrastnika žal ne bo nič. Vzrok takšnemu sporočilu je odpoved predstavnikov žalskega Ferralita. Kaj je vzrok odpovedi, nam ni znano, posebno še, če vemo, da je smučanje v tej delovni organizaciji zelo razvito in da s te plati najbrž ne bi smelo biti zadržkov. Skoda, kajti to bi bila za naše predstavnike edinstvena priložnost, da vidijo, uživajo in tudi neposredno okusijo — sneg. Upamo, da se Žalčani ne bodo na podoben korak odločili tudi za letne igre, katerih organizator je že četrtič Steklarna.

Rajkov namiznoteniški turnir je bil tokrat sila skromen. Nastopilo je namreč 27 igralcev in »samo« 7 igralc, kar je skupaj

predstavljalo, reci in piši, samo 34 nastopajočih. Kljub tako okrnjeni konkurenci pa je bil 22. »Rajkov memorial« po našem vendarle zanimiv. Na njem se je po osmih letih premora ponovno pojavil naš proslavljeni igralec Edo Vecko, ki se po vrnitvi iz ZR Nemčije še naprej ukvarja z namiznim tenisom. Na raznih turnirjih nastopa za svojo krajevno skupnost — Krim v kateri je, kot vse kaže, namizni tenis z Edijevo vrnitvijo ponovno pridobil na veljavi. Na hrastniškem turnirju pa je Vecko kljub 38. letom zapustil soliden vtis, saj je klonil šele v finalu proti sedanjemu reprezentantu Štefanu »Pišti« Kovaču, ki se je moral za zmago kar pošteno potruditi. Zmagovalca med dekleti je postala Vesna Ojsteršek. Finale: Ojsteršek—Čadež 2:0.

Tako kot namiznoteniški, tudi strelski organizatorji »Rajkovega memoriala« niso imeli sreče zastran udeležbe. Vsega skupaj je namreč nastopilo le pet ekip, ki so se na tak način posvetile spominu narodnega heroja, komisarja legendarnega Pohorskega bataljona — Hrastničana Jožeta Meniharja. V tako okrnjeni konkurenci je prepričljivo zmagala ekipa prireditelja. Rezultati: 1. Rudnik 1471, 2. SD STT 1456, 3. SD Alojz Hohkraut (Trbovlje) 1419, 4. SD Kisovec 1401 in 5. SD Steklar 1378 krogov. Posamežno: 1. Rešetar 377, 2. Cvetko 373 (oba SD Rudnik), 3. Kosem (STT) 373, 4. Korbar (Alojz Hohkraut) 371 in 5. Sotler (Rudnik) 368 krogov.

Izvrstno organizacijo in izpeljavo smo zabeležili na namiznoteniškem turnirju najboljših igralc Jugoslavije: YU TOP-12, pretekli mesec v Hrastniku. Tekmovanje je med gledalci vzbudilo tolikšno zanimanje, da telovadnica OŠ Heroja Rajka ni mogla sprejeti vseh, ki so si želeli ogledati to tekmovanje, kaj še, da bi bili deležni kolikor tolikšnega komforta. Mnogi so ob tej priložnosti žalostno ugotovili, da nam je več namenski pokriti objekt še kako potreben, kajti ob primerni dvorani bi si lahko privoščili tudi več takšnih in drugih kvalitetnih prireditve. Vse te pa lahko potolažimo z dejstvom, da bomo Hrastničani takšen objekt dobili že v tem ali na začetku prihodnjega srednjeročnega obdobja.

Naša nogometna reprezentanca je za lanskoletni izlet v Španijo (tam je menda bila svetovno nogometno prvenstvo) dobila nekaj nad 3,5 milijarde starih dinarjev (1.033.465 Sfr). Koliko bi šele dobili, če bi

igrali in dosegli kakšno vidnejšo uvrstitev. Sicer pa to itak ni tako pomembno. Za devize naj se bori združeno delo. Reprezentanca pa jih bo dobila (upamo da ne!), če jih bo potrebovala — od združenega dela. Logika ni kaj! Po vsem tem nam res ne sme biti čudno, zakaj je naš nogomet tako slab in tako malo cenjen. Bi vi delali, če bi za ležanje dobili več kot drugi za delo? Ali pa — je ležanje morda več vredno? Kar zadeva naših žogbojcev — očitno...

Rudniški strelci se še naprej dobro drže v republiški strelski ligi. Po šestih kolih so ob ekipi SD Okrogar Skvarča (Zagorje) edini še neporaženi. V 6. kolu so dosegli 1463 krogov, kar je sicer enakovredno uradnemu državnemu rekordu, v republiški ligi pa smo vajeni veliko boljših dosežkov. Čeprav je ta rezultat za »rudniške fante« prejši slab kot dober, pa je vendarle zadoščal za zmago proti solidni ekipi Celja, katere strelci so dosegli 1455 krogov. Hrastničani pa so visoko uvrščeni tudi v posamični konkurenci, kjer trenutno vodi s precejšnjim naskokom Rajmund Cvetko, medtem ko je Franci Rešetar tretji. Torej, če ne bo kakšnega nepredvidenega spodrsllaja, se kaj lahko zgodi, da bodo strelci SD Rudnika naslovu zaslavskih, dodali še naslov republiških prvakov.

Ekipa igralc Kemičarja je znova ponesla naslov najboljšje ekipe Hrastnika. Od 56 glasov, so jih kar 43 prejele »Kemičarke« za svoj uspešen nastop v sezoni 1981-1982, ko so kot dovinke v zvezni ženski namiznoteniški ligi osvojile 6. mesto in v 14-tih nastopih 6-krat zmagale in 8-krat izgubile. Še boljše uvrstitev pa beležijo v sezoni 1982-83, ko so po prvem delu na izvrstnem tretjem mestu z realnimi možnostmi, da ob koncu prvenstva pristanejo vsaj na četrtem mestu, kar pomeni uvrstitev v pokal sejemskega mest. Najboljši športnik Hrastnika v preteklem letu pa meni, da bi moral zamenjati razred (iz serijske v standardno), če bi hotel v mednarodna tekmovanja. Kako smo si različni.

Kranjska gora je s svojim »Pokalom Vitranca«, tekmo v veleslalomu in slalomu za Svetovni pokal vzbudila precejšnje

zanimanje širom Slovenije. Kako tudi ne, lanskoletna Križajeva prva domača zmaga v Svetovnem pokalu je privabila v ta zimsko-športni turistični center skoraj 50.000 gledalcev med katerimi sta bila tudi dva avtobusa delavcev iz Steklarne, ki so si prišli ogledat nedeljski slalom. Prijeten izlet pa bi šel skorajda po vodi, kajti močna odjuga je Kranjsko gorro spremenila v pravo blato, tako da je organizatorjem z največjo težavo uspelo izpeljati tekmovanje. Svoj delček slabšemu razpoloženju med gledalci pa so prispevali tudi tekmovalci, predvsem Križaj in Stenmark, ki sta zletela s proge že v prvi vožnji. Zato pa je dobro vozilo slalom lepo število gledalcev, čeprav so nekateri končali za plotom. Dva med njimi pa sta odstopila kdove kje, na avtobus nista prišla...

Rešetar Franc — SD Rudnik in Vesna Ojsteršek — NTK Kemičar sta najboljša športnika Hrastnika v letu 1982. Izmed 56 glasov jih je dobil Rešetar 31, Vesna pa 32. Medtem ko je Rešetar dobil kar 14 glasov več od svojega najnevarnejšega tekmeca Jožeta Urha, pa je Vesna le za 8 glasov premagala svojo starejšo sestro, petkratno športnico Hrastnika — Andrejo. Izbor je tako kot v preteklem, tudi tokrat potekal javno. Glasovali pa so predstavniki družen in klubov, telesnokulturni in družbenopolitični delavci ter tisti delovni ljudje in občani za katere je Odbor za podeljevanje nagrad in priznanj pri TKS Hrastnik menil, da v zadostni meri spremljajo dosežke najboljših. Vrstni red najboljših je po trditvah najboljših poznavalcev realen.

Edvard Vecko se je po skoraj 15 letih igranja in treniranja v tujini vrnil domov zaradi obljube, da bo zasedel mesto zveznega kapetana. No, od obljube ni bilo nič in Edo je ostal prepuščen samemu sebi. Zato se je odločil, da bo za službene devize vložil v razvoj drobnega gospodarstva. Prav zdaj vlaga vse napore glede uvoza potrebne opreme za odprtje in bavljenje s papirno galanterijo. Sam pravi, da se še ne namerava ločiti od namiznega tenisa, ker mu lahko še mnogo nudi, bo obrt vodila njegova žena, ki ima očitno tudi večje nagnjenje za takšno delo.

Angažiranje vodstva NK Hrastnik pri odpravljanju vrste težav je očitno premajhna. Prav tako pa je tudi res, da je ta osnovna TK organizacija praktično ostala brez UO in da celoten »program« kluba vodijo le še redki posamezniki. Klub pa je še naprej brez prostora (lastnih seveda) tako, da se igralci po treningih ne morejo niti pošteno umiti in preobleči. Zato so izrazili željo, da bi jih vsaj za enkrat vzeli pod streho v Športnem domu za Savo, kjer pa tudi ni dovolj prostora za vse. Človek

kar težko verjame vsem tem, takšnim in podobnim odnosom, posebno če ve, da so v neposredni bližini igrišča na Rudniku prostori, ki bi se dali s pridom uporabiti tudi v takšne namene. Razumevanje!

Celo to se dogaja, bi lahko rekli, potem ko smo slučajno zvedeli za skupščino Boksarske zveze Slovenije, sklicano v Hrastniku; čeprav se je tako SZDL kot TKS močno organizirala pri odpravljanju nezdružljivih odnosov znotraj vodstva te republiške strokovne organizacije, pa TKS (za SZDL uradno še ne vemo) o sklicu skupščine v Hrastniku ni bila obveščena niti z eno uradno izrečeno besedo. To, da je bila skupščina sklicana domala v istem času, ko je bil na programu »Večer športa« pa je še tolikanj manj razumljivo, da ne rečemo nekorektno v odnosu do domačih telesnokulturnih in družbenopolitičnih delavcev. Kdo je kriv za takšen odnos, kdo je tisti, ki ni menil za potrebno vsaj z preprostim vabilom opozoriti, da je skupščina v Hrastniku. O tem ne bomo pisali. Upamo, da bo tisti svojo napako sam spoznal — slej ali prej.

Izjava namiznoteniške igralka Eržebet Palatinuš (Indus, — Zagreb), ki smo jo zabeležili na hrastniškem YU TOP-12 zveni kar malce prepotentno. Eržika namreč napoveduje, da bo že v naslednji sezoni znova postala prva igralka Jugoslavije, medtem ko naj bi naša reprezentanca v postavi: Batinič, Perkučin, Perkučin, Palatinuš na letošnjem svetovnem prvenstvu v Tokiju osvojila morda celo bronasto medaljo. Glede takšnih želja sicer nimamo nič proti, moti nas sicer le odnos in pa sama kvaliteta igre omenjene trojice. Sicer pa bolje je upati kot pa se že v naprej predati (prodati). Nekatere so se očitno kupile za Tokio. Le za »ceno ne vemo...«

Je že tako, da ne gre vse tako kot si človek zamišlja oziroma načrtuje. Tik pred zaključkom redakcije smo namreč zvedeli, da so si rudniški strelci privoščili neprijeten spodrselj in si v precejšnji meri poslabšali možnosti za prvo mesto v republiški strelski ligi. V nadaljevanju prvenstva so v 7. kolu proti ekipi SD Kranj dosegli skromnih 1458 krogov, medtem ko so njihovi nasprotniki streljali kar neverjetnih 1482 krogov, kar je neuradni rekord republiške lige in za celih 19 krogov boljše od državnega rekorda. Sodniki, sodniki...

Aforizme ali kakorkoli že hočete imenovati te kratke zapisnike, je tudi tokrat zbral, po svoje uredil in zapisal — Jože Premec.

Novo v knjižnici Hrastnik

Michael Burk je sodobni nemški pisatelj, ki je zaslovel domala po vsem svetu s svojimi uspešnicami kot so: Hrepenenje ostane, Sanje imajo svojo ceno, Usmili se te bog. Ti romani pomenijo novo zvrst, saj jih odlikujejo izredno napete zgodbe, psihološka poglobljenost junakov ter aktualna tematika.

Pred nami sta spet dve njegovi knjigi, ki bosta za poznavanje Burkovega pisateljskega opusa nedvomno pravi poslastici. Najprej je to:

roman IN JUTRI VES SVET, katerega dogajanje je uprto v čas Hitlerjeve nacistične Nemčije, ko se diplomat v zunanjem ministrstvu Alexander Bering odloči za boj proti povampirjenemu nacizmu. V Bruslju, Londonu, Stockholmu se na svojo roko pogaja z nasprotniki »tisočletnega rajha« in s tem seveda tvega — vse. Gestapo mu je že za petami in v vsakem trenutku lahko pričakuje najhujše.

Toda medtem ko nas pisatelj vodi v vse globlje vrtince te napete zgodbe, spoznamo junaka tudi z druge, človeške plati. A. Bering je človek iz mesa in krvi in čeprav mož, povezan v zakonu, ne more mimo hčerke francoskega poslanika Marie-Claire, ki poleg odkritih simpatij do Beringa kaže odpor do nacizma in mu je tako še bližja. Toda medtem se zanka okrog njega vse bolj stiska: Gestapo nenadoma zapre njegova prijatelja. Tudi filmska diva Lilli igra skrivno vlogo. In, ali se bo Beringu posrečilo priti na varno v Švico?

Pisatelj strmo stopnjuje napetost v tem romanu do pospešene bitja srca. Zgodba je vsekozi oprta na zgodovinsko resnico, kar daje delu še posebno vrednost. Roman doseže vrhunec v opisih koncentracijskega taborišča Dachau. Tako avtor razgali do kraja nacizem in njegova grozodejstva, zaradi česar se je vredno upreti tudi tej pošasti, v imenu človeštva.

Z romanom VZEMI VSAJ LJUBEZEN pa je Michael Burk takorekoč prekosil samega sebe.

Vodilo temu romanu je življenje Stefana Andresena, poslovnega, ki se strmo dviga na svetovnem modnem tržišču. Andresen namreč izhaja iz družine tekstilnih mogotcev, ki so si v Evropi, Ameriki in Izraelu nakopičili ogromno bogastvo.

Toda poglobljeno gibalno v romanu ni lov za denarjem, marveč splet ljubezenskih doživljanj ter doživetij in sicer z: Ethel v Londonu, Veronique v Parizu, mlado Joanno pa v New Yorku. Slednja, mlada Zidinja, nekako ne more preboleti usode svojih staršev, ki jih je med drugo svetovno vojno pogoltnila nacistična Nemčija. Tako se Joanna še najbolj vgnezdila v Stefanovem srcu in zaradi nje bi kmalu tudi zaigral strmo kariero, saj se postavi po robu lakomnemu, tudi brezobzirnemu očetu, ki je bogatel na račun nesreče drugih.

Roman je pisan lahkotno, s pravo večino sodobnega romanopisca. Vrednost pa mu, poleg dinamičnega in razburljivega dogajanja, daje globok smisel za človeka.

Han Suyin je v svetu in tudi

pri nas zelo znano ime — ta pisateljica mešanega porekla je pred nedavnim obiskala tudi našo deželo. Pred kratkim je izšlo njeno delo MOJ DOM IMA DVOJE VRAT, za katero bi lahko zapisali, da je izpoved o življenju avtorice, sočasno pa tudi svojstven pogled na najrazličnejša dogajanja v njenem času.

Pisateljica je Evrazijka — njen oče je bil kitajskega, mati pa evropskega porekla. S tega gledišča je njen pogled na svet še posebej zanimiv, saj jo posebej zanimajo odnosi med Vzhodom in Zahodom, ki so nenehno gibali politike in duhovnega soočanja raznih držav in kultur. Res je po materi Evropejka, toda kot vse Kitajce tudi njo nenehno in z veliko lojalnostjo do matičnega naroda privlači očetova domovina, ta še zdaj popolnoma samosvoj svet, ki je v zadnjih petintridesetih letih doživel silovito preobrazbo z močnimi pretresi in obrati.

Prva knjiga zajema pisateljicino življenje in dogajanje okrog nje — kajpak predvsem na Kitajskem — v razdobju do leta 1961. Lahko bi dejali, da je to prava saga ali ep o kitajski družini. Od otroških let dalje nam riše svoja doživetja in spoznanja. Usode njenega življenja, njenih junakov in predvsem nje same se prepletajo z zgodovinskim in političnim dogajanjem. Njena osebna zgodba se tako razgrinja pred nami v sklopu velike freske v zgodovini sodobne Kitajske, pa tudi drugih dežel daljnega vzhoda.

Pisateljica je po poklicu zdravnica. S svojo posvojenko se je naselila v Hongkongu in vedno hrepenela po tem, da bi lahko obiskala svojce v matični domovini. Želja se ji je izpolnila leta 1956 in odtlej je posvečala tej svoji drugi domovini posebno pozornost, preučevala njen razvoj in se poskušala poglobiti v njene probleme in miselnost njenih ljudi. Kot Kitajka in hkrati tujka ima tod prav posebno stališče in tudi težave. Zelo pravično opisuje razvoj Kitajske, njen napredek, tegobe in tudi dogodke, ki pomenijo zavoro na poti naprej. Prek njenih pogledov spoznamo marsikaj, kar je poprečnemu Evropejcu tuje in oddaljeno. Njeno opisovanje in razmišljanje sega vse do leta 1978, ko so po Maovi smrti odstranili tako imenovano bando štirih.

Knjiga nam daje pisateljicine vtise o srečanjih z mnogimi uglednimi ljudmi sodobnosti in misli o njih: s Cu En Lajem, Nehrujem, Naserjem, Sukarnom in drugimi. Pozna se, da avtorica poskuša prodreti v težavne in mnogostranske probleme sveta, ki je po drugi svetovni vojni dosegel osvoboditev in se zdaj spopada z mnogimi težavami. Poskuša jih razumeti in nam razkriva svoje poglede nanje. Odkriva pa nam tudi — in to je zanimivo in lepo — svoje življenje in razmerja do svojcev, pisatelj in sveta. Tako srečamo v knjigi novinarja Iana Morrisona, njeno ljubezen, ki pa tragično umre, zatem njene soproga, Angleža Leonarda, s katerim ni srečna. In končno tudi Indijca Vincenta, ki je njen ljubi življenjski drug.

PROGRAMSKA SHEMA RADIA TRBOVLJE za leto 1983

PONEDELJEK:

Ob 16.00 — napoved programa, poročila, Stop — zelena luč, novitete s plošč, po delegatski poti, obvestila in EPP, vi izbirate, mi predvajamo.

Do 17.27 — pregled jutrišnjega sporeda in odpoved programa.

TOREK:

Ob 16.00 — napoved programa, poročila, EPP, spominjamo se, obvestila, tedenski športni pregled.

Do 17.27 pregled jutrišnjega sporeda in odpoved programa.

SREDA:

Ob 16.00 — napoved programa, poročila, s pesmijo je dan lepši, otroci in mi, zdravstvena — kadrovska oddaja, ciciban, dober dan — pionirska oddaja, obvestila in EPP, življenje in delo zasavskih upokojencev.

Do 17.27 — pregled jutrišnjega sporeda in odpoved programa.

ČETRTEK:

Ob 16.00 — napoved programa, poročila, narodno-zabavna glasba, iz organizacij združenega dela, glasba iz studia, obvestila in EPP, aktualno, glasbena vzporednica, kaj pa vi menite o tem.

Do 17.27 — napoved jutrišnjega sporeda in odpoved programa.

PETEK:

Ob 16.00 — napoved programa, poročila, mozaik, obvestila in EPP, za mlade.

Do 17.27 — napoved jutrišnjega sporeda in odpoved programa.

SOBOTA:

Ob 16.00 — do 18.00 — sobotno popoldne na radiu Trbovlje.

NEDELJA:

Ob 11.00 — napoved programa, poročila, portret tedna, ena-dva-202, sredi dogodkov, Stop — zelena luč, obvestila in EPP, pregled sporeda za prihodnji teden.

Od 13.00 — dalje čestitke poslušalcev.

To je programska shema do 19. junija. Nato se shema menja.

ZAHVALA

Čeprav pravijo, da ženske ne govorimo rade o svoji starosti, bi rada napisala nekaj vrstic, s katerimi se zahvaljujem sodelavkam na izmeni Tilke Zorenč TOZD 2 za izkazano pozornost, ki sem jo bila deležna ob srečanju z Abrahamom — 50-letnico življenja. Prijetno so me presenetile takoj na začetku »šihita« s šopkom in darilom ter toplimi željami za naprej. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Albina Hočevnar

Človek in alkohol (10)

Vrnitev k alkoholu

Za recidivo alkoholne bolezni štejemo ponovno pitje (tudi najmanjših količin) alkoholnih pijač pri zdravljenem alkoholiku, ki se je začel zdraviti v smislu skupinske družinske obravnave, abstinenca nepretrgoma eno leto in se je že vsaj za silo uredil. Ponovnega pitja pri alkoholiku, ki se je navidezno začel zdraviti in abstinenca kakšen mesec, ne opredelimo kot recidivo, pač pa »normalno« pitje potem, ko so popustili določeni pritiski, ki so ga »prisilili« k abstinenci. Prav tako ponovnega pitja pri »občasnem« alkoholiku, ki ni pil več tednov ali mesecev, ne štejemo za recidivo, temveč za normalni potek alkoholne bolezni.

Zdravljeni alkoholik, ki je spet pil, ni več zdravljen alkoholik, temveč spet »aktivni« alkoholik. Odvisnost od alkohola je namreč pri alkoholiku TRAJNA, dosmrtna. To pomeni, da nekdanji alkoholik ne sme — če hoče ostati normalen človek — nikoli več poskusiti niti požirka alkoholne pijače. Z zdravljenjem se namreč odvisnost samo pomiri, s prvim požirkom pa se prebudi, pri nekaterih tipih alkoholikov celo z vulkansko silo: po prvem kozarcu pije alkoholik naprej do težke pijanosti. Pri drugi obliki recidive pa lahko alkoholik (vendar samo določen čas in z velikimi napori) pije »zmerno«, toda obdobja, ko ne pije, se vedno bolj krajšajo.

Zdravljeni alkoholik, ki recidiva, ne postane samo običajni »aktivni« alkoholik, temveč je za obrambo svojih »alkoholičnih pozicij« in različne manipulacije še dodatno »usposobljen«. Med zdravljenjem je namreč spoznal vse prijeme, s katerimi alkoholičarji spravijo v zagnano in iz katerih vodi le ena pot — zdravljenje. Ker se sedaj zna še bolj kot nekoč izogibati raznim »pastem«, ki bi ga spravile na zdravljenje, postane običajno še bolj odklonilen in zakrknjen kot al-

koholik, ki se še ni zdravil. Ob recidivi je dosti težje tudi pri svojcih in sodelavcih. Vsi so ga spet siti, nihče mu ni pripravljen več oziroma še enkrat pomagati.

Vzroki za recidivo so lahko različni:

- lahko so v samem alkoholiku (delomrznost, nepopravljive telesne in duševne okvare zaradi alkoholizma, nezaposlenost, razvezanost itd.);

- v alkoholikovi družini, ki je v tolikšni meri deformirana, da alkoholiku ne more več pomagati, ker ga je »odpisala«;

- v alkoholikovi delovni organizaciji, kjer lahko pride do različnih vplivov in pritiskov na bivšega alkoholika, dokler spet ne seže po kozarcu;

- vzrok pa je lahko tudi v samem sistemu obravnavanja, tudi v neustreznosti terapevta.

Pri analizi vzrokov za recidivo in ponovnem obravnavanju takega človeka je izredno pomembno vprašanje, zakaj je alkoholik spet pil. Gre namreč za dve okoliščini: alkoholik je vedel, kaj zanj pomeni prvi kozarec, prav tako pa so zaradi nekaj mesečnega abstiniranja minile abstinence težave, s tem pa tudi komaj premagljiva želja po alkoholu.

Ponovno pitje po nekajmesečni abstinenci je popolnoma zavestno dejanje, ki ga alkoholik napravi zaradi maščevanja svojcem ali terapevtu, kljubovanja, prikrite želje, da bi bil v središču pozornosti itd. V takih primerih gre za osebno nezrelost, zato je postopek zdravljenja in prevzgoje izredno dolgotrajen proces. Alkoholik lahko recidivira tudi iz občutij brezperspektivnosti, odvečnosti in obupanosti. V takem primeru so mu potrebne vzpodbude, vendar pa lahko dasta terapevt in skupina s tem le začetni zagon, večino dela pa bo moral opraviti ključni svec. Če primernega svojca ni, alkoholika, ki s znajde v opisanih okoliščinah, še ne znamo zdraviti.

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata in zeta

ALOJZA HAFNERJA

Izrazili sožalje, na njegov grob položili cvetje in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti ter mu tako izrazili svoje spoštovanje, pristrčna hvala. Posebej se zahvaljujemo družbenopolitičnim organizacijam, govornikom za izrečene poslovilne besede, godbi na pihala Svobode 1, pevskim zborom upokojevcev Hrastnik in Janezu Ciglerju ter Jožetu Vrtačniku za izkazano pomoč.

Zalujoči:

Sinova Primož in Gorazd in žena Vanda, mama Lojzka, brata Franci in Ivan z družinami in tašča Zofija.

KINOPREDSTAVE V HRASTNIKU

IN NA DOLU

Filmski spored za obdobje 15. 2. do 15. 3. 1983.

Kino »Delavski dom« Hrastnik

ZADNJE SPOROČILO BRUCE LEEJA, Hong-Kong Kung Fu., predstave: v sredo 16. 2. ob 17. in 19. uri, v četrtek 17. 2. ob 19. uri.

REKA VELIKEGA ALIGATORJA, ital. pustolov., predstave: v soboto 19. 2. ob 17. in 19. uri, v ponedeljek 21. 2. ob 19. uri.

BEG NA DIVJI ZAHOD, amer. western, predstave: v sredo 23. 2. ob 17. in 19. uri, v četrtek 24. 2. ob 19. uri.

MATINEJA: TOM IN JERRY — VELIKA PRIJATELJA, amer. risanka, predstave: v soboto 26. 2. ob 10. uri, v nedeljo 27. 2. ob 10. uri.

MAŠČEVALČEVA PRISEGA, angleški, zgodov. spektakel, predstave: v soboto 26. 2. ob 17. uri, v nedeljo 27. 2. ob 17. uri, v ponedeljek 28. 2. ob 17. uri.

CARSTVO ČUTIL, japon. erot. drama, predstave: v soboto 26. 2. ob 19. uri, v nedeljo 27. 2. ob 19. uri, v ponedeljek 28. 2. ob 19. uri, v torek 1. 3. ob 19. uri. Mladini ni dovoljen ogled filma.

KARATE BORCI, japon. karate, predstave: v sredo 2. 3. ob 17. in 19. uri, v četrtek 3. 3. ob 19. uri.

VELIKA 1. DIVIZIJA, amer. vojni, predstave: v soboto 5. 3. ob 17. in 19. uri, v nedeljo 6. 3. ob 17. in 19. uri.

FILMSKO GLEDALIŠČE: RYANOVA HČI, amer. ljubez. drama, predstave: v ponedeljek 7. 3. ob 19. uri.

LEV V SRCU, domača komed. predstave: v sredo 9. 3. ob 17. uri in 19. uri, v četrtek 10. 3. ob 19. uri.

MATINEJA: PEPELKA, amer. risanka, predstave: v soboto 12. 3. ob 10. uri, v nedeljo 13. 3. ob 10. uri.

BITKA MED ZVEZDAMI, amer. ZNF, predstave: v soboto 12. 3. ob 17. in 19. uri, v nedeljo 13. 3. ob 17. in 19. uri, v ponedeljek 14. 3. ob 19. uri.

Kino »Dol« pri Hrastniku

IZREDNA PREDSTAVA: ZADNJE SPOROČILO BRUCE LEEJA, Hong-Kong, Kung-Fu, predstave: v petek 18. 2. ob 18. uri.

KRVNE VEZI, amer. drama, predstave: v soboto 19. 2. ob 18. uri, v nedeljo 20. 2. ob 17. uri.

SLEDI IZSILJEVANJA, angleška kriminal., predstave: v soboto 26. 2. ob 18. uri, v nedeljo 27. 2. ob 17. uri.

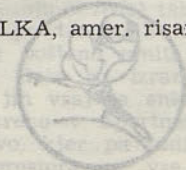
MLADINSKA PREDSTAVA TOM IN JERRY — VELIKA PRIJATELJA, amer. risanka, predstave: v nedeljo 27. 2. ob 15. uri.

IZREDNA PREDSTAVA: KARATE — BORCI, japon. karate, predstave: v petek 4. 3. ob 18. uri.

MOŽ NA PREIZKUŠNJI, amer. komedija, predstave: v soboto 5. 3. ob 18. uri, v nedeljo 6. 3. ob 17. uri.

POLICIJA PROTI GANGSTERJEM, italj. komedija, predstave: v soboto 12. 3. ob 18. uri, v nedeljo 13. 3. ob 17. uri.

MLADINSKA PREDSTAVA: PEPELKA, amer. risanka, predstave: v nedeljo 13. 3. ob 15. uri.

Življenje in delo DPM Dol

V času, ko se staro leto prevali v novo, se zemljani poglobimo vase in skušamo kritično presoditi naše delo in hotenje, preceniti dosežene uspehe in iščemo vzroke morebitnih neuspehov preteklega leta.

Enako razna društva in organizacije na občinskih zborih in letnih konferencah tehtajo vrednost preteklega delovanja in delajo načrte za prihodnje obdobje.

Tudi izvršni odbor DPM Dol je po dveletnem obdobju sklical občni zbor članov, da bi jih seznanil z delom odbora, z uspehi, ki so sicer skromni, vendar opazni, opozoril pa tudi na težave, željo, da bi nam pri reševanju le-teh priskočili na pomoč. Toda naš občni zbor smo izvedli šele po drugem sklicu ob zelo nizki udeležbi članstva. Menda zato, ker zaradi dela z mladino krajanji menijo, da je društvo šolska organizacija in so za delo v njem zadovoljni le prosvetni delavci.

Kljub dvakratnemu vabilu predstavnikov krajevnih društev sta se zbora udeležila le predstavnik KS in predstavnik planinskega društva. Ugibamo, zakaj se vabilom niso odzvali zastopniki društev in organizacij, s katerimi bi DPM moralo delati z roko v roki in kaj radi ponegdujejo, da ne morejo priti do naraščajočih.

V zadnjem obdobju se nam je posrečilo razširiti število članstva na 431. Akcijski program vsebuje številne naloge na področju razvoja pionirske organizacije, vsebinske krepitve družbene vzgoje, rekreacije otrok v prostem času, letovanje, podružbljanje, izobraževanje in družbeno varstvo otrok in družine.

Treba je poudariti, da se naši pionirji aktivno vključujejo v Jugoslovanske pionske igre, dobivajo priznanja v raznih dejavnostih, njihovi mentorji pa so predvsem prosvetni delavci.

Zeli se, da bi obšolske dejavnosti vodili mentorji, ki bi izhajali iz vrst delavcev združenega dela, študentje in upokojeanci. Tako bi lahko pionirji izražali svoje interese in potrebe v o-

snovnih celicah krajevne skupnosti, t. j. na zborih stanovalcev, o hišnih svetih in družbenih organizacijah in društvih, ki delajo s pionirji v prostorih krajevne skupnosti.

V delokrog društva spada tudi vzgoja tistih cicibanov, ki niso zajeti v redno predšolsko delo. Na tem področju ne žanjemo zavidljivih uspehov. Vsako leto jim omogočimo udeležbo na otroški maškeradi, ob novoletni jelki pa srečanje z dedkom Mrazom. S pomočjo prispevkov delavcev združenega dela pripravimo otrokom primerna darila, vzgojiteljice VVU, učenci osnovne šole in gojenci glasbene šole pa najmlajšim na čast izvedejo primeren kulturni program.

Maja prične z delom komisija za letovanje. Pripomniti je treba da število otrok, ki letujejo na morju iz leta v leto pada. Komisija si prizadeva, da bi čim več otrok iz socialno ogroženih družin vsaj po 10 dni spremenilo okolje bivanja. V vseh primerih so to družine z nizkim osebnim standardom, ki ne morejo kriti prispevkov za letovanje, zato najpotrebnejšim plača vso oskrbo društvo. V letu 1982 smo na ta način omogočili letovanje devetim otrokom. Da bi pri starših vzbudili večje zanimanje za letovanje, bomo uredili odnose s počitniško skupnostjo in poglobili stike z ogroženimi družinami in predvsem tem otrokom pripomogli do desetdnevnega brezskrbnega bivanja na morju.

Za uspešno delovanje so društvu potrebna primerna finančna sredstva. V letu 1982 smo tekoče izdatke krili s pomočjo dotacije občinske zveze DPM Hrastnik v znesku 10.000 din in članarine, ki je doslej znašala le 10 din za člana. Na zboru smo sklenili, da bo v prihodnje letna članarina zvišana na 20 din.

V skopih obrisih smo vam skušali prikazati delo in težave DPM Dol. Morda čutite v sebi željo, da bi tudi vi delali z mladino. Če bi bili pripravljeni žrtvovati vsaj kanček svojega prostega časa, bi vam bili otroci za to zelo hvaležni.

M. B.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

CECILIE BORŠNAR

iskrena hvala vsem sodelavkam skladišča gotovih izdelkov, ki so jo pospremile na njeni zadnji poti in ji poklonile cvetje.

Iskrena hvala tudi godbi in pevcem za žalostinke, govornici za poslovilne besede.

Hvala tudi vsem, ki ste ji darovali cvetje in jo pospreмили na njeni zadnji poti.

Žalujoči: hčerka Dragi z možem in ostalo sorodstvo

Razstava Jožeta Naglava

Od 26. novembra do 3. decembra je bila v počastitev dneva republike v sejni sobi delavskega doma Hrastnik razstava likovnih del slikarja — amaterja Jožeta Naglava.

Jože je po poklicu ključavničar, zaposlen je v hrastniškem rudniku. Star je 23. let, zadnjih pet let pa se intenzivneje ukvarja z likovno umetnostjo. Sam pravi, da je brez vsake slikarske izobrazbe in da lasten stil šele išče.

Ta razstava je prikazala dela z različnimi idejno-tematskimi osnovami. Jože ima v načrtu obsežen cikel likovnih del s področja rudarstva, ki bo prikazoval veselje in žalost kopačev črnega zlata. To je bila Jožetova druga razstava — prvič je svoja dela predstavil v avli kulturnega doma na Dolu. Obakrat so bili obiskovalci zadovoljni — zaradi tega, ker razstavlja mlad avtor, ker išče nove načine izražanja in zato, ker je razstavljalec po dolgem času spet domačin — Hrastničan.

Kot večino ustvarjalcev — amaterjev tudi Jožeta tarejo finančne težave, saj dela samostojno in ni vključen v nobeno skupino, ki bi bila deležna vsaj majhne pomoči. Svoji razstavi je sicer pripravil s pomočjo kulturne skupnosti, zveze kulturnih organizacij in občinske konference ZSMS, upa pa, da se pomoč ne bo omejila le na tisto pri razstavah!

Sonja Juvan, Dol 168, Dol pri Hrastniku

Foto: Rolando Kodrun, Dol 237, Dol pri Hrastniku

Ljudske modrosti o vremenu

JANUAR — PROSINEC

Če v januarju drevje od mraza poka,
jeseni s sadjem preobloženo stoka.

Toplota v januarju in vlaga,
zimi v februarju na noge pomaga.

Makarij jeseni ali meglen,
naznanja prav tako jesen.

Če Vincenc s soncem na trto posveti,
na Martinovo ne bo suše v kleti.

Če Pavel Pozimec nebo razjasni,
letina dobra gotovo sledi.

Kadar Anton z dežjem prihaja,
se dolgo potem zemlja napaja.

Če v januarju ni snega,
zato šele april ga da.

Če Vinka sonce peče,
v sode vino teče.

V januarju toplo,
v februarju hladno.

FEBRUAR — SVEČAN

Če je februarja pretoplo,
bomo v aprilu radi za pečjo.

Če je svečnica zelena,
velika noč bo zasnežena.

Če se na svečnico jasno zdani,
zima rada še dolgo trpi.

Kakršno vreme na Petrovo kane,
tako rado cel mesec ostane.

Če se Polona v soncu odtaja,
v mokrem poletju gob preostaja.

Februarski Valentin
prinese ključ od korenin.

Če ptiči ujeti so tolsti, mesnati,
bo dosti snega še in mraza prestati.

Matija led razbija,
če ga ni, ga pa naredi.

STEKLAR
Hrastnik
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

Za zdravje človeka - delavca

Opažanja profesionalnega obolenja, kot posledica delovnega procesa segajo v prazgodovino človeštva. Očitno je namreč, da je pri prvih aktivnostih razumnih bitij, ki jih lahko imenujemo delo, prišlo do traumatskih poškodb kot npr. poškodbe očesa ali kože pri obdelavi kamena. S pridobivanjem osnovnih življenjskih potrebščin v tem času to so sol in kremen, so našli na mumificiranem ostanoku prazgodovinskega človeka spremembe, ki kažejo na spremembe v pljučnem tkivu v smislu kame-nih pljuči, oziroma bolezni, ki jih danes poznamo pod imenom silikoza. V četrtem tisočletju pred našim štetjem so Egipčani odpirali rudnike bakra v Sinajskem gorovju. V 50 letih pred našim štetjem so narodi antike, kot npr. Feničani, Grki, Rimljani opisali dokončna obolenja v zvezi z delom kot npr. zastrupitve s svincom. V srednjem veku najdemo več opisov profesionalnih obolenj. Med najbolj znanimi pisci so Agricola, Ramazini, ki ga imenujemo tudi oče medicine dela iz Scopoli. V 18. in 19. stoletju so problem vpliva delovnega okolja na človeka proučevali največ v Nemčiji, Franciji, Italiji in Angliji. Tudi na teritoriju današnje Jugoslavije so v oziroma delovnih pogojev na človeka. Najbolj znani raziskovalci tem času proučevali že vpliv dela tedanjega časa pri nas so bili Mravčič, Saparevič, Janaček in Nikolajević, ki so v glavnem proučevali vpliv svinca in deloma živega srebra.

Pred prvo svetovno vojno so v glavnem opisovali in proučevali zastrupitve, ki so bile v zvezi z delom oziroma delovnim okoljem. Šele po drugi svetovni vojni z neslučenim razvojem tehnologije, se je medicinska znanost začela zanimati tudi za ostale faktorje, ki okvarjajo zdravje delavca na delovnem mestu. Gre za tako imenovane ekološke faktorje delovnega okolja, kot so ropot, osvetlitev na delovnem mestu, vibracije, neugodni toplotni faktorji, zvišana koncentracija plinov, delovni čas, prehrana na delu in slično. Gre torej za skupek faktorjev, ki delujejo na delavce v smislu rušenja oziroma ogrožanja njegovega zdravstvenega stanja. Delavec, ki preživi približno polovico svojega življenja v najbolj produktivni dobi svoje dejavnosti na delovnem mestu, je torej izpostavljen v tem času delovanju določenih faktorjev, ki ogrožajo njegovo zdravstveno stanje, delujejo torej na njegovo zdravje v smislu agresivnosti. Naloga zdravstvene službe je, da skupno s tehnologijo in psihologi, socialno službo ter kadrovske službe proučuje te fenomene in predlaga reševanje teh problemov v smislu priporočila organizacije združenih narodov, ki v svoji deklaraciji zahtevajo, da nudimo delavcu take pogoje dela, da bo lahko delal 8 ur dnevno, 6 dni v tednu, skupaj 35 let delovne dobe, ne da bi se zdravstveno stanje delavcev vsled delovnih pogojev bistveno poslabšalo. To je torej cilj delovanja vseh dejavnikov v smislu kompleksnega zdravstvenega varstva delavcev.

Kateri so faktorji delovnega okolja, ki vplivajo na zdravje delavcev?

1. TOPLOTNI faktorji: povzročajo prekomerno izločevanje vode in mineralnih snovi iz telesa, vsled česar pride lahko do delne izsušitve telesa, motnje v mineralnem ravnotežju, kar dovede do različnih bolezenskih stanj v smislu okvare srčno žilnega sistema kot tudi ledvic, toplotnega udara in toplotne kapi. Razen tega z ca 1g znoja organizem porabi 0,56 Kcal toplotne energije, vsled česar smatramo delo v neugodnih toplotnih pogojih za fizično težko delo. Pri tem moramo upoštevati, da se neugodnih toplotnih pogojev navadno zviša relativna vlaga v zraku, gibanje zraka pa je izredno majhno. Zato na takem delovnem mestu lahko zaposlimo samo popolnoma zdrave in odporne ljudi.

2. ROPOT IN VIBRACIJE: prevelik ropot na delovnem mestu povzroča naglušnost kot tudi živčne okvare in predčasno utrujenost. V eri avtomatizacije kot tudi tekočega traku pa je utrujenost čestokrat vzrok za nesreče na delovnem mestu. Preutrujenost, ki je posledica utrujenosti pa povzroča različne živčne motnje in v končni fazi nastanek invalidnosti.

3. VIBRACIJE: povzročajo žilne okvare na okončinah in okvare na sklepih, vsled česar ne priporočamo delo z vibracijskimi stroji delavcem, ki boleajo na ožilju, za kroničnim degenerativnim spremembami sklepov, kot tudi ne pri nosečnicah.

4. NEZADOSTNA OSVETLITEV na delovnem mestu: je vzrok okvare vida, kot tudi večje psihi-

ne angažiranosti na delovnem mestu, vsled česar nastopi hitrejša utrujenost in s tem v zvezi tudi večja verjetnost nesreč na delovnem mestu.

5. ZVIŠANA KONCENTRACIJA STRUPENIH PLINOV na delovnem mestu: Povzroča v prvi vrsti okvare notranjih organov kot so jetra, ledvice, srce in dihalni organi. Nekatera topila in razredčila pa okvare krvotvornih prganov, kot so npr. kostni mozek. Vidimo torej, da je delovanje teh snovi zelo heterogeno in povzroča resno ogrožajo ne samo zdravje, temveč tudi življenje delavcev.

Delovni čas, kot tudi prehrana na delovnem mestu je zelo važen faktor v čuvanju zdravja delavcev. Probleme mprehrane, kot tudi delovnega časa je zaradi pomanjkanja časa nemogoče obravnavati v današnjem poročilu in zahteva posebno temo. Lahko pa rečemo, da je zaradi nefiziološke razporeditve delovnega časa, kot tudi neadekvatne in tudi nepravilne prehrane v teku delovnega časa mnogo obolenj pri naših delavcih.

Navedel sem samo nekaj najčeščih vzrokov obolenj in invalidnosti, kot posledico delovnih pogojev oziroma delovnega okolja.

Vprašanje, ki bo upravičeno postavljeno, kako preprečiti nastanek obolenj, oziroma invalidnosti, kot posledica neurejenih delovnih pogojev in delovnega okolja?

Odgovor je: z upoštevanjem zakonskih predpisov. Kot v vsaki pravno urejeni deželi je tudi pri nas zdravstveno varstvo delavcev regulirano z zakonskimi predpisi, ki z ene strani obvezujejo delovne organizacije, da uredijo oziroma sanirajo delovne pogoje in delovno okolje v tem smislu, da

za delavce niso nevarne, torej, da jim nudijo popolno zdravstveno zaščito in z druge strani obvezujejo delovno organizacijo, da skrbijo o rednih zdravstvenih kontrolah zaradi tistih delavcev, ki so zaposleni na zdravju škodljivih delovnih mestih. Skratka omogočajo vsem tem delavcem redno zdravstveno kontrolo, kot tudi prek invalidskega pokojninskega zagona socialno ekonomsko zaščito v primeru morebitnega obolenja. S to socialno medicinsko zakonodajo se nahaja naša samoupravna Jugoslavija pri vrhu naprednih držav, ki je sprejela priporočilo OZN, da moramo nuditi delavcem take pogoje dela, da bo lahko opravljalo delo 8 ur, 6 dni v tednu, skupaj 35 let delovne dobe, ne da bi se njegovo zdravstveno stanje zaradi delovnih pogojev bistveno poslabšalo.

S strani zakonskih predpisov je naš delavec dosegel vrh svetovne zaščite na delu. Rad bi izrazil željo, da ta predpis ne bi ostal samo nujna oziroma zakonska prisila, temveč, da bi postal v zavesti delovne organizacije stalna kontinuirana skrb socialistične družbe, za zaščito delavca samoupravljalca v interesu družbe, v zavesti delavca samoupravljalca pa zaščita delavca kot celice samoupravne družbe, in to v interesu razvoja in nadaljnega samoupravljanja delavskega razreda.

dr. Jože Toplak,
spec. med. dela

ZAHVALA

Ob odhodu v moj zasluženi pokoj, se vam drage moje sodelavke in sodelavci iz skladišča gotovih izdelkov najiskrenejše zahvaljujem za vsa prelepa darila in prekrasen šopek.

Iskrena hvala tudi Slavici Potušek in Franciju Lokovšku.

Zelo sem bila ganjena in presenečena ob tolikšni vaši pozornosti do mene.

Prav lepo se zahvaljujem tudi delavkam in delavcem slikovnice za prelepo darilo.

Vsa ta darila me bodo vedno spominjala na vas in na vsa leta, ki smo jih ob delu skupaj preživeli.

Vsem pa želim še mnogo nadaljnjih uspehov pri delu. V novem letu 1983 pa veliko zdravja in osebnega zadovoljstva in medsebojnega razumevanja.

Še enkrat iskrena hvala.

Mimi Bučar

ZANIMALO VAS BO

NOVEMBER 1982

SKLENILI DELOVNO RAZMERJE

TOZD 1 — Ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Maličević Nada, odnašalka stekla; Dizdarevič Fatima, odnašalka stekla; Merdanović Omer, odnašalec stekla; Jurič Pejo, odnašalec stekla; Hasanbegović Rizalija, odnašalec stekla; Jakopič Anton, odnašalec stekla; Reljič Pelka, odnašalka stekla; Čeprkal Sava, odnašalka stekla; Savič Lolica, odnašalka stekla.

TOZD 2 — Avtomatska predelava steklene mase

Babič Adil, delavec na kanalu; Fabjan Viljem, izmenski vodja; Trkulja Radivoje, delavec na kanalu; Kranjc Bojan, delavec na kanalu; Halilović Hamdija, vlagalec v gillon; Šainović Frano, vlagalec v gillon.

TOZD 3 — Dekorirnica s satinirnico

Hlastec Lora, pomožna delavka.

TOZD 4 — Orodjarna s strugar-sko cizlersko delavnico

Knežak Sonboj, rezkalec; Štojs Darko, cizeler.

TOZD 5 — Energetika in ostale delavnice

Tahirovič Derviš, delavec te-
žak; Tahirovič Idris, delavec te-
žak; Hodžić Amir, instrumenta-
rec.

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Kreže Edita, pripravnik v pravi-
ni službi; Kramžar Cirila, čistil-
ka.

PREKINILI DELOVNO RAZMERJE

SAMOVOLJNO PREKINILI DELOVNO RAZMERJE

TOZD 1 — Ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Dordžević Osminka, odnašalka stekla; Meško Vinko, odnašalec stekla.

TOZD 2 — Avtomatska predelava steklene mase

Odžić Ranka, kontrolor stekla.

IZKLJUČENI

TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase

Andželič Milija, kontrolor stek-
la izključena v poizkusnem roku.

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Hlastec Leonardo, pomožni ob-
likovalec.

UMRL

TOZD 1 — Ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Mrakar Jakob, kontrolor stek-
la.

DECEMBER 1982

SKLENILI DELOVNO RAZMERJE

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Hodžić Zahida — odnašalka stekla, Islamčević Senada — odnašalka stekla.

TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase

Nuhanović Alem — kontrolor stekla, Koritnik Gorazd — vzdrževalec, Hodžić Ramo — odnašalec paketov, Stopić Janez — pomočnik strojnika, Knežević Marinko — pomočnik strojnika, Novak Drago — strojnik IWP.

TOZD 4 — orodjarna s strugar-sko cizlersko delavnico

Pintar Iztok — rezkalec, Grum Uroš — strugar, Gašparut Viktor — pomožni delavec.

TOZD 5 — energetika s ključavničarsko delavnico

Beraus Rudolf — modelni mi-
zar.

DSSS — DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Kauzar Peter — vratar, Liva-
zović Zora — pomožna delavka v počitniškem domu Bohinj (za določen čas), Zalokar Igor — samostojni analitik.

SAMOVOLJNO PREKINILI DELOVNO RAZMERJE

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Hasanbegović Rizalija — odnašalka stekla, Tomić Duško — predstiskalec.

TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase

Felicijan Friderik — voznik vi-
ličarja, Emkič Šemsudin — de-
lavec na kanalu, Gojgič Dragica — kontrolor stekla, Kokič Smilj-
ka — kontrolor stekla, Palič Mit-
ho — delavec na gillonu, Kova-
čević Nusret — strojnik.

IZKLJUČENI

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Keber Mirko — ročni pihalec.

UPOKOJENI

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Pevec Olga — samostojni ob-
računovalec OD, Bučar Marija —
vodja nakladalne skupine.

ODŠLI V JLA

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Lujič Josip — rezervni strojni
steklar.

TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase

Bagarič Zeljan — vzdrževalec,
Pejič Mirko — vzdrževalec, Ju-
larič Vlado — žgalec modelov,
Dakič Dragan — kontrolor stek-
la.

POROČILI SO SE

Bajunović Slobodanka in Čer-
ček Franc.

Gorenc Marjeta in Kavšek A-
lojz.

Djedović Halida in Kovačević
Himzo.

Spahić Adil in Ajša Mehmedo-
vič.

Urbajs Jelka in Ravninar Ig-
nac.

Čidič Hana in Omeršić Šaban.

Mustajbašić Mediha in Hrsta-
novič Firdus.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Zorec Miroslav in Janja — sin
Iztok.

Petrič Vilijem — sin Rok.
Godnik Marinka — sin Jure.
Zupanc Samo — sin Aleš.
Meserko Marjan in Tatjana —
sin Kristijan.

KRVODAJALCI (NOVEMBER—DECEMBER)

Bajda Bruno TOZD 1
Detič Jure TOZD 1
Grum Jože TOZD 1
Halzer Vili TOZD 1
Hafner Ivan TOZD 1
Hafner Bronja TOZD 1
Korbar Vilijem TOZD 1
Mejač Cvetka TOZD 1
Pasičnjak Stefan TOZD 1
Podmenik Leopold TOZD 5
Sršen Edi TOZD 1
Stopinšek Darko TOZD 1
Strmljan Silva TOZD 1
Šubi Jože TOZD 1
Vidmar Ladislava TOZD 1
Dajda Franc TOZD 1
Durnik Ivan TOZD 1
Grum Ivan TOZD 5
Hrup Cvetka TOZD 1
Jančar Ivan TOZD 2
Jakopec Silva TOZD 2
Kuhar Henrik TOZD 1
Križnik Ivan TOZD 1
Lapornik Janko TOZD 5
Levačič Anton TOZD 1
Pust Joža TOZD 1
Popović Silva TOZD 2
Trbovc Stane TOZD 1
Vavtar Iztok TOZD 1
Zorec Karel TOZD 1

Krvodajalci iskrena vam hvala!

ZALJUBILA SEM SE

*Zagledala sem se v oči globoke,
ki svetle, kakor jasno so nebo
in če vidim, da se mi smehljajo,
takrat zardim močno.*

*Sama še ne vem,
kaj z mano se dogaja,
a srce mi vztrepetaja,
če v oči njegove se zazrem.*

*Ampak meni se le zdi,
da zaljubila sem se,
morda res se smešno sliši,
a le resnica je.*

Ljubi Pokleka, 7. b
OŠ NH Rajka Hrastnik

RUDARJEM!

*Kadar je človek sam,
čudne misli se vrtijo
v glavi tam.*

*Ko zagleda sončen dan,
se v veselje spremenijo,
kar se hitro da.*

*A če zagleda temen dan,
se zave, kako je sam,
in boji se čudnih misli,
saj so težke,
težke, kakor temen dan.*

*Takšno je življenje,
veselo, žalostno in trdo,
takšno je življenje,
trdo za rudarja in družino.*

Ljubi Pokleka, 7. b
OŠ NH Rajka Hrastnik

OČETU ZA ROJSTNI DAN

*Kakšno je življenje tvoje?
Pestro, pisano in lepo.
Kaj krasi življenje tvoje?
Upam, da saj jaz in mami,
to krasi življenje tvoje,
upam, da je to.*

*Rada te imam,
tebe, mamico, življenje,
a pogrešala bom tebe,
mamico, mladost,
ko se bo postarala
in spomine brala.*

Ljubi Pokleka, 7. b
OŠ NH Rajka Hrastnik

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sina in brata

JAKOBA MLAKARJA

Iskrena hvala vsem, ki ste položili cvetje na njegov grob in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej bi se radi zahvalili njegovim sodelavcem na izmeni Bičanič za podarjeno cvetje, godbenikom in pevcem Svobode 2 in Pepci Rajer, ki mu je nudila pomoč v kritičnih trenutkih življenja.

Žalujemo: oče, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

Nagradna križanka

SESTAVIL: KARLI DREMEL	MESTO V SRBIJI OB LIMU	SLOVENSKI LITERARNI ZGODOVINAR (LINO)	SRBSKO MOŠKO IME	ZIDARSKA ŽLICA	ODPADNIK	2	2	MESTO V ČSSR, ZA. HOĐNO OD PRAGE	ANGL. PO. MORSČAK IN PISATELJ (SIR WALTER)	SKUPINA HROŠČEV KAMOR SPA. DA ROGAČ	2	2	PREB. VALKA EVROPSKE DRŽAVE	BARVITOST, ZVOČNA ZNAČILNOST SKLADBE	GRAFIK JUSTIN	SKRAJNI KONEC POLOTOKA	RIBIŠKI COLN NA JADRANU	GRENČICA, ZNAMKA APERITIVA	DUHOVNI POGLAVAR MUSLIMANOV
LEPAK						ZAPLATA							SLOVENSKI VIOLINIST (VLADIMIR)						
KUHARSKO NAVODILO ZA PRIPRAVO JEDIL			26			FRANCOSKI KOMPONIST (EDOUARD)				20			MRAC						
KRAJ V BOKI KOTORSKI					PREPROST PLUG								UNESEK, OBRABA				POJAV NA VOBI		
BIZMUT				POGLAVAR DEMONOV PRI ZIDIH						6			JAPONSKI TELOVADEK (TAKAŠI)				FRANCOSKI DRAMATIK (ARTHUR)		
OSNOVNA SOLA				KRAJ BLIZU KOPRIVNIC, ZNAN PO SLIKARSKI SOLI		NOŽA ZA OBREZOVANJE TRTE							KRAJ V GORSKEM KOTARJU				OSVOBODILNA FRONTA		
ZASEBNA RAZKOŠNA RADJA			23		STARORIMSKE OSLAČILO								FORMOZA				ZOB NA GRABLJAH		
2	NEKDANJA INDIJANSKA TROFEJA	LATOVE		POMOŽNI DUHOVNIK				HERMAN ŠTEFAN					JUGOSLOV. POPEVKAR (DUŠKO)	PRIHOD V GOSTE					
ZEMLJA, NAŠ PLANET			22		OTOK V JONSKEM MORJU														
ZAPLEČKAR, NAVIJAC					LAJDELE NIŠKA NAPRAVA								OBLJUBA				SLOVENSKI MATEMATIK (JURIJ)		
GORSKI REŠEVALNI COLN			25		PISATELJICA PEROCI			VRSTA VRBE									SLAVKO TIHEC		
INDUSTRIJSKA RASTLINA					SKLADATELJ												DAN V TEONU		
PREMAK NITEV								POLETNO OBUVALO									JUŽNOAMERIŠKI PTIČ POPROVEČ		
2	ANGLEŠKI FILMSKI IGRALEC (TERENCE)	BREME		OSEBNI ZAIEMK				DARUVAR											
KOL SRE, DI KOPE, OSTRV					DEL KOČEVŠKEGA VIŠAVJA														
TORIJEK			18		IGRALKA MCGRAW			DOLINA V JULIJSKIH ALPAH											
HRIB PRI BEOGRADU								ŠKOTSKI NOBELOVEC ZA MIR LETA 1949											
IZDELOVALNICA MODELOV								ALUMINIJ											
STATUT			7																

IME IN PRIIMEK :

POKLIC :

TOZD :

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27

Najprej rešite križanko, potem pa prenesite s pomočjo številčkanke iz oštevilčenih polj v desnem kotu križanke. Če ste križanko pravilno rešili, vam dajo te črke brane po vrsti od 1—27 ime in priimek slovenskega pesnika in eno od njegovih pesnitev. Ne pošiljajte rešitev cele križanke, za-

dostuje že v spodnjih kvadratih izpisana rešitev.

Med reševalce bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada — 180 din
2. nagrada 120 din
- 3.—7. nagrada po 85 din

Izretek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja«, Steklarna Hrastnik. Pri

žrebanju bomo upoštevali le pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do 25. februarja.

Vse reševalce še enkrat prosimo, naj pošljejo le po eno rešitev.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za januarsko nagradno križanko smo prejeli rekordno število rešitev, kar 132. Za, vseh nismo upoštevali pri žrebanju ker je naše glasilo internega značaja in imajo pravico do nagrad samo člani DO Steklarne Hrastnik in njihovi upokojenci.

1. nagrada 180 din: Ervin Oplotnik
2. nagrada 120 din: Marija Holešek

3.—7. nagrada po 85 din: Simon Zajec, Jože Miklič, upok., Oti Dremel, Romana Uzmah in Ivan Bevc, upok.

REŠITEV JANUARSKE KRIŽANKE

VODORAVNO: veleslalomist, Marat, Anja Zavadlav, Tahiti, stanovanje, Akola, Er, edem, Rdeča kapica, A, Crosby, Sket, oč, god, Liv, alim, kos, Ivanka, Y. T., Stimac, kadaver, D. I., Ohm, lik, Aden, sek, Esk, eak, gem, R. D., Po, Rila, lamela, okvir, Thomy, senator, Rieti, Oise, les, Lent, es-tet, Man, terca, oje, Nievo, eta, Jože Kuralt, K. R.

Končna rešitev: BOJAN KRIŽAJ, ALPSKO SMUČANJE.

STEKLARNA
HRASTNIK

UREDNIŠKI ODBOR: Mili Kobač — odgovorni urednik, člani: Jasna Rižner-Kosm, Aleksej Us, dipl. ing. Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Ernest Sihur, ing., Karli Dremel in Franc Vidovič ter Anita Greben.

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Hilda Drame, Franc Suštar, Ingrid Meterc, Jože Godicelj II., Samo Klemen, Marjana Polzelnik, Janez Ciglar, Izhaja vsakega 15. v mesecu. Naslov: Steklar, glasilo delavcev Steklarne Hrastnik, tel. 814-622, interno 55. Tisk in kliseji AERO — TOZD grafika Celje.

Steklar

Priloga STEKLARJA 2/83

Pravilnik o delovnih razmerjih

POJASNILO K OBJAVLJENEMU PRAVILNIKU O DELOVNIH RAZMERJIH

Konec decembra leta 1982 so bile na zborih delavcev vseh temeljnih organizacij sprejete spremembe in dopolnitve Pravilnikov o delovnih razmerjih. V prilogi Steklarja objavljen pravilnik je prirejen na osnovi v temeljnih organizacijah veljavnih pravilnikov, zato so členi, kjer so določila za posamezne temeljne organizacije različna, citirani za vse TOZD. Tiskanje pravilnika v Steklarju za vsako temeljno organizacijo posebej bi bilo glede na različno število zaposlenih delavcev v posameznih TOZD tehnično neizvedljivo. Delovne skupnosti skupnih služb v objavljenem pravilniku sicer ne omenjamo, vendar se določbe smiselno uporabljajo tudi za DSSS.

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list SRS št. 27/8) ter člena Samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD so zbori delavcev:

TOZD-1 ročna in polavtomatska predelava steklene mase, dne 27. 12. 1982

TOZD-2 avtomatska predelava steklene mase, dne 27. 12. 1982

TOZD-3 dekorirnica s satinirnico, dne 23. 12. 1982

TOZD-4 orodjarna s strgarsko cizlersko delavnico, dne 24. 12. 1982

TOZD-5 energetika s ključavničarsko delavnico, dne 24. 12. 1982

DSSS delovna skupnost skupnih služb dne 24. 12. 1982

sprejeli

PRAVILNIK O DELOVNIH RAZMERJIH

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom urejajo delavci v temeljni organizaciji medsebojna delovna razmerja, ki se nanašajo na:

- sklenitev delovnega razmerja,
- dela oziroma naloge, pri katerih imajo delavci posebna pooblastila in odgovornost,

- pripravištvo,
- razporeditev,
- določanje pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev,

- delovni čas,
- odmore, počitke in dopuste,
- izobraževanje in izpopolnjevanje delavcev,

- temelje varstva pri delu,
- prenehanje delovnega razmerja,
- varstvo pravic delavcev,
- začasno ali občasno delo.

2. člen

Druga vprašanja iz medsebojnih razmerjih urejajo delavci z drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

1. SKLENITEV DELOVNEGA RAZMERJA

3. člen

Potrebo za povečanje števila delavcev oziroma nadomestitev delavcev, ki so prenehali z delom v temeljni organizaciji, določi odbor za razmerja iz združenega dela in kadre TOZD na podlagi planov in v skladu s kadrovskim načrtom na predlog vodje temeljne organizacije. V tem primeru delavski svet odloči, da se sklene delovno razmerje z drugimi delavci ter določi število potrebnih delavcev ter njihovo strokovno izobrazbo oziroma z delom pridobljeno delovno zmožnost skladno z razvidom del in nalog.

4. člen

Delavci temeljne organizacije s posebnim pravilnikom določajo razvid del oziroma nalog, ki jih morajo izpopolnjevati pri opravljanju dejavnosti TOZD. Dela oziroma naloge v razvidu so opisane po enotni metodologiji, kot jo določajo skupne osnove in merila za urejanje delovnih razmerij v samoupravnem sporazumu o združevanju TOZD v delovno organizacijo.

V razvidu del oziroma nalog, ki ga sprejme delavski svet TOZD, se določijo pogoji za opravljanje nalog TOZD.

5. člen

Delovno razmerje lahko sklene vsak, ki je dopolnil 15 let starosti, ki ima splošno zdravstveno sposobnost in izpolnjuje splošne in posebne pogoje, ki so pogoj za opravljanje del in nalog za katera se sklepa delovno razmerje.

6. člen

Delavec sklene delovno razmerje na podlagi sklepa, da je izbran glede na svojo prijavo na oglas ali javni razpis. Na podlagi javnega razpisa se sklenejo delovna razmerja z delavci, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti.

Drugi delavci sklenejo delovno razmerje na podlagi oglasa.

7. člen

V oglasu oziroma javnem razpisu se objavijo:

- dela oziroma naloge, ki jih bo delavec opravljal,

- zahtevna strokovna izobrazba ter delovne izkušnje za dela oziroma naloge pri katerih so potrebe,

- drugi pogoji, ki jih mora izpolnjevati delavec,

- čas za katerega se sklepa delovno razmerje,

- če je potreben poprejšnji preizkus znanja,

- če je predvideno poskusno delo in rok,

- navedba časa za katerega bo izbran delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,

- rok prijave, ki ne sme biti krajši od 8 dni po objavi,

- rok, v katerem bodo kandidati obveščeni o izidu izbire.

Oglas oziroma javni razpis se pošlje pristojni skupnosti za zaposlovanje, najpozneje v osmih dneh od dneva sprejetja sklepa.

Oglas oziroma javni razpis se objavi v enem od dnevnikov oziroma uradnih prostorih skupnosti za zaposlovanje.

8. člen

Izjemoma se lahko sklene delovno razmerje brez oglasa oziroma javnega razpisa v primerih, ki jih določa zakon.

O sklenitvi delovnega razmerja brez oglasa oziroma javnega razpisa so delavci v roku 8 dni dolžni obvestiti pristojno skupnost za zaposlovanje.

9. člen

Izbiri med prijavljenimi kandidati opravi:

— delavski svet TOZD za delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi na osnovi predloga razpisne komisije,

— odbor za razmerja iz združenega dela in kadre za druge prijavljene kandidate.

Izbere se kandidat, ki v največji meri izpolnjuje pogoje za opravljanje del oziroma nalog.

O izbiri se sestavi zapisnik, iz katerega mora biti razvidno kakšni podatki so bili uporabljeni in razlogi za odločitev o izbiri.

10. člen

Če se ne prijavijo nihče ali če nihče izmed prijavljenih kandidatov ni izbran, se oglas oziroma javni razpis ponovi.

Če nihče izmed prijavljenih kandidatov ni izbran, lahko na izbiri pristojni organ določi, da se sklene delovno razmerje za določen čas, vendar največ za eno leto, z enim od prijavljenih kandidatov, če je taka zaposlitev neogibna zaradi nemotene ga opravljanja del oziroma nalog.

11. člen

V pravilniku o razvidu del in nalog je lahko predviden tudi poprejšnji preizkus strokovne izobrazbe oziroma z delom pridobljene delovne sposobnosti. To more biti navedeno v oglasu oziroma v javnem razpisu.

12. člen

Vsak prijavljeni kandidat mora biti pismeno obveščen o odločitvi o izbiri kandidatov z obrazložitvijo.

Pismeno obvestilo kandidatom, ki niso bili izbrani mora vsebovati pravni pouk, da lahko v 30 dneh od dne, ko jim je bilo vročeno pismeno obvestilo o izbiri, vložijo zahtevo za varstvo pravic pri delavskem svetu temeljne organizacije.

Če kandidat vloži zahtevo za varstvo pravic pri delavskem svetu temeljne organizacije in če delavski svet njegovi zahtevi ne ugodí, ali o njej ne odloči v 30 dneh od dneva vložitve zahteve kandidat v nadaljnjih 30 dneh zahteva varstvo pravic pri sodišču združenega dela.

Če delavski svet razveljavi sklep o izbiri, hkrati odloči, ali se objava oziroma javni razpis ponovi, o čemer obvesti vse prijavljene kandidate.

13. člen

Izbranemu kandidatu so poleg obvestila o izbiri vročijo še samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji, statut, pravilnik o delovnih razmerjih in druge samoupravne splošne akte, s katerimi se urejajo delav-

čeve pravice, obveznosti in odgovornosti. Hkrati se takemu kandidatu določi rok, da pismeno pristopi k samoupravnemu sporazumu o združevanju delavcev, ter dan, ko je dolžan nastopiti delo, ter da pouk o pravnih posledicah.

14. člen

Preden sprejme sklep o izbiri, odbor za delovna razmerja, kadar nima dovolj verodostojnih podatkov o strokovnih in delovnih zmožnostih kandidatov, sklene, da se poprej preizkusijo. Strokovna izobrazba in z delom pridobljene delovne zmožnosti, objavljene v oglasu oziroma javnem razpisu, ter določi način poprejšnjega preizkusa.

Kandidat mora na poskusno delo pristati, kar se vpiše v izjavo. Kandidat, ki ne pristane na poskusno delo, odbor ne more sprejeti v delovno razmerje.

15. člen

Poskusno delo sme trajati največ 3 mesece, podaljša pa se lahko v primeru začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni in podobno. Odbor za razmerja iz združenega dela in kadre mora ob sklenitvi delovnega razmerja z delavci določiti tudi potek in način poskusnega dela, spremljanje in ocenjevanje uspešnosti tega dela. Uspešnost dela oceni strokovna komisija, ki jo imenuje odbor za razmerja iz združenega dela in kadre, pri čemer se seznaní z mnenjem neposrednega vodje.

16. člen

Delavcu, ki ne izpolni uspešno zahtev poskusnega dela, preneha delovno razmerje z dnem, ko postane sklep o prenehanju delovnega razmerja na podlagi pismene ocene o uspešnosti dela dokončna. Delavec lahko med poskusnim delom vsak čas izjavi, da ne želi delati v TOZD, s čimer mu preneha delovno razmerje ob koncu meseca, ko je dal pismeno izjavo.

17. člen

Delavec in delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi sklene delovno razmerje, ko pismeno izjavi, da pristopa k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela delavcev v TOZD in da so mu znani samoupravni splošni akti s katerimi se urejajo njegove pravice, obveznosti in odgovornosti ter da jih sprejema. Če kandidat odkloni pismeno izjavo ali je neopravičeno ne poda v določenem roku, se šteje, da ni sklenil delovnega razmerja.

18. člen

Če delavec ne začne delati tisti dan, ko da pismeno izjavo, uresničuje pravice, obveznosti in odgovornosti v delovnem razmerju od dneva, ko začne delati, ta dan pa je sporazumno določen s kandidatom in TOZD.

Delavec s posebnimi pooblastili začne delati z dnem, ki ga določi akt o imenovanju.

Če delavec iz neopravičenih razlogov ne začne delati določenega dne, se šteje, da ni sklenil delovnega razmerja.

19. člen

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.

Delovno razmerje za določen čas se lahko sklene le izjemoma v naslednjih primerih:

- če je treba nadomestiti na delu začasno odsotnega delavca, ki je na odsluženju vojaškega roka, na strokovnem izobraževanju, bolezensko odsotnega delavca, delavko na porodniškem dopustu itd.,

- če se začasno poveča obseg dela TOZD, ki ne traja več kot 6 mesecev,

- če traja izvršitev dela oziroma naloge po svoji naravi določen čas, vendar ne več kot 9 mesecev,

- če gre za delavca, ki sklene delovno razmerje zaradi izpopolnjevanja in usposabljanja,

- če se sprejme kandidat, ki ne ustreza zahtevanim pogojem, pa drugega kandidata ni bilo — do največ enega leta.

Delavec, ki je sklenil delovno razmerje za določen čas na podlagi oglasa, ima v primeru, če delavcu, ki ga je nadomeščal, preneha delovno razmerje, ali če začasno povečani obseg dela temeljne organizacije postane trajen, pravico, sklene delovno razmerje za nedoločen čas. V tem primeru se delovno razmerje sklene brez oglasa.

2. DELA OZIROMA NALOGE, PRI KATERIH IMAJO DELAVCI POSEBNA POOBLASTILA IN ODGOVORNOSTI

20. člen

Kandidate, ki bodo opravljali dela oziroma naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, je treba vnaprej seznanimi z nalogami in cilji, ki jih morajo izpolnjevati, prav tako pa so kandidati dolžni izvajati pred imenovanjem, če sprejemajo navedene naloge in cilje.

21. člen

Dela oziroma naloge, pri katerih imajo delavci posebna pooblastila in odgovornosti, so:

- dela in naloge poslovnega organa temeljne organizacije.

22. člen

Delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi je lahko razrešen opravljanja teh del oziroma nalog tudi pred potekom štiriletna dobe imenovanja, če se ugotovi, da ni sposoben izvrševati nalog in ciljev. Sklep o tem sprejme delavski svet temeljne organizacije.

23. člen

Če delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ni ponovno imenovan po javnem razpisu, ima pravico delati na dru-

gih delih, ki ustrezajo njegovi izobrazbi oziroma z delom pridobljenimi delovnimi zmožnostmi.

3. PRIPRAVNISTVO

24. člen

Kdor prvič začne opravljati dela oziroma naloge, pa v okviru programa izobraževanja za poklic ni imel programa praktičnega pouka proizvodnega dela ali proizvodne prakse v takem obsegu, da bi lahko samostojno opravljal svoje delo v svoji stroki, sklene delovno razmerje za delo svoje stroke kot pripravnik.

25. člen

Pripravnik sklene delovno razmerje za nedoločen čas in se po končani pripravniški dobi in opravljenem strokovnem izpitu razporedi na dela oziroma k nalogam, na katerih se je usposabljal in jih določa razvid del in nalog.

Pripravnik sklene delovno razmerje za določen čas:

- če v temeljni organizaciji ni pogojev, da se po končani pripravniški dobi in po opravljenem strokovnem izpitu razporedi na ustrezna dela oziroma k nalogam,

- če si pripravnik želi v temeljni organizaciji pridobiti samo delovne izkušnje, potrebne za samostojno opravljanje svojega poklica.

26. člen

Pripravniška doba traja skladno z zakonom najmanj 6 mesecev in največ 1 leto ter se v tem okviru določa:

- za pripravnike s srednjo strokovno izobrazbo — 6 mesecev,

- za pripravnike z višjo strokovno izobrazbo — 9 mesecev,

- za pripravnike z visoko strokovno izobrazbo — 12 mesecev.

Pripravniška doba za pripravnike z višjo in visoko izobrazbo se na podlagi mentorja lahko skrajša, vendar največ za 2 meseca, če je pripravnik uspešno opravljal pripravniško prakso in je sposoben samostojno opravljati delo, za katero se je pripravljal.

Trajanje pripravniške dobe se podaljša za čas začasne odsotnosti z dela, razen letnega dopusta in udeležbe mladinskih delovnih akcij.

Po končani pripravniški dobi pripravnik opravi strokovni izpit.

Pripravnik, ki prvokrat ne opravi strokovnega izpita, ga lahko ponovi v roku, ki ne sme biti daljši od polovice njegove pripravniške dobe.

27. člen

Podrobnosti glede organizacije, trajanja in poteka pripravniške dobe, programa, vodstva pripravništva ter način preizkušanja pridobljenih delovnih izkušenj določa pravilnik o pripravništvu.

27. a člen

Ko določajo število in vrsto pripravnikov, delavci TOZD v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi v DO upoštevajo zlasti:

- stopnje in vrste strokovnosti, kakršne terja dejavnost, ki jo opravlja TOZD, upoštevajoč sodobne tehnološke, kadrovske in izkustvene normative

- izobrazbeno in poklicno sestavo delavcev, ki je potrebna za čimboljšo izrabo opremljenosti dela in tehnoloških postopkov TOZD ter za večjo produktivnost dela

- potrebo, da se izobrazbena in poklicna sestava delavcev sproti izpopolnjuje in prilagaja zahtevam sodobne organizacije dela in nove tehnologije

- obseg in vrsto del iz redne dejavnosti TOZD, ki jih opravljajo delavci brez zahtevane izobrazbe ali jim delo v TOZD ni edina zaposlitev oz. ni edini vir dohodka.

27. b člen

Delavci TOZD so dolžni, da v vsakem koledarskem letu sklenejo delovno razmerje z določenim številom pripravnikov. To število določijo delavci v skladu s kadrovskim načrtom TOZD in s samoupravnim sporazumom o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini vsako leto najpozneje do 31. decembra.

4. RAZPOREJANJE

28. člen

Delavec ima pravico in dolžnost opravljati dela in naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti, za katera je sklenil delovno razmerje.

29. člen

Med trajanjem delovnega razmerja je delavec lahko, brez njegove privolitve, razporejen na vsako drugo delo oziroma k vsaki nalogi, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti. Razporejanje delavcev odreja odbor za razmerja iz združenega dela in kadre zaradi:

- če je izvršena reorganizacija oziroma če se spremeni delokrog delovne skupnosti

- če se ukine ali trajno zmanjša obseg dela in delovnih nalog, ki jih opravljajo delavci

- če se pri drugih delih oziroma nalogah poveča obseg dela.

Delavec je dolžan izvrševati druga dela, na katere je razporejen, čeprav je za nje osebni dohodek nižji od dosedanjega.

30. člen

Delavec je lahko razporejen na dela oziroma k nalogam, za katere se zahteva nižja strokovna izobrazba od njegove, če strokovna komisija ugotovi, da ni zmo-

žen opravljati dosedanjih del oziroma nalog, ali za katerega se ugotovi, da trajneje ne dosega delovnih rezultatov, ki se navadno dosegajo.

Izjemoma je lahko delavec z njegovo privolitvijo razporejen začasno ali trajno na delo oziroma k nalogam, za katere se zahteva nižja strokovna izobrazba od njegove.

31. člen

Delavec je dolžan opravljati dela oziroma naloge, ki ne ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljenimi delovnimi zmožnostmi, v izjemnih okoliščinah:

- višje sile, ki je nastopila ali se neposredno pričakuje (potres, požar, poplave)

- kadar gre za reševanje človeških življenj in zdravja

- nadomeščanje nenadne odsotnosti delavca

- občasnega nenadnega povečanja obsega dela v drugih organizacijskih enotah ali zmanjšanja na delih, ki jih sicer opravlja delavec.

Taka razporeditev lahko traja samo toliko časa, dokler trajajo izjemne okoliščine, odredi pa jo vodi temeljne organizacije. Med tako razporeditvijo ima delavec pravico do osebnega dohodka, ki je zanj ugodnejši. Delavec mora sprejeti pisмено obvestilo.

Ugovor proti pismenemu obvestilu ne zadrži njegove izvršitve.

32. člen

Delavec se lahko razporedi na delo iz enega kraja v drug kraj samo z njegovo privolitvijo in če se s tem bistveno ne poslabšajo njegovi življenjski pogoji in življenjski pogoji njegove družine. Tak sklep lahko sprejme le delavski svet temeljne organizacije.

33. člen

Delavcu, ki ne izpolni dokončnega sklepa o razporeditvi na druga dela, preneha delovno razmerje.

34. člen

Delavec ne sme biti razporejen na delo oziroma naloge, če mu je izrečen varnostni, vzgojni ali disciplinski ukrep, zaradi katerega ne more opravljati teh del oziroma nalog, dokler takšna prepoved traja. V takem primeru je delavec dolžan opravljati tudi dela oziroma naloge, ki ne ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

35. člen

Na podlagi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo je delavec lahko razporejen iz temeljne organizacije v delovno skupnost ali obratno:

- kadar se skladno z zakonom ugotovi, da delavec ni več zmožen opravljati

svojih nalog, v njegovi organizaciji pa ni ustreznih del oziroma nalog

— kadar se delavci temeljnih organizacij sporazumejo, da bi bilo smotno zaradi uresničevanja skupnih interesov v eni temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti povečati število delavcev, v drugi pa to število zmanjšati

— kadar eni temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti za nemoteno izvajanje delovnega procesa manjkajo določene stroke oziroma z delom pridobljenih zmognosti, druga temeljna organizacija pa ima takih delavcev preveč.

35. a člen

Kadar delavcu ni mogoče zagotoviti dela zaradi zmanjšanja obsega dela v TOZD (pomanjkanje surovin, repromateriala, okvar na strojnih napravah itd.) in je potrebna pomoč drugi TOZD, je delavec lahko v primerih in ob pogojih, določenih v samoupravnem sporazumu o združevanju TOZD v DO ter na podlagi predhodno sklenjenega sporazuma odbor za razmerja iz združenega dela in kadre temeljnih organizacij, začasno razporejen na delo v drugo TOZD vendar največ za 6 mesecev.

Delavec, ki je začasno razporejen na delo v drugo TOZD, obdrži vse pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja v TOZD, iz katere je razporejen.

5. DOLOČANJE PRAVIC, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI DELAVCEV

36. člen

Svoje pravice, obveznosti in odgovornosti uresničujejo delavci v temeljni organizaciji, če ni v samoupravnem sporazumu v skladu z zakonom drugače določeno. Za odločanje o uresničevanju posamičnih pravic in obveznosti ustanovi delavski svet, odbor za razmerja iz združenega dela in kadre, po potrebi še druge komisije. Za odločanje o odgovornosti zaradi kršitve delovnih obveznosti delavcev je pristojna disciplinska komisija.

Sklep, s katerim se odloči o pravici, obveznosti ali odgovornosti delavcev, mora biti delavcu vročen v pisni obliki z obrazložitvijo in s pravnim poukom.

37. člen

V skladu z naravo delovnega procesa in delovnimi pogoji organizirajo delavci temeljne organizacije delo po delovnih enotah, ki so:

TOZD Ročna in polavtomatska predelava steklene mase

— ročna in polavtomatska predelava steklene mase

— dodelava

— operativne delavnice z administracijo

TOZD Avtomatska predelava steklene mase

— priprava zmesi s taljenjem

— avtomatska predelava steklene mase

— kontrola in dodelava

— vzdrževanje z administracijo

TOZD Dekorirnica s satinirnico

— satinirnica

— kontrola z administracijo

TOZD Orodjarna s strugarsko cizelersko delavnico

— strugarsko cizelerska delavnica

— remontna delavnica

— administracija s pomožno dejavnostjo

TOZD Energetika s ključavničarsko delavnico

— elektro obrat z administracijo

— strojni obrat

— transport

Delavci v posamezni delovni enoti lahko odločajo na zboru delavcev te enote skladno s samoupravnim splošnim aktom o delitvi srdestev za osebne dohodke, o uporabi sredstev za skupno porabo, ki jih ustvarjajo s skupnim delom, o razporejanju delovnega časa, letnemu planu dopustov, o varstvenih ukrepih in normativih.

37. a člen

Delavci v delovni enoti ne morejo odločati o sklepanju in prenehanju delovnega razmerja, o razporejanju delavcev izven te enote, o ugotavljanju odgovornosti in izrekanju ukrepov zaradi kršitev delovnih obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline.

38. člen

Delavec ima pravico in dolžnost, da se po odslužitvi vojaškega roka vrne na delo v delovno skupnost v roku 30 dni.

Prav tako ima delavec pravico in dolžnost, da se vrne na delo v temeljno organizacijo po končanem izobraževanju, na katero je bil poslan.

V okviru mednarodnega sodelovanja, ali pa je bil poslan v tujino, da bi izpolnil svojo izobrazbo za opravljanje poklica, ki ga opravlja ali ki ga bo opravljal glede na planiran razvoj v delovni organizaciji.

V navedenih primerih med odsotnostjo z dela delavcu mirujejo pravice in obveznosti, ki se pridobivajo pri delu in iz dela v temeljni organizaciji. Ne glede na navedeno pa se lahko nadaljuje postopek pred disciplinsko komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline zoper delavca, ki je bil že zaslišan pred disciplinsko komisijo in mu je bila omogočena obramba.

6. DELOVNI ČAS

39. člen

Poln delovni čas delavcev traja 42 ur na teden. Delovni teden ima 5 delovnih dni.

Z razporeditvijo delovnega časa delavci v temeljni organizaciji zagotavljajo izpolnjevanje nalog in potreb, zaradi kate-

rih je temeljna organizacija ustanovljena ter usklajenost skupnega dela v delovni organizaciji.

Razporeditev delovnega časa je naslednja:

I. izmena od 6. do 14. ure

II. izmena od 14. do 22. ure

III. izmena od 22. do 6. ure

40. člen

Kadar terjajo koristi otroka, lahko delavka sklene delovno razmerje oziroma ima pravico, da začne delati s krajšim delovnim časom od polnega, vendar ne manj od polovice polnega delovnega časa. O pisni vlogi delavke sklepa odbor za razmerja iz združenega dela in kadre.

41. člen

V razvidu del oziroma nalog se lahko določi skladno z zakonom krajši delovni čas od polnega za opravljanje posameznih del oziroma nalog, kadar je to smotno. Delavci na takih delih imajo obveznosti in odgovornosti delavca, ki dela poln delovni čas in uveljavljajo svoje pravice iz dela v obsegu, ki je odvisen od trajanja delovnega časa in od doseženih uspehov pri delu, po osnovah in merilih, ki veljajo v temeljni organizaciji.

41. a člen

Delovni čas je lahko med letom neenakomerno razporejen, če to zahteva narava dejavnosti ali narava določenih del oziroma nalog v TOZD, zaradi organizacije dela, boljše izkoriščenosti delovnih sredstev, racionalnejše izrabe delovnega časa ali podobnih drugih primerov, določenih s samoupravnim sporazumom o združitvi v DO.

V teh primerih se upošteva 42-urni delovni teden kot povprečna delovna obveznost posameznega delavca za obdobje, ki ga določi samoupravni sporazum o združitvi v DO in ki ne sme biti daljše od enega leta.

41. b člen

V primerih višje sile ali izjemnih okoliščin (prekinitev dobave energetskih virov, okvare na strojih in napravah, ovire v dobavi materiala itd.) zaradi katerih pride do zmanjšane oz. povečane ob pogojih do prekinitev dela, se lahko ob pogoji in na način, ki ga določa samoupravni sporazum o združitvi v DO, začasno razporedi v delovni čas.

Začasna prerazporeditev delovnega časa, z upoštevanjem 42-urne delovne obveznosti lahko traja toliko časa, kolikor je nujno potrebno, da se prepreči oz. odpravijo posledice izjemnih okoliščin ali višje sile.

Tudi za primere prerazporeditve delovnega časa veljajo določbe o prepovedi dela prek polnega delovnega časa.

42. člen

Delavci lahko delajo prek polnega delovnega časa le izjemoma za omenjeno

dobro v naslednjih primerih:

— ob elementarnih nesrečah, ki zadevajo delovno oziroma sestavljeno organizacijo, ali pa se taka nesreča neposredno pričakuje, vendar samo toliko časa, dokler je to nujno

— da se prepreči prekinitev dela v temeljni organizaciji, za katero dela temeljna organizacija

— da se zagotovijo potrebne temeljne surovine

— ko je nujno, da se začeto delo nadaljuje, da bi se končal delovni proces, katerega ustavitev ali prekinitev bi glede na naravo tehnologije in organizacije dela povzročil prejšnjo materialno škodo ali spravila v nevarnost življenje in zdravje občanov

— da se z nepretrganim delom prepreči kvarjenje surovin in materiala ali pa odvrne okvara na delovnih sredstvih, ki bi povzročila prekinitev dela, kakor tudi da se prepreči prekinitev dela v drugih organizacijah združenega dela in da se zagotovijo za njegov nepretrgan potek potrebne temeljne surovine ali zagotovi varnost ljudi in premoženja ali pa varnost prometa, vendar samo, če tega dela ne morejo opraviti drugi delavci v okviru polnega delovnega časa ali če nastane potreba po takšnem delu zaradi nepredvidenega izostanka delavca, ki bi moral opraviti tako delo.

Delo prek polnega delovnega časa se lahko opravi samo, če navedenega dela ne morejo opravljati drugi delavci v okviru polnega delovnega časa, ali če nastane potreba po takšnem delu zaradi nepredvidenega izostanka delavca, ki bi moral opraviti tako delo.

Delo delavca v primeru iz prve točke se skladno z zakonom ne šteje za poseben delovni pogoji, v drugih primerih pa se ne šteje. Odločitev o uvedbi dela prek polnega časa sprejme vodja temeljne organizacije. Delo prek polnega delovnega časa lahko traja samo toliko časa, kolikor je nujno potrebno, največ pa 12 ur na teden.

43. člen

V temeljni organizaciji se vodi mesečna evidenca o prisotnosti oziroma izrabi delovnega časa, ta izraba pa se tudi primerja z osnovnimi plani in z načrtovanim skladom delovnega časa.

Mesečno se evidentira tudi število delavcev, ki so v preteklem mesecu delali preko polnega delovnega časa in število ur, opravljenih pri takem delu.

Delavski svet temeljne organizacije mesečno spremlja in ocenjuje podatke o izkoriščenosti delovnega časa in o delu prek polnega delovnega časa ter zagotavlja, da so delavci najmanj vsakih šest mesecev seznanjeni s temi podatki in ocenami. Na podlagi navedenih podatkov ukrepa, tako da zagotovi boljše izkoriščenost delovnega časa.

7. ODMORI, POČITKI IN DOPUSTI

44. člen

Pri delu z nepretrganim polnim delovnim časom traja odmor 30 minut in sicer za delovne enote:

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase:

- I. izmena od 9.30—10.00 in 9.45—10.15,
- II. izmena od 18.00—18.30 in 18.15—18.45,
- III. izmena od 2.00—2.30.

TOZD avtomatska predelava steklene mase:

- I. izmena od 10.00—10.30 in (pregled. 24.00—4.00, izmenično)
- II. izmena od 18.30—19.00 in (pregled. 16.00—20.00, izmenično)
- III. izmena od 2.30—3.00 in (pregled. 8.00—12.00, izmenično)

TOZD dekorirnica s satinirnico:

- I. izmena od 10.00—10.30,
- II. izmena od 18.30—19.00,
- III. izmena od 2.30—3.00.

TOZD orodjarna s strugarsko cizlersko delavnico:

- I. izmena od 9.00—9.30,
- II. izmena od 17.30—18.00,
- III. izmena od 1.30—2.00.

TOZD energetika s ključavničarsko delavnico:

- I. izmena od 8.30—9.00,
- II. izmena od 17.30—18.00,
- III. izmena od 1.30—2.00.

Delovna skupnost skupnih služb:

- I. izmena od 10.30—11.00 (10.15—10.45),
- II. izmena od 17.30—18.00,
- III. izmena od 1.30—2.00.

45. člen

Delavec ima med dvema zaporednima dnevnoma pravico do nepretrganega dneva počitka najmanj 12 ur.

Delavec ima pravico do nepretrganega tedenskega počitka najmanj 24 ur, če je nujno, da dela na dan svojega tedenskega počitka, mu mora biti zagotovljen tak počitek drug dan v naslednjem tednu.

46. člen

Delavec ima pravico izbirati letni dopust po 6 mesecih nepretrganega dela v katerikoli OZD.

Če delavec v koledarskem letu ne izpolni tega pogoja, ima pravico do letnega dopusta sorazmerno času, prebitem na delu.

47. člen

Letni dopust delavcev, ki delajo vsaj s polovico polnega delovnega časa traja najmanj 18 in največ 30 delovnih dni.

Dolžina letnega dopusta je odvisna od:

- delovnih pogojev,
- delavčeve delovne dobe,
- delovnih uspehov,
- posebnih socialnih in zdravstvenih razmer.

48. člen

Odvisno od delovnih pogojev in skupne delovne dobe se letni dopust odmeri po naslednjih merilih:

Zahtevnost dela:

- delavci, ki imajo pri opravljanju delovnih nalog in opravil posebna pooblastila in odgovornosti (individualno poslovodni organ, vodja sektorjev) 12 dni
- delavci pri katerih je potrebna visoka, višja, srednja in VK izobrazba za opravljanje del in nalog 10 dni
- delavci pri katerih je potrebna KV strokovna izobrazba za opravljanje delovnih nalog in opravil 9 dni
- delavci, ki opravljajo ostale delovne naloge in opravila 8 dni

Delovna doba

- do 5 let 10 dni
- od 5 do 10 let 12 dni
- od 10 do 15 let 14 dni
- od 15 do 20 let 16 dni
- od 20 do 25 let 18 dni
- od 25 do 30 let 20 dni
- od 30 dalje 22 dni

Vpliv dela in delovne okolice za delavca, telesno in duševno napetost pri delu:

— fizični napor (skupni seštevek točk in rubrike fizični napor v opisu delovnih nalog in opravil maksimalno št. točk 7,7)

- a) do 3,5 točke 1 dan
- b) od 3,5 do 7,7 točk 2 dni

— psihični napor (psihosenzorni napor in stiki z ljudmi) maksimalno število točk 6

- a) do 1 točke 0 dni
- b) od 2 do 3 točke 1 dan
- c) od 3 do 6 točk 2 dni

Glede na posebne socialne in zdravstvene razmere se poveča letni dopust:

- materi z enim otrokom do starosti 7 let 1 dan
- za vsakega naslednjega otroka do starosti 7 let 1 dan
- delavec(ka) samohranilec z otrokom do starosti 10 let 3 dni
- za vsakega naslednjega otroka samohranilca do 10 let 1 dan

49. člen

Pravico do več kot 30 dni, vendar ne več kot 35 dni dopusta, pa pripada delavcem, ki so pod naslednjimi pogoji:

- delavci s telesno okvaro 60 % 2 dni
- delavci s telesno okvaro 70 % 3 dni
- delavci s telesno okvaro 80 % 4 dni
- delavci s telesno okvaro 90 % 5 dni
- delavec, ki neguje in varuje težje in težko duševno prizadeto osebo 7 dni

Udeleženci NOB

- od leta 1941 5 dni
- od leta 1942 4 dni
- od leta 1943 3 dni
- od leta 1944 2 dni
- od leta 1945 1 dan

50. člen

Posebni pogoji dela:

- stalno nočno delo 3 dni
- izmenično nočno delo 2 dni
- več kot 6 mesecev izmenično delo 1 dan

51. člen

Delavcu, ki še ni star 18 let, se poveča letni dopust za 7 delovnih dni.

52. člen

Letni dopust po vseh merilih iz prejšnjih členov ne more presegati 30 delovnih dni.

53. člen

Povečan letni dopust do 5 delovnih dni imajo delavci z najmanj 50 let starosti in sicer:

Delavci	Delavke	Dni
do 15 let	do 10 let	1 dan
od 16 do 20 let	od 11 do 15 let	2 dni
od 21 do 25 let	od 16 do 20 let	3 dni
od 26 do 30 let	od 21 do 25 let	4 dni
od 31 let dalje	od 26 let dalje	5 dni

54. člen

Letni dopust se šteje po delovnih dnevih. Proste sobote se glede na zakon štejejo kot delovni dan. Če delovnik traja 8 ur se od skupnega števila dni dopusta sobote odštejejo po naslednjem kriteriju:

od 21 do 27 delovnih dni	2 delovna dneva
od 20 delovnih dni	2 delov. dneva
od 21 do 27 delovnih dni	3 delovne dni
od 28 do 34 delovnih dni	4 delovne dni
za 35 delovnih dni	5 delovnih dni

55. člen

Delavec praviloma izrablji letni dopust v nepretrganem trajanju. Na svojo zahtevo lahko izrablji letni dopust v dveh ali več delih, če s tem ne moti delovnega procesa, vendar mora pri tem en del dopusta trajati nepretrgoma najmanj 12 delovnih dni.

56. člen

Delavec izrablji letni dopust v delovni skupnosti, kjer je pridobil pravico do njegove izrabe. Če sklene delovno razmerje

z delavci druge delovne organizacije, se obe organizaciji v soglasju z delavcem lahko dogovorita, da delavec izrablji ves dopust v delovni organizaciji, s katero sklene delovno razmerje ali pa da izrablji del dopusta v delovni skupnosti, kjer mu je prenehalo delovno razmerje, del pa v organizaciji, kjer je na novo sklenil delovno razmerje.

Pri sklepanju delovnega razmerja z novimi delavci bo odbor za razmerja iz združenega dela in kadre vztrajal, da novi delavci pred nastopom dela izkoristijo dopust v prejšnji organizaciji. Le izjemoma bo novi delavec izkoristil del dopusta v temeljni organizaciji, če je delo tega delavca v temeljni organizaciji tako potrebno, da mora čimprej začeti delati.

57. člen

Delavec izrablji letni dopust za tekoče koledarsko leto praviloma do konca koledarskega leta.

Delavski sveti TOZD in DSSS pa z vsakoletnim planom določi primere, ko ima delavec pravico izrablji del letnega dopusta nad 12 delovnih dni najkasneje do konca februarja naslednjega koledarskega leta.

58. člen

Čas izrabe letnih dopustov se določi s planom izrabe dopustov, ki ga sprejme delavski svet temeljne organizacije. Pri tem mora upoštevati organizacijo in proces dela, kakor tudi želje delavca glede časa izrabe.

59. člen

Delavec mora biti najkasneje 30 dni prej pisмено obveščen o dnevu začetka izrabe letnega dopusta.

Na podlagi sprejetja plana dopustov ustrezna služba vsakemu delavcu izda pisмено obvestilo o času izrabe letnega dopusta.

60. člen

Če delavec med trajanjem letnega dopusta zboli ali v drugih primerih če je delavcu priznana začasna odsotnost z dela zaradi bolezni se mu ta čas ne všteje v letni dopust.

O obolevosti in do kdaj je trajala, mora delavec takoj oziroma pravočasno obvesti ustrezno službo.

Po prekinitvi letnega dopusta skladno s prejšnjim odstavkom delavec praviloma nadaljuje izrabo letnega dopusta do poteka določenih dni dopusta, v sporazumu z vodjem ustrezne službe, sicer pa preostali del neizkoriščenega dopusta izrablji v drugem sporazumno dogovorjenem obdobjem.

61. člen

Delavec ima pravico do počitka ob praznikih SFRJ in ob praznikih SR Slovenije, ki so z zakonom določeni kot dnevi, ko se ne dela. To določilo ne velja za delo, ki se odvijava v štirizmenskem turnusu.

62. člen

Delavec ima pravico biti odsoten z dela zaradi osebnih okoliščin do 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu s pravico do nadomestila osebnega dohodka:

- sklenitev zakonske zveze — samo v primeru, če je delovna sobota in v primeru nočne izmene — koristi se za petek ponoči 1 dan
- rojstvo otroka v zakonski zvezi oziroma izvenzakonski skupnosti 1 dan
- za primer smrti zakonca, otroka, brata, sestre, matere, očeta, posvojenca, očima, mačehe 2 dni
- v primeru, da je delavec skrbnik pogreba 3 dni
- za primer smrti tasta, tate, starih staršev, strica, tete, bratranca, sestrične, svaka, svakinje 1 dan
- za primer krvođajalstva s tem, da se predhodno obvesti delovno organizacijo, razen v nujnih primerih, sicer pa na podlagi plana temeljne organizacije 1 dan
- izobraževanje ob delu
 - za študij na višji oziroma visoki šoli 15 dni
 - za študij na srednjih šolah (štiriletni študij) 12 dni
 - za študij na poklicnih, poslovdskih in administrativnih šolah 10 dni
 - priprava na zaključni izpit oziroma diplomu 5 dni

Odsotnost z dela odobri na predlog prizadetega delavca poslovodni organ temeljne organizacije.

Odsotnost z dela po tem členu mora delavec izkoristiti ob nastopu dogodka. Proste sobote se skladno z zakonom štejejo v navedenih primerih kot delovni dan.

Če dogodek vpade na prost dan, se izredni dopust ne more prenašati. O teh in drugih primerih odloča poslovodni organ TOŽD v primeru njegove odsotnosti pa oseba, ki jo pooblasti.

Delavcem iz drugih republik in pokrajin, ki so oddaljeni od doma več kot 250 km se odobri izredni neplačeni dopust za čas, ki ga prebije na voznji.

Izredno neplačeni dopust do 20 dni

- za nego bolnega družinskega člana — 20 delovnih dni,
- za udeležbo na prostovoljnih akcijah razen RDB — do 20 delovnih dni,
- za poziv organom, ki opravljajo javno službo — do 20 delovnih dni,
- pred odhod v JLA — do 2 dni,
- za nujno in upravičeno udeležbo na športnih, kulturnih in drugih javnih prireditvah — do 20 delovnih dni,

— za strokovno izpopolnjevanje in izobraževanje kadar delavec nima pravice do nadomestila — do 10 delovnih dni,

— poseben primer o katerem odloča odbor za razmerja iz združenega dela in kadre — do 5 delovnih dni.

Odsotnost z nadomestilom, ki je posebej urejen

— udeležba na vojaških vajah in vajah CZ in izobraževanja s področja SLO in DS,

— odziv vojaškim organom h katerim so poklicani delavci brez svoje krivde,

— kadar TOŽD napoti delavca na izobraževanje ob delu do 15 dni,

— udeležba na sestankih samoupravnih organov, DPO in na skupščinah DPS (za čas trajanja sestanka).

V primeru sodelovanja delavcev članov Svobode II. na večjih kulturnih prireditvah, ki so v programu občinske oziroma republiške kulturne skupnosti, kjer sodeluje godba na pihala in pevski zbor, se delavcem poda možnost zamenjave delovnega dne oziroma turnusa. V kolikor se ta možnost ne uredi in če je prireditev v času, ko bi delavec moral opravljati svoje delo oziroma naloge, se delavcu za čas odsotnosti prizna izredni plačan dopust.

Za odobritev izredno plačanega dopusta je v tem primeru pristojen vodja temeljne organizacije.

63. člen

Tudi več kot 7 delovnih dni sme v posameznem koledarskem letu trajati odsotnost delavca z dela z nadomestilom osebnega dohodka, kadar ga delavci delovne skupnosti napotijo na izobraževanje ali izpopolnjevanje, če je taka odsotnost z dela potrebna za pripravo na strokovni izpit oziroma zaključni izpit.

Trajanje take odsotnosti odobri odbor za razmerja iz združenega dela in kadre glede na zahtevnost izpita.

8. IZOBRAŽEVANJE IN IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV

64. člen

Delavec ima pravico in obveznost, da s stalnim izobraževanjem in usposabljanjem izpopolnjuje svojo strokovno izobrazbo in razvija svoje delovne zmožnosti. Zato se delavci v skladu s planom temeljne organizacije vključujejo v program za pridobitev ali izpopolnjevanje izobrazbe ali v usposabljanje.

Delavec, ki opravlja delo oziroma naloge za katere nima ustrezne strokovne izobrazbe, se omogoča, da pridobijo potrebno strokovno izobrazbo oziroma delovno zmožnost.

Če tega ne doseže v določenem roku, se lahko razporedi na druga dela oziroma naloge, ki ustrezajo njihovi izobrazbi oziroma zmožnosti.

65. člen

Na podlagi plana kadrov in analize zaposlenih delavcev sprejme temeljna organizacija perspektivni plan in letne plane izobraževanja že zaposlenih delavcev.

66. člen

Temeljna organizacija skrbi, da delavci, ki nimajo končane osnovne šole to dokončajo z izrednim dopolnilnim šolanjem.

67. člen

Temeljna organizacija pošilja delavce glede na svoje potrebe na razne oblike splošnega dopolnilnega izobraževanja, kot na primer: na študij in izpopolnjevanje znanja svetovnih jezikov, ki so koristni za delo v temeljni organizaciji, na splošne tečaje in podobno.

68. člen

Temeljna organizacija po potrebi organizira strokovna predavanja domačih in zunanjih strokovnjakov, posvetovanj, tečaje, na katerih informira delavce o aktualnih nalogah, programih in dosežkih z njihovega delovnega področja, ali na katerih posredujejo posamezni delavci delovne skupnosti svoja dognanja drugim delavcem.

Po potrebi pošilja temeljna organizacija svoje delavce na strokovna posvetovanja, seminarje ali simpozije, ki jih organizirajo druge organizacije.

Temeljna organizacija organizira po potrebi tudi strokovne ekskurzije v druge sorodne organizacije.

69. člen

Temeljna organizacija omogoča dopolnilno strokovno izpopolnjevanje posameznim zainteresiranim delavcem, če je to v skladu z interesi delavcev in potrebami temeljne organizacije. Slednje omogoča z izrednim šolanjem na srednjih, višjih ali visokih šolah, podiplomskim študijem za pridobitev stopnje doktorja znanosti. Za delavce, ki jih napoti na dopolnilno strokovno izpopolnjevanje, temeljna organizacija krije stroške šolanja kot tudi nakupa ustrezne nujne literature, ki ostane last temeljne organizacije. Prav tako omogoča takim delavcem občasno odsotnost z dela za predavanja ter izpite med delovnim časom z nadomestilom osebnega dohodka.

O šolanju in povrnitvi stroškov odloča odbor za razmerja iz združenega dela in kadre na podlagi delavčeve prošnje in na predlog neposrednega vodje, ki tudi poda priporočilo, oziroma na predlog kadrovske službe.

Pred odločitvijo se mora odbor seznaniti s strokovnim mnenjem kadrovske službe. Na izpopolnjevanje bo temeljna organizacija pošiljala predvsem delavce, ki še nimajo ustrezne šolske izobrazbe za delo oziroma naloge, ki jih že opravljajo in druge delavce, ki pokažejo poseben interes za študij in jim bo izpopolnjevanje

omogočilo uspešnejše delo, v temeljni organizaciji.

70. člen

Temeljna organizacija določi višino in število štipendij ter usmerja štipendiranje v skladu s letnim planom kadrov in izobraževanja. Nagrajevanje učencev se uredi s posebnim pravilnikom. Prednost imajo kandidati z boljšim učnim uspehom in boljšimi rezultati testiranja, dijaki in študenti višjih letnikov ter kandidati, ki živijo v slabših socialnih razmerah.

9. SPLOŠNE DOLOČBE O VARSTVU PRI DELU

71. člen

Vsak delavec je dolžan pri delu izvajati predpisane varstvene ukrepe in uporabljati predpisane varstvene priprave in naprave. Vodja temeljne organizacije oziroma drug odgovorni delavec mora vsakega delavca pred zaposlitvijo na delo seznaniti z varstvenimi ukrepi, s katerimi se delavcu zagotavlja varno delovno okolje in delovne razmere pri delu, ki ga opravlja in skrbi, da jih upošteva pri svojem delu.

Odgovorni delavec stalno spremlja, ali se delavec med delovnim procesom ravna po ustreznih varstvenih ukrepih in ali jih pravilno uporablja.

72. člen

Če odgovorni delavec ne izpolnjuje svojih obveznosti iz prejšnjih odstavkov, stori s tem hujšo kršitev delovnega razmerja oziroma obveznosti.

73. člen

Delavec se mora ravnati po predpisih varstva pri delu in samoupravno dogovorjenih določbah o varstvu pri delu. Če se delavec ne ravna po takih določbah, stori s tem hujšo kršitev delovne obveznosti.

74. člen

V temeljni organizaciji mora biti organizirana prva pomoč v primeru nesreče in pripravljen komplet prve pomoči.

75. člen

Za izvajanje varstva pri delu skrbijo vodja temeljne organizacije in drugi neposredni vodje.

Če gre delavec temeljne organizacije službeno v posamezno proizvodno delovno organizacijo, se mora ravnati po določbah o varstvu pri delu take organizacije.

10. VARSTVO MATERINSTVA IN PRAVICE DELAVCEV, KI SKRBIJO ZA OTROKE

76. člen

Delavke v delovnem razmerju imajo pravico do posebnega varstva med nosečnostjo, porodom in v zvezi z materinstvom. Posebni varstveni ukrepi za tista

dela, za katera je ugotovljeno, da lahko škodljivo vplivajo na funkcijo materinstva, se določajo s tem pravilnikom na podlagi meril in postopkov v skladu z zakonom.

76 a. člen

Nosečnice ne smejo opravljati del oziroma nalog, ki so jim prepovedana po posebnih predpisih. Nosečnice pri takih delih je treba razporediti na drugo ustrezno delo oziroma nalogo, pri tem pa obdržijo pravico do obračuna osebnega dohodka po osnovah in merilih, po katerih se jim je obračunaval na prejšnjem delu, če niso osnove in merila na tem delu ugodnejša. Delavke ne smejo opravljati naslednjih težjih telesnih, škodljivih in nevarnih del:

- kjer se zahteva dviganje in prenašanje breme nad 7 kg,
- kjer so izpostavljene posebno težkim in neugodnim mikroklimatskim pogojem,
- dela pri katerih so stalne fizične obremenitve.

76 b. člen

Več kot polne delovni čas oziroma po noči ne sme delati delavka med nosečnostjo ali če ima otroka, starega manj kot eno leto.

Delavki, ki ima otroka starega od 1 do 3 let, se sme naložiti, da dela več kot poln delovni čas oziroma ponoči, samo po njenem predhodnem soglasju.

77. člen

Med nosečnostjo in po porodu ima delavka pravico do nepretrganega porodniškega dopusta 105 dni.

Po preteku nepretrganega porodniškega dopusta iz prejšnjega odstavka ima delavka pravico do porodniškega dopusta se 141 dni ali delati 21 ur na teden, tako da dela praviloma 4 ure na dan do 12. meseca otrokove starosti.

O načinu izvajanja podaljšanega porodniškega dopusta se sporazumeta delavka in odbor za razmerja iz združenega dela in kadre, upošteva je pravico oziroma želje delavke in zahteve delovnega procesa.

77 a. člen

Z izvidom pristojne zdravstvene organizacije sme nastopiti delavka porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora pa ga nastopiti 28 dni pred datumom predvidene poroda.

78. člen

Delavka, ki rodi dvojčke ali hkrati več živorojenih otrok oziroma težje telesno ali duševno prizadetega otroka, ima daljši porodniški dopust še za 30 dni.

Če pa se otrok rodi mrtev ali če umre po rojstvu med porodniškim dopustom, ima delavka pravico ostati na porodniškem dopustu 42 dni od dneva poroda.

Enake pravice kot mati ima v skladu z zakonom oče otroka, če se z materjo — delavko sporazumeta, ali če mati umre ali zapusti otroka.

11. VARSTVO MLADIH IN INVALIDNIH OSEB

79. člen

Delavci, ki še niso stari osemnajst let, ne smejo delati na delovnih opravilih, ki lahko škodijo oziroma škodljivo in s povečano nevarnostjo vplivajo na njihovo zdravje oziroma razvoj.

Mladini ni dovoljeno več delati kot poln delovni čas. Delavci in delavke, ki še niso dopolnili osemnajst let ne smejo opravljati nočnega dela.

80. člen

Delavci temeljne organizacije urejajo varstvo delovnih invalidov in drugih invalidnih oseb s tem, da zagotavljajo:

- pravica idvalida, da nadaljuje delo na svojem ali drugem delu, če lahko glede na preostalo delovno zmožnost brez poklicne rehabilitacije dela na njem,
- usposobitev invalida z rehabilitacijo za drugo delo,
- preureditev delovnih naprav ter delovnega okolja,
- oblikovanje oziroma združevanje za prekvalifikacijo invalidov ter prekvalifikacijo oziroma dokvalifikacijo,
- določitev posebnih del oziroma nalog, ki so izrecno predvidena za invalide pri čemer je treba opredeliti preostanek delovne zmožnosti.

Pri navedenih delih imajo pri izbiri novih delavcev prednost nezaposleni invalidi.

80 a. člen

DO mora invalidno osebo obdržati na delu in razporediti k delom in nalogam, ki jih glede na preostalo delovno zmožnost lahko opravlja brez prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije. Če zaradi narave njihovih dejavnosti v DO ni takih del in nalog, h katerim bi bilo mogoče razporediti invalidno osebo mu mora DO zagotoviti ustrezno zaposlitev v drugi DO.

12. ODGOVORNOST ZA DELOVNE OBVEZNOSTI

81. člen

Delavci so osebno in vzajemno odgovorni za izvrševanje delovnih obveznosti.

Delavec je za izvrševanje delovnih obveznosti disciplinsko odgovoren za vsako obliko krivde, odškodninsko pa, če dejanje stori namenoma ali iz hude malomarnosti.

13. ODSTRANITEV DELAVCA Z DELA

81 a. člen

Temeljna organizacija mora začasno odstraniti delavca z dela na katerem dela, in ga začasno razporediti na drugo delo oziroma nalogo, začasno odstraniti iz temeljne organizacije v primeru, če odstranitev zaradi zavarovanja dokazov ali v interesu kazenskega postopka zahteva pristojni organ.

Kot obvezna začasna odstranitev iz temeljne organizacije se šteje tudi, če je delavec v priporu.

81 b. člen

Natančnejše določbe disciplinske in odškodninske odgovornosti so urejene v Pravilniku o disciplinski in materialni odgovornosti.

82. člen

Delavec je lahko začasno odstranjen z dela, na katerem dela ter začasno razporejen na druga dela oziroma naloge ali začasno odstranjen iz temeljne organizacije v naslednjih primerih:

— če je zoper njega uveden kazenski postopek za dejanje, ki ga je storil na delu ali v zvezi z delom,

— če je zoper njega uveden disciplinski postopek zaradi hujše kršitve delovne obveznosti, za katero se lahko ukrep izreče glede prenehanja delovnega razmerja.

83. člen

Odstranitev z dela ali iz temeljne organizacije sme trajati najdalj do končne odločitve o kršitvi delovne dolžnosti in o delavčevi krivdi. Delavec, ki je odstranjen z dela iz temeljne organizacije, ima za ta čas pravico do nadomestila osebnega dohodka, ki je enak polovici zneska povprečne mesečne akontacije osebnega dohodka v preteklih treh mesecih.

Pravico do nadomestila osebnega dohodka in primere ter pogoje izplačila osebnega dohodka podrobneje določa zakon.

14. PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

84. člen

Delavcu preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji:

1. če pisмено izjavi, da ne želi delati v temeljni organizaciji in da prekinja delovno razmerje,

2. če se z odborom za razmerja iz združenega dela in kadre sporazume, da mu preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji,

3. če noče opravljati del oziroma nalog, ki so mu ponujene in ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in drugim z delom pridobljenim delovnim zmožnostim oziroma če se noče dokvalificirati za druga ustrezna dela, ki so mu bila ponujena,

4. če je delavcu dokončno izrečen disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja.

V primeru, 4. točke se šteje, da delavcu, ki neopravičeno izostane z dela, delovno razmerje preneha z dnem, ko je nehal delati v TOZD, če se do konca disciplinskega postopka ne vrne na delo.

84 a. člen

Delavcu lahko preneha delovno razmerje v TOZD:

1. če je pri stopanju v delovno razmerje zamolčal ali dal neresnične podatke v zvezi z delovnimi pogoji, ti podatki pa so bistveni za opravljanje del oziroma nalog, za katere je sklenil delovno razmerje,

2. če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev za opravljanje del oziroma nalog ali za katerega se ugotovi, da trajneje ne dosega delovnih rezultatov, ki se navadno dosegaajo, pa noče opravljati del oziroma nalog, ki ustrezajo njegovi delovni zmožnosti,

3. zaradi prehoda v drugo TOZD v primerih in pogojih, ki jih določa samoupravni sporazum o združitvi v DO, v teh primerih sklene delavec razmerje z delavci v drugi TOZD, skladno z navedenim samoupravnim sporazumom ter pravilnikom s tem dnem preneha delavcu delovno razmerje v TOZD, v kateri je doslej delal.

Dejstva iz 2. točke prejšnjega odstavka ugotovi komisija, ki jo imenuje delavski svet izmed delavcev, ki morajo imeti najmanj tisto strokovno izobrazbo, kot jo ima delavec, čigar zmožnost se ugotavlja.

Če v TOZD ni delavcev z ustrezno strokovno izobrazbo, lahko delavski svet imenuje v komisijo tudi ustrezne strokovnjake izven TOZD.

85. člen

Čas, ko sme in mora delavec še ostati na delu od pismene izjave, da ne želi več delati ali noče opravljati del oziroma nalog, ali se ugotovi, da ni zmožen opravljati del oziroma nalog skladno z zakonom je naslednji:

1. poslovodni organ, delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi in delavci na visoko zahtevnih nalogah 4 mesece,

2. delavci na visoko zahtevnih in zelo zahtevnih nalogah, visoka in višja izobrazba 3 mesece,

3. delavci na bolj zahtevnih delovnih nalogah in opravlili s srednjo izobrazbo 2 meseca,

4. drugi delavci 1 mesec.

Vsem delavcem z več kot 5 let delovne dobe se ta čas podaljša še za en mesec.

86. člen

Kadar delavec prekinja delovno razmerje z lastno izjavo, se mu prizna v čas iskanja novega dela 8 ur med odpovednim rokom. V drugih primerih, ko je delavec še dolžan ostati na delu med odpovednim rokom, ima pravico iskati novo delo 8 ur vsak teden, vendar največ 4 tedne.

87. člen

Delavcu preneha delovno razmerje po samem zakonu:

1. če noče dati pismene izjave, da sprejema samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji oziroma njegove spremembe in dopolnitve z dnem, ko ni hotel dati pismene izjave, oziroma z istekom zadnjega dne za takšno izjavo po tem pravilniku,

2. če se na način, ki ga predpisuje zakon ugotovi, da je za delo popolnoma nezmožen z dnem, ko mu je vročena pravnomočna odločba o ugotovljeni popolni nezmožnosti za delo v temeljni organizaciji,

3. če mu je po zakonu oziroma pravnomočnosti odločbi sodišča ali drugega organa prepovedano opravljati določena dela oziroma naloge z dnem, ko je temeljni organizaciji vročena pravnomočna odločba,

4. če mora biti zaradi prestajanja zaporne kazni odsoten več kot 6 mesecev z dnem, ko začne prestajati kazen,

5. če mu je izrečen varnostni ukrep oziroma vzgojni ali varstveni ukrep, ki traja več kot 6 mesecev in mora biti zato odsoten z dela z dnem, ko se začne izvajati ta ukrep.

87 a. člen

Če delavec stori težjo kršitev delovne obveznosti, ki jih določa pravilnik o disciplini in materialni odgovornosti in mu je bil izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja, se lahko ponovno zaposli v delovni organizaciji Steklarne Hrastnik po preteku dveh let.

88. člen

Delavcu, ki izpolni pogoje za polno osebno pokojnino po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, delovno razmerje preneha, razen če da delavski svet temeljne organizacije soglasje, da delavec nadaljuje delovno razmerje.

Delavski svet TOZD lahko da soglasje, če ugotovi, če se na oglas oziroma javni razpis del in nalog ni prijavil kandidat, ki izpolnjuje razpisne pogoje. Oglas oziroma javni razpis mora biti objavljen najmanj 3 mesece preden delavec, ki to delo opravlja izpolni pogoje za polno osebno pokojnino. Oglas oziroma javni razpis se ponovi vsako leto, dokler se ne prijavi kandidat, ki izpolnjuje razpisne pogoje.

88 a. člen

Delavki, če to želi, se glede prenehanja delovnega razmerja šteje izpolnitev pogojev za polno osebno pokojnino tako kot delavcu.

89. člen

Delavcu ne more prenehati delovno razmerje, če zaradi združitve, reorganizacije v temeljni organizaciji in drugih izboljšav s katerimi se prispeva k večji produktivnosti dela in večjemu uspehu temeljne organizacije, njegovo delo v temeljni organizaciji ni več potrebno.

90. člen

Če delavci v temeljni organizaciji ugotovijo, da delavčevu delo ni več potrebno zaradi ekonomskih težav, v katere je zašla temeljna organizacija zaradi neodgovornega odnosa posameznih delavcev do

dela, lahko odločijo, da tem delavcem preneha delovno razmerje.

Odgovornost delavcev ugotavlja disciplinska komisija po postopku za ugotavljanje kršitve delovne obveznosti. Komisija sporoča svoje ugotovitve delavskemu svetu temeljne organizacije, ki odloči o predlogu.

91. člen

Pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za nedoločen čas, preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji, če po preteku pripravniške dobe tudi po ponovitvi ne napravi strokovnega izpita in sicer z dnem, ko ga ni opravil.

Pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za določen čas, preneha delovno razmerje po samem zakonu z iztekom delovnega časa, ki je določen za pripravniško dobo.

92. člen

Če se je začel postopek za prenehanje temeljne organizacije oziroma za prenehanje delovne organizacije, v kateri sestavi je temeljna organizacija, so delavci drugih temeljnih organizacij v sestavi iste organizacije združenega dela dolžni glede na njihove potrebe sami ali prek skupnosti za zaposlovanje preučiti možnosti, da sklenejo s takimi delavci delovno razmerje. Izjemoma lahko delavcu preneha delovno razmerje med postopkom prenehanja temeljne organizacije, v katere sestavi je temeljna organizacija, če ni možnosti, da bi v skladu z zakonom nadaljeval delo v drugi temeljni organizaciji.

Če se je začel postopek za prenehanje temeljne organizacije, lahko delavcu preneha delovno razmerje na način, ki je določen z zakonom in tem pravilnikom, v naslednjih primerih:

— vsem delavcem, ki izpolnijo pogoje za polno osebno pokojnino po zakonu, takoj ko te pogoje izpolnijo,

— delavcem, ki nočejo opravljati del oziroma nalog, ki so jim bile ponujene v drugi organizaciji, oziroma če se nočejo dokvalificirati ali prekvalificirati za druga ustrezna dela,

— vsem delavcem, ki so bili upokojeni, pa so sklenili delovno razmerje,

— delavcem, ki delajo v temeljni organizaciji največ tretjino delovnega polnega časa zato, ker že delajo s polnim delovnim časom v drugi organizaciji,

— delavcem, za katere se dokumentirano ugotovi, da njihova socialna varnost zaradi prenehanega delovnega razmerja ne bi bila ogrožena, ker imajo zagotovljeno pridobivanje dohodka iz drugih virov.

93. člen

Pismeni sklep z obrazložitvijo o prenehanju delovnega razmerja s poukom o pravici delavca, da vloži zahtevo za varstvo pravic, izda odbor za razmerja iz združenega dela in kadre.

Dokončni sklep, s katerim delavcu preneha delovno razmerje, izda delavski

svet. Imeti mora pravni pouk, kako in kje delavec uveljavlja pravice, ki jih ima v primeru brezposelnosti.

15. VARSTVO PRAVIC DELAVCEV

94. člen

O kršitvah delovne obveznosti odloča disciplinska komisija. O nadomestilu škode odloča tričlanska komisija, ki jo imenuje delavski svet.

95. člen

Zahtevo za varstvo pravic mora vložiti delavec pri delavskem svetu temeljne organizacije v roku 30 dni od dneva, ko je zvedel za kršitev pravice, oziroma je bila kršena njegova pravica. Sklep delavskega sveta o varstvu pravic je dokončen.

96. člen

Zahtevo za varstvo pravic mora vložiti delavec pri delavskem svetu temeljne organizacije v roku 30 dni od dneva, ko je bila kršena njegova pravica.

97. člen

Če s tem pravilnikom oziroma z drugim splošnim aktom ni urejen postopek ali ni urejen v celoti, se v postopku za varstvo pravic in ugotovljene odgovornosti delavcev pred organi v temeljni oziroma delovni organizaciji smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za postopek pred sodišči združenega dela.

98. člen

Pristojni organ v temeljni organizaciji mora določiti o zahtevi delavca v 30 dneh od dneva, ko je bila vložena.

Če je o zahtevi dosežen pismeni sporazum, ima ta sporazum moč izvršilnega naslova. Delavec ima pravico biti navzoč, ko se obravnava njegova zahteva in se izjaviti o dejstvih, ki so pomembna za odločanje.

Kadar se odloča o delavčevi pravici oziroma odgovornosti, pri odločanju ne smejo sodelovati tisti delavci, ki so s prizadetim delavcem v ožjem sorodstvu, ali ki so z njim v kakšnem drugačnem razmerju, ki bi lahko povzročilo pri prizadetem delavcu in pri drugih delavcih temeljne organizacije dvom o nepristranosti njihove odločitve.

99. člen

Preden odloči o delavčevi zahtevi, je pristojni organ v temeljni organizaciji dolžan zahtevati mnenje sindikata.

Sindikat lahko na zahtevo delavca ali z njegovo privolitvijo zastopa delavca pri uveljavljanju njegove pravice.

Če delavec ne začne postopka za varstvo svoje pravice ali odkloni, da bi ga sindikat zastopal, gre pa za kršitev samoupravnih pravic sploh, lahko začne postopek sindikat.

Sindikat lahko sodeluje v postopku pred pristojnim organom v temeljni oziroma delovni organizaciji.

100. člen

Delavčeva zahteva za varstvo pravic ne zadrži izvršitve sklepa do dokončne odločitve o njegovih pravicah.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka ne zadrži izvršitev sklepa:

— s katerim se določa osebni dohodek

— s katerim je delavec začasno odstavljen z dela ali iz temeljne organizacije

— ki delavcu nalaga, da zaradi izjemnih okoliščin v temeljni organizaciji začasno opravlja drugo delo oziroma naloge

— s katerimi se delavcu nalaga delo prek polnega delovnega časa v skladu z zakonom

— v primerih iz 35. a člena tega pravilnika.

101. člen

Vodja temeljne organizacije je pooblaščen izdajati sklepe o začasnem razporejanju delavcev na druga dela oziroma naloge v nujnih primerih, ko gre za odvrnitev neposredne nevarnosti za življenje in zdravje delavcev in drugih delovnih ljudi, za odvrnitev nepopravljive škode, za izpolnitev neodložljivih delovnih nalog, o nujni uvedbi dela prek polnega delovnega časa, o odobritvi plačane odsotnosti z dela zaradi neodložljivih razlogov in za začasno odstranitev z dela, kadar bi navzočnost delavca resno ovirala nemoten in varen potek dela.

Sklepe iz prejšnjega odstavka je treba najkasneje v 7 dneh predložiti odboru za razmerja iz združenega dela in kadre v presojo. Če pristojni organ ugotovi, da je pooblastilo zlorabljeno, zagreši s tem pooblaščen delavec hujšo kršitev delovne obveznosti.

102. člen

Če delavec ni zadovoljen z odločitvijo ali če pristojni organ v temeljni organizaciji ne odloči v 30 dneh od vložitve zahteve, ima delavec v nadaljnjih 30 dneh pravico zahtevati varstvo pravic pri sodišču združenega dela.

Varstva pravic pri sodišču združenega dela ne more zahtevati delavec, ki se ni najprej obrnil na pristojni organ v temeljni organizaciji, razen če uveljavlja denarno terjatev.

103. člen

Poslovodni organ delovne organizacije ali vodja temeljne organizacije je dolžan izvršiti dokončen sklep organa temeljne oz. delovne organizacije, oziroma pravnomočno sodno odločbo v 15 dneh od dneva, ko mu je bila vročena, če v njej ni določen drugačen rok.

104. člen

Če poslovodni organ ali vodja temeljne organizacije ne izvrši dokončnega sklepa oziroma pravnomočne sodne odločbe v roku iz prejšnjega odstavka, zagreši s tem hujšo kršitev delovne obveznosti.

16. ZACASNO ALI OBCASNO DELO

105. člen

Delavci temeljne organizacije lahko sklenejo z delavcem pogodbo o delu za opravljanje začasnih oziroma občnih del, ki se glede na delovni proces ne opravljajo kot stalno in nepretrgano delo, temveč trajajo le določen krajši čas ali pa so potrebna le od časa do časa, opravljajo pa se praviloma največ 60 dni v posameznem koledarskem letu:

- izdelava strokovnih elaboratov ali pismeno strokovnih mnenj
- izdelava delovnih osnutkov samoupravnih splošnih aktov,
- razmnoževanje gradiva,
- prevajanje,
- strokovna predavanja,
- vzdrževanje delovnih naprav v temeljni organizaciji
- nadomeščanje v primeru bolniškega staleža.

106. člen

Pogodbo je mogoče skleniti za obdobje največ 60 dni v koledarskem letu za opravljanje začasnih del, ki so potrebna pri delovanju raznih kolegijskih teles, industrijskega oblikovanja, ali so raziskovalne oziroma analitične narave. Take pogodbe pa ni mogoče skleniti delovno razmerje za določen čas ali za delovni čas, krajši od polnega delovnega časa, ali če gre za avtorska dela. Pogodbo o delu sklene vodja temeljne organizacije.

107. člen

Za delo po pogodbi o delu lahko delavci v temeljni organizaciji sprejmejo nezaposleno ali delno zaposleno osebo, druge osebe pa samo, če pristojna skupnost za zaposlovanje ugotovi, in pismeno sporoči, da ni nezaposlenih ali delno zaposlenih oseb, ki izpolnjujejo pogoje glede strokovne izobrazbe oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti.

Za delo po pogodbi o delu delavca je potrebno pismeno soglasje odbora za razmerja iz združenega dela in kadre, v kateri je v delovnem razmerju, razen kadar gre za opravljanje kratkotrajnih začasnih oziroma občnih del, ki trajajo največ 7 dni v koledarskem letu.

Delavci v temeljni organizaciji morajo voditi evidenco o delavcih, ki delajo pri njej po pogodbi o delu, o številu ur, ki so jih ti delavci opravili in morajo te podatke enkrat na leto pošiljati skupnosti za zaposlovanje.

108. člen

Delavec, ki je v zboru izbran za delegata ali člana delegacije skupščine družbenopolitične skupnosti ali samoupravne interesne skupnosti ima pravico biti v tem svojstvu za določen čas odsoten z dela. V času take odsotnosti ohrani vse pravice in obveznosti delavca v združenem delu, delavci temeljne organizacije pa so

mu dolžni zagotoviti možnosti za opravljanje funkcije delegata ali člana delegacije.

Pravice in obveznosti delavcev, ki opravljajo funkcijo delegata ali člana delegacije so:

— tak delavec sme zapuščati organizacijo med delovnim časom zaradi opravljanja svoje funkcije,

— za čas, ko ne dela v organizaciji, mu pripada nadomestilo OD v enaki višini, kot če bi delal,

— tak delavec je dolžan obveščati ostale delavce o svojem delu in dobiti stališča delavcev temeljne organizacije glede vprašanj, povezanih z opravljanjem funkcije.

17. KONČNE DOLOČBE

109. člen

Z uveljavitvijo tega pravilnika preneha veljati pravilnik o delovnih razmerjih iz novembra 1978.

110. člen

Pravilnik se uporablja od 1. 1. 1983.

PODPISNIKI:

Predsednik zbora delavcev
TOZD ročna in polavtomatska predelava
steklene mase

IGNAC JERAN

Predsednik zbora delavcev
TOZD avtomatska predelava
steklene mase

MARJAN MESERKO

Predsednik zbora delavcev
TOZD dekorirnica s satinirnico
STANE DEŽELAK

Predsednik zbora delavcev
TOZD orodjarna s strgarsko
cizlersko delavnico
BOJAN SMODIČ

Predsednik zbora delavcev
TOZD energetika s ključavničarsko
delavnico
RUDI KIRHMAJER

Predsednik zbora delavcev
DSSS delovna skupnost skupnih služb
GOJMIR STEH